

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Patrik Blatt

**Ochrana súkromia na internete
pohl'adom práva a ekonómie**

Diplomová práca

Vedúci diplomovej práce: doc. Mgr. Libor Dušek, Ph.D.

Katedra národného hospodárstva

Dátum vypracovania práce (uzavretie rukopisu): 15.05.2020

Čestné prehlásenie

Čestne prehlasujem, že som predkladanú diplomovú prácu vypracoval samostatne, že všetky použité zdroje boli riadne uvedené a že práca nebola použitá k získaniu iného alebo rovnakého titulu.

Ďalej prehlasujem, že vlastný text tejto práce vrátane poznámok pod čiarou má 172 747 znakov vrátane medzier.

V Prahe dňa 15. mája 2020

.....

Patrik Blatt

Pod'akovanie

Rád by som touto cestou poďakoval všetkým, ktorí mi umožnili štúdium na Právnickej fakulte Univerzity Karlovej a všetkým, ktorí mi akoukoľvek formou pomohli k vypracovaniu tejto diplomovej práce.

Obzvlášť by som rád poďakoval doc. Mgr. Liborovi Dušekovi, Ph.D. za prejavenu ochotu a cenné rady pri vedení tejto práce.

OBSAH

Úvod.....	6
1 Súkromie	8
1.1 Všeobecne k pojmu súkromie.....	8
1.2 Právne pramene vzťahujúce sa k súkromiu.....	9
1.3 Súčasná právna úprava osobných údajov.....	11
2 Cookies	13
2.1 História využívania súborov cookies.....	13
2.2 Právna úprava cookies.....	14
2.3 Súčasné využívanie súborov cookies.....	15
2.4 Cookie ako osobný údaj.....	16
2.5 Cookies tretích strán alebo tzv. sledovacie cookies.....	17
2.6 Profilovanie používateľov.....	18
2.7 Vytváranie profilov používateľov.....	20
2.8 Reklama zameraná na správanie používateľa.....	21
3 Spracúvanie cookies	22
3.1 Všeobecne o spracúvaní osobných údajov podľa nariadenia GDPR.....	22
3.2 Spracúvanie cookies podľa Odporúčania UOOÚ.....	24
3.3 Povinnosti pre prevádzkovateľa vyplývajúce z Odporúčania ÚOOÚ.....	26
4 Súhlas so spracúvaním cookies	27
4.1 Platný súhlas a jeho podmienky udelenia.....	28
4.2 Nesprávna transpozícia smernice o súkromí a elektronických komunikáciách.....	29
4.3 Internetový prehliadač ako možnosť udelenia súhlasu.....	29
4.4 Výnimky z požiadavky udelenia súhlasu so spracúvaním cookies.....	30
5 Problémy vznikajúce pri udeľovaní súhlasu so spracúvaním cookies	32
5.1 Kognitívne problémy pri udeľovaní súhlasu.....	33
5.1.1 Informačná asymetria.....	33
5.1.2 Zásady ochrany súkromia.....	34
5.1.3 Ignorovanie zásad ochrany súkromia.....	34
5.1.4 Zložitosť predkladaných textov zásad ochrany súkromia.....	35
5.1.5 Nesprávny predpoklad používateľov o ochrane ich súkromia.....	35
5.1.6 Problém skresleného rozhodovania, resp. problém krátkozrakosti.....	36
5.1.7 Problém nadmerného optimizmu.....	37
5.1.8 Paradox vlastného spravovania súkromia.....	38
5.2 Štrukturálne problémy pri udeľovaní súhlasu.....	38
5.2.1 Rozsah zásad ochrany súkromia.....	39

5.2.2 Problém zoskupenia údajov	39
5.2.3 Uprednostňovanie okamžitých výhod	40
6 Alternatívne riešenia k problémom vznikajúcim pri udeľovaní súhlasu	41
6.1 Zrozumiteľné informovanie	41
6.2 Čiastočné vlastné spravovanie súkromia	43
6.3 Paternalistický prístup.....	43
6.4 Osveta pre prevádzkovateľov webových stránok k správne mu používania súhlasu	46
6.5 Priama regulácia.....	46
7 Režimy udeľovania súhlasu so spracúvaním cookies	47
7.1 Všeobecná analýza režimov opt-in a opt-out.....	48
7.2 Status quo.....	50
7.3 Uplatnenie Coaseho teorému	52
7.4 Hodnota súkromia pre používateľov na internete	53
8 Prieskum používania cookies na českých webových stránkach	55
8.1 Výsledky: ústredné orgány štátnej správy Českej republiky	59
8.1.1 Grafické znázornenie prieskumu č. 1 (ústredné orgány štátnej správy).....	59
8.1.2 Grafické znázornenie prieskumu č. 2 (ústredné orgány štátnej správy).....	61
8.2 Výsledky: české internetové obchody (e-shopy)	62
8.2.1 Grafické znázornenie prieskumu č. 1 (e-shopy).....	62
8.2.2 Grafické znázornenie prieskumu č. 2 (e-shopy).....	64
8.3 Výsledky: české spravodajské portály	65
8.3.1 Grafické znázornenie prieskumu č. 1 (spravodajské portály)	65
8.3.2 Grafické znázornenie prieskumu č. 2 (spravodajské portály)	67
8.4 Celkové zhrnutie prieskumu	69
8.5 Zhodnotenie súčasného režimu spracúvania cookies.....	71
Záver.....	76
Prílohy	78
Zoznam použitých zdrojov	100
Abstrakt.....	108
Abstract	109

Úvod

Diplomová práca sa zaoberá ochranou súkromia na internete so zámerom poskytnúť detailnejší pohľad na problematiku zhromažďovania a spracúvania cookies. Pozornosť je venovaná právnym a ekonomickým aspektom udelenia súhlasu s týmto zhromažďovaním a spracúvaním.

Hlavným cieľom diplomovej práce je kriticky zhodnotiť českú právnu úpravu súhlasu so spracúvaním súborov cookies, a to so zreteľom na právny a ekonomický kontext. Zmyslom práce je taktiež vyvolať diskurz nad zlepšením súčasnej právnej úpravy a navrhnúť prípadné zmeny či odporúčania.

Prvá kapitola práce sa primárne zameriava na to, čo sa rozumie pod pojmom súkromie a aké právne pramene tento pojem upravujú. Následne je pozornosť venovaná užšej problematike osobných údajov.

Druhá kapitola práce je venovaná téme súborov cookies. Okrem definovania pojmu cookies je tu rozobratá história súborov cookies, ich právna úprava isúčasné využívanie súborov cookies. Táto kapitola sa záverom zaoberá profilovaním používateľov, slúžiacemu k vytvoreniu reklamy zameranej na správanie používateľa v internetovom prostredí.

V tretej kapitole sa spracúvanie osobných údajov rozoberá najskôr všeobecne, následne sa text konkretizuje na tému spracúvania súborov cookies a ďalej poukazuje na jednotlivé povinnosti prevádzkovateľov webových stránok súvisiacich s ich spracúvaním.

Štvrtá kapitola tejto práce sa zaoberá podmienkami udelenia platného súhlasu so spracúvaním cookies, špecifickým typom udelenia súhlasu so spracúvaním cookies – nastavenie internetového prehliadača, či jednotlivými výnimkami z požiadavky udelenia súhlasu so spracúvaním cookies.

V piatej kapitole sa pozornosť práce presúva na problémy vznikajúce pri udeľovaní súhlasu so spracúvaním cookies. Tieto problémy sú rozdelené na kognitívne a štrukturálne a v kapitole sú ilustrované niekoľkými konkrétnymi príkladmi.

Šiesta kapitola nato následne nadväzuje, nakoľko sa zaoberá alternatívnymi riešeniami k problémom vznikajúcim pri udeľovaní súhlasu. Konkrétne sú tu prezentované riešenia ako zrozumiteľné informovanie, čiastočné vlastné spravovanie súkromia, paternalistický prístup zo strany štátu, osveta prevádzkovateľov, či priama regulácia.

Siedma kapitola tejto práce porovnáva režimy udelenia súhlasu so spracúvaním cookies. Podstatnou súčasťou tejto analýzy je problém statusu quo, uplatnenie Coaseho teorému, ale i snaha o vyčíslenie hodnoty súkromia pre používateľov na internete.

Posledná, ôsma kapitola predstavuje ťažisko diplomovej práce. Pozornosť je venovaná prieskumu používania cookies na českých webových stránkach v kategóriách ako ústredné orgány štátnej správy Českej republiky, české internetové obchody a české spravodajské portály. Text tejto kapitoly detailne popisuje a následne zhrňuje výsledky zrealizovaného prieskumu. Kapitola je zakončená zhodnotením súčasného režimu udeľovania súhlasu so spracúvaním súborov cookies a odporúčaním k zmene právnej úpravy.

1 Súkromie

Ochrana osobnej sféry má pre človeka značnú hodnotu. Vo všeobecnosti možno povedať, že ľudia chcú mať kontrolu nad svojím súkromím. Málokto túži po tom, aby jeho osobné informácie boli sprístupnené komukoľvek cudziemu. Neustálym pokrokom v informačných technológiách sa súkromie čím ďalej podstatne narušuje. Znížil sa tým totiž rozsah prirodzenej kontroly človeka nad osobnými informáciami. Zároveň sa začali viesť dôležité diskusie o význame a hodnote súkromia v internetovom prostredí.¹

Táto kapitola sa sústreďuje na pojem súkromie. Obsahom tejto kapitoly je to, ako sa pojem súkromie historicky vyvíjal a aké iné faktory okrem času majú na jeho ohraničenie vplyv, ďalej vymedzuje ukotvenie pojmu súkromie v právnych prameňoch na medzinárodnej, európskej a českej úrovni, a v neposlednom rade definuje pojem osobný údaj, ktorý je podmnožinou pojmu súkromie a ktorý sa taktiež plynutím času menil.

1.1 Všeobecne k pojmu súkromie

Keď sa vysloví pojem súkromie, každý si pod ním predstaví iný význam. To je spôsobené primárne tým, že tomuto pojmu síce rozumieme, no nikto z nás ho nedokáže dostatočne vysvetliť tomu druhému. A to často z jednoduchého dôvodu - každý vníma súkromie inak.

I napriek tomu, že termín súkromie je právom chránený, v ústavnom poriadku Českej republiky či v medzinárodných dokumentoch nenájdeme jednoznačnú a zrozumiteľnú definíciu tohto pojmu.²

Podstatou rozdielnosti konceptov súkromia je odlišné a históriou ovplyvnené podmienené chápanie jednotlivca, spoločnosti, štátu a ich vzájomných vzťahov. Toto nazeranie na súkromie sa priestorovo a plynutím času mení.³

Jeden z prvých teoretických pohľadov na povahu pojmu súkromie predstavili S.Warren a L.D.Brandeis v roku 1890.⁴ Autori článku si stanovili za cieľ zistiť, či existuje

¹ STANFORD ENCYCLOPEDIA OF PHILOSOPHY. Privacy and Information Technology. In plato.stanford.edu [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/it-privacy/>.

² FILIP, Jan. Úvodní poznámky k problematice práva na soukromí. In: Vojtěch ŠIMÍČEK, ed. Právo na soukromí. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-6449-3, s. 11.

³ WAGNEROVÁ, Eliška, ŠIMÍČEK, Vojtěch, LANGÁŠEK, Tomáš, POSPÍŠIL, Ivo a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-750-6, s. 277.

⁴ GALLAGHER, Susan E. The Right to Privacy: A Digital Critical Edition. University of Massachusetts Press. In uml.edu [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: http://faculty.uml.edu/sgallagher/harvard__law__review.htm.

v americkom právnom poriadku princíp na ochranu súkromia jednotlivca, ktorého by sa mohol jednotlivec dovolať priamo, nie iba sprostredkované. Tento princíp demonštrovali cez definíciu práva na život ako právo užívať si život, a teda samotné súkromie objasnili ako právo byť o samote (angl. *right to be let alone*)⁵. Ďalej Brandeis vo svojom disente z roku 1928, ako vtedajší sudca Najvyššieho súdu USA, zhodnotil súkromie ako „*najkomplexnejšie či najobsažnejšie právo zo všetkých a zároveň i právo, ktoré je najvzácnejšie civilizovanému ľudstvu*“⁶. Treba zdôrazniť, že právo na súkromie nie je výslovne v Ústave USA ani v jej jednotlivých dodatkoch zahrnuté. Postupom času sa vďaka judikatúre Najvyššieho súdu USA stalo z práva na súkromie jeden z pilierov ochrany autonómie jednotlivca v americkom ústavnom systéme.⁷

Nasledujúcim významným míľnikom v porozumení pojmu súkromia bol začiatok informačných a komunikačných technológií. Westin ohraničil súkromie ako „*nárok jednotlivcov, skupín a inštitúcií, aby určili kde, ako a v akom rozsahu budú informácie o nich oznamované ostatným*“.⁸ Naopak podľa Gutwirtha je súkromie relatívnym pojmom, ktorého ochrana závisí vždy na kontexte. Ten môže závisieť od danej spoločnosti, kultúry, histórie či náboženstva.⁹

1.2 Právne pramene vzťahujúce sa k súkromiu

Ako už bolo vyššie uvedené, na pojem súkromie možno nazerať viacerými pohľadmi. Termín súkromie sa historicky mení v čase. To znamená, že ani jednotlivé pramene práva nie sú schopné presne ohraničiť právnu definíciu súkromia na ústavnej či medzinárodnej úrovni. I napriek tomu nám pramene práva slúžia ako relevantný zdroj poznania na porozumenie pojmu súkromie.

Termín súkromie sa v jednotlivých medzinárodných prameňoch práva spája s právom na ochranu. Prvýkrát na medzinárodnej úrovni bolo právo na ochranu súkromia obsiahnuté už vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv z roku 1948. Článok 12 stanovuje pravidlo, že „*nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie, ani útokom na svoju česť a povesť. Každý má právo na zákonnú*

⁵ WARREN, Samuel D., BRANDEIS, Louis D. The Right to Privacy. Harvard Law Review. 1890, roč. 4, č. 5, s. 193–220. In jstor.org [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: www.jstor.org/stable/1321160.

⁶ Rozsudok Najvyššieho súdu USA zo dňa 4. júna 1928 *Olmstead v. U.S.*, 277 U.S. 438, bod 479.

⁷ SELTENREICH, Radim. Právo na soukromí v kontextu ústavního vývoje USA. Právník. 2000, roč. 139, č. 1, s. 24.

⁸ WESTIN, Alan F. *Privacy and Freedom*. Londýn: The Bodley Head, 1970. ISBN 978-03-7001-325-1, s. 7.

⁹ GUTWIRTH, Serge. *Privacy and the Information Age*. Oxford: Rowman and Littlefield Publishers, 2002. ISBN 978-07-4251-746-2, s 30.

ochranu proti takýmto zásahom alebo útokom.“ I napriek tomu, že Všeobecná deklarácia ľudských právach nie je právne záväzným dokumentom, dala spoločný základ viacerým právne záväzným medzinárodným zmluvám. Príkladom je Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966, kde je v čl. 17 zakotvený zákaz proti svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života. Ďalším podstatným právnym dokumentom, ktorý garantuje právo na súkromie, je Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tento dohovor prijatý Radou Európy v roku 1950 zakotvuje v čl. 8 *„právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.“* A rovnako rešpektovanie súkromného a rodinného života je obsiahnuté i v Charte základných práv Európskej únie z roku 2012. Podľa čl. 7 má každý *„právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a komunikácie.“* Nasledujúci čl. 8 rieši čiastkový problém súkromia, a to ochranu osobných údajov. Podľa tohto článku má každý právo na ochranu osobných údajov, v prípade, ak sa na neho tieto údaje priamo vzťahujú.

Na ústavnej úrovni je v Českej republike Listina základných práv a slobôd (ďalej ako „LZPS“) vnútroštátnym prameňom práva na súkromie. Filip zdôrazňuje, že LZPS nazerá na problematiku práva na súkromie komplexne.¹⁰ V čl. 7 je konkrétne stanovené, že *„[n]edotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená“*. Filip považuje garanciu nedotknuteľnosti súkromia ako *lex generalis*, vedľa ktorej sú chránené ďalšie aspekty súkromia jedinca špecifikované v nasledujúcich článkoch LZPS. Napríklad čl. 10 ucelene upravuje právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti, dobrej povesti, či právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života, alebo právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov. Ďalšími aspektmi v poradí na posúdenie súkromia sú nedotknuteľnosť obydli, ktorá je garantovaná v čl. 12 LZPS a taktiež zákaz porušenia listového tajomstva a tajomstiev iných písomností a záznamov, ktorý je zaručený v čl. 13 LZPS.

Ústavný súd Českej republiky (ďalej ako „ÚS“) v náleze sp. zn. Pl. ÚS 24/10 vyjadril názor, že základnou funkciou práva na rešpekt k súkromnému životu je garantovať priestor pre rozvoj a sebarealizáciu individuálnej osobnosti. Pokračujúc v bode 29 daného nálezu ďalej ÚS vymedzil, že *„[v]edľa tradičného vymedzenia súkromia v jeho priestorovej dimenzii (ochrana obydli v širšom zmysle) a v súvislosti s autonómnou existenciou a verejnou mocou nerušenou tvorbou sociálnych vzťahov (v manželstve, v rodine, v spoločnosti), právo na rešpekt k súkromnému životu zahrňuje i garanciu sebaurčenia v zmysle zásadného*

¹⁰ FILIP, Jan. Úvodní poznámky k problematice práva na soukromí. In: Vojtěch ŠIMÍČEK, ed. Právo na soukromí. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-6449-3, s. 14.

rozhodovania jednotlivca o sebe samom“. ÚS ďalej vymedzil aspekt práva na súkromie s ohľadom na právo na informačné sebaurčenie ako „*právo jednotlivca rozhodnúť podľa vlastného uváženia, poprípade v akom rozsahu, akým spôsobom a za akých okolností majú byť skutočnosti a informácie z jeho osobného súkromia sprístupnené iným subjektom*“.

Súkromnoprávna ochrana súkromia je primárne zakotvená v zákone č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (ďalej ako „OZ“). Kľúčová zásada občianskeho práva, že „*každý má právo na ochranu svojho života a zdravia, ako i slobody, cti, dôstojnosti a súkromia*“, sa nachádza v § 3 ods. 2 písm. a) OZ. Následne významný vo vzťahu k ochrane súkromia je celý Oddiel 6 (Osobnosť človeka), Dielu 2, Hlavy 2, Časti 1 OZ.

S ohľadom na verejnoprávnu ochranu súkromia je základným prameňom zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, predovšetkým jeho Diel 2 (Trestné činy proti právam na ochranu osobnosti, súkromia a listového tajomstva), Hlava 2, Časť 2. Zásadným trestným činom spomedzi týchto piatich skutkových podstát je trestný čin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 180 trestného zákonníku. Ochrana súkromia vyplývajúca zo zákona č. 110/2019 Sb., o zpracovaní osobných údajů bude detailne rozpracovaná v nasledujúcej kapitole.

1.3 Súčasná právna úprava osobných údajov

Kľúčovým právnym predpisom Európskej únie v oblasti ochrany súkromia subjektov a nakladania s ich osobnými údajmi je Všeobecné nariadenie o ochrane údajov¹¹ (ďalej ako „nariadenie GDPR“). I keď nariadenie je všeobecne záväzný právny akt, tzn., že nie je potrebná implementácia do vnútroštátneho právneho poriadku a je teda priamo uplatniteľný vo svojej celistvosti¹², tento legislatívny akt Európskej únie predpokladá, že určité záležitosti budú predmetom právnych úprav v samostatných členských štátoch.¹³ Takáto požiadavka je napríklad u stanovenia sankcií za porušenie ustanovení nariadenie GDPR podľa čl. 84.

Vykonávacím právnym predpisom k nariadeniu GDPR je zákon č. 110/2019 Sb., o zpracovaní osobných údajů, ktorý zároveň zrušil predchádzajúcu¹⁴ zákonnú reguláciu

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES.

¹² EURÓPSKA ÚNIA. Nariadenia, smernice a ďalšie akty. In europa.eu [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_sk.

¹³ VLACHOVÁ, Barbora; MAISNER, Martin. *Zákon o zpracovaní osobných údajů: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-760-6, s. 44.

¹⁴ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochrane osobných údajů a o změně některých zákonů.

ochrany osobných údajov. Zákon o zpracování osobních údajů stanovuje právní rámec ochrany osobných údajov len tam, kde to vyslovene očakáva nariadenie GDPR.¹⁵

Uchopenie pojmu osobný údaj sa plynutím času výrazne zmenilo. Začiatky právnej regulácie ochrany osobných údajov sa zamerali na relatívne obmedzený okruh údajov, ako meno a priezvisko, dátum narodenia a rodné číslo. Dnes pod kategóriu osobných údajov možno zaradiť napríklad i telefónne číslo.¹⁶ Je teda zjavné, že s aktuálnym technologickým pokrokom dochádza i k rozšíreniu ohraničenia pojmu osobný údaj.

Zákon o zpracování osobních údajů neobsahuje právne vymedzenie pojmu osobný údaj. Zákonodarca sa zámerne vyhol zdvojeniu právnej úpravy s nariadením GDPR.¹⁷ Podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia GDPR sa osobnými údajmi rozumejú: „*akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby*“. Nariadenie GDPR identifikovateľnú fyzickú osobu definuje ako osobu, ktorú je možné identifikovať buď priamo, alebo nepriamo. To možno realizovať hlavne vďaka menu, identifikačnému číslu, lokalizačným údajom, on-line identifikátorom, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu danej fyzickej osoby.

Identifikáciu, resp. identifikovateľnosť fyzickej osoby prostredníctvom on-line identifikátora bližšie špecifikuje v bode 30 Recitál nariadenia GDPR, a to takto: „*Fyzickým osobám môžu byť pridelené on-line identifikátory, ktoré poskytujú ich prístroje, aplikácie, nástroje a protokoly, ako napríklad IP adresa alebo cookies. Tieto môžu zanechávať stopy, ktoré sa najmä v kombinácii s jedinečnými identifikátormi a inými informáciami získanými zo serverov môžu použiť na vytvorenie profilov fyzických osôb a na ich identifikáciu.*“

Vychádzajúc z § 3 zákona o zpracování osobních údajů, právna úprava ochrany osobných údajov sa aplikuje len na subjekty údajov, ktoré sú fyzickými osobami. Musí ísť o živé fyzické osoby, nie mŕtve.¹⁸ To znamená, že údaje identifikujúce právnickú osobu nebudú spadať pod takúto ochranu osobných údajov. Právnické osoby sú osoby fiktívne, ktoré neexistujú v oblasti súkromného života, a teda nevyužívajú súkromie ako také, ktoré by bolo potrebné chrániť právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na ochranu osobných údajov.¹⁹ Naproti

¹⁵ VLACHOVÁ, Barbora; MAISNER, Martin. *Zákon o zpracování osobních údajů: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-760-6, s. 45.

¹⁶ KUČEROVÁ, Alena a kol. *Zákon o ochraně osobních údajů: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-226-0, s. 50.

¹⁷ VLACHOVÁ, Barbora; MAISNER, Martin. *Zákon o zpracování osobních údajů: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-760-6, s. 46.

¹⁸ Tamtiež.

¹⁹ KUČEROVÁ, Alena a kol. *Zákon o ochraně osobních údajů: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-226-0, s. 65.

tomu za osobné údaje možno považovať údaje o fyzických osobách, ktoré sú súčasťou personálneho aparátu danej právnickej osoby.²⁰

2 Cookies

Cookies sú definované ako malé textové súbory, ktoré sa uložia do používateľovho internetového prehliadača pri navštívení webovej stránky.²¹ Po technickej stránke cookies predstavujú množstvo kódov, na základe ktorých príkazov prehliadač zhromažďuje a nato odosiela informácie o správaní používateľa späť na server.

Nasledujúce podkapitoly sa detailnejšie zaoberajú históriou cookies, ich súčasnou úpravou v českom právnom poriadku a s tým úzko súvisiacou argumentáciou, prečo súbory cookies možno považovať za osobný údaj. Ďalej sa jednotlivé podkapitoly venujú otázke profilovania a vytváraniu profilov používateľov, vďaka ktorým vznikajú reklamy zamerané na správanie používateľov.

2.1 História využívania súborov cookies

Súbory cookies boli vyvinuté už v roku 1994 v kalifornskej spoločnosti Netscape Communications Corporation. Účelom prvého praktického využitia cookies bola kontrola, či návštevníci webovej stránky spoločnosti Netscape už niekedy v minulosti túto stránku navštívili. Technická podpora pre využívanie cookies bola zavedená do druhej verzie prehliadača Internet Explorer v roku 1995. Avšak relatívne rýchla implementácia cookies priniesla so sebou i značné problémy so zásahom do súkromia jednotlivých používateľov. V tom čase si verejnosť nebola vedomá zavedenia cookies. Používanie súborov cookies bolo povolené už samotným predvoleným nastavením (angl. *set by default*) internetového prehliadača. To celé sa odohralo bez upozornenia a súhlasu používateľov. Používatelia teda neboli schopní zistiť, pre aký konkrétny účel sú údaje prostredníctvom cookies zbierané. Široká verejnosť sa tak o praktikách využívajúcich súbory cookies dozvedela až po zverejnení článku v denníku The Financial Times v roku 1996. Ten odštartoval veľkú vlnu novinových

²⁰ VLACHOVÁ, Barbora; MAISNER, Martin. *Zákon o zpracování osobních údajů: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-760-6, s. 46.

²¹ GOOGLE. Jak Google využívá soubory cookies. In policies.google.com [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://policies.google.com/technologies/cookies?hl=cs>.

článkov naprieč rôznymi médiami. Vďaka týmto článkom sa celospoločenskou témou stali súbory cookies a ich možný dopad na súkromie používateľov.²²

2.2 Právna úprava cookies

Cookies sú v českom právnom poriadku upravené predovšetkým v § 89 ods. 3 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikáciách, ve znění pozdějších předpisů (ďalej ako „ZEK“). Toto ustanovenie hovorí, že pri používaní sietí elektronických komunikácií k ukladaniu údajov alebo k získavaniu prístupu k údajom uloženým v koncových zariadeniach účastníkov alebo používateľov vzniká povinnosť *„týchto účastníkov alebo používateľov vopred preukázateľne informovať o rozsahu a účele ich spracúvania“* a taktiež *„poskytnúť im možnosť takéto spracúvanie odmietnuť.“* Ďalej toto ustanovenie stanoví, že táto povinnosť *„neplatí pre technické ukladanie alebo prístup výhradne pre potreby prenosu správy prostredníctvom siete elektronických komunikácií, alebo ak je to nevyhnutné pre potreby poskytovania služby informačnej spoločnosti, ktorá je výslovne vyžiadaná účastníkom alebo používateľom.“* V praxi to znamená, že ak nejaká cookie neslúži k funkčnosti konkrétnej webovej stránky, tak prevádzkovateľ tejto webovej stránky musí o použití danej cookie používateľa informovať a následne mu umožniť odmietnuť použitie danej cookie.²³

Vyššie uvedené ustanovenie § 89 ods. 3 ZEK je implementáciou čl. 5 ods. 3 smernice o súkromí a elektronických komunikáciách²⁴. Tá pôvodne upravovala súbory cookies v režime opt-out, ktorý nevyžadoval predchádzajúci súhlas s umiestnením cookie.²⁵ Konkrétne táto smernica stanovila, aby *„dotknutý účastník či užívateľ bol jasne a úplne informovaný v súlade so smernicou 95/46/ES, okrem iného o účeloch spracúvania,“* a aby dotknutému účastníkovi či užívateľovi správca údajov²⁶ poskytol *„právo odmietnuť takéto spracúvanie“*. Dôsledkom účinnosti smernice 2009/136/ES²⁷, ktorá okrem iného novelizovala smernicu o súkromí a elektronických komunikáciách a do českého právneho poriadku bola

²² SCHWARTZ, John. Giving Web a Memory Cost Its Users Privacy. In nytimes.com. [online]. [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2001/09/04/business/giving-web-a-memory-cost-its-users-privacy.html>.

²³ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. Právni rozhledy. 2018, roč. 20, s. 22.

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES zo dňa 12. júla 2002 o spracúvaní osobných údajov a ochrane súkromia v odvetví elektronických komunikácií.

²⁵ JANEČKOVÁ, Eva. Cookies jako osobní údaj. Daně a právo v praxi. 2018, roč. 23, č. 4, s. 26.

²⁶ Správca údajov je osoba, ktorá nesie zodpovednosť za spracúvanie osobných údajov.

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb, smernica 2002/58/ES týkajúca sa spracúvania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií a nariadenie (ES) č. 2006/2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

transponovaná zákonom č. 468/2011 Sb.²⁸, sa vyžaduje, aby používateľovi boli poskytnuté jasné a úplné informácie. Ďalšou požiadavkou vyplývajúcou z tejto smernice je súhlas používateľa získaný už pred uložením cookie alebo získaním prístupu k uchovaným informáciám používateľa v jeho zariadení. V tomto prípade musí ísť o informovaný súhlas, tzn., že používateľ musí byť jasne, zrozumiteľne a úplne informovaný o spracúvaní údajov. Taktiež sa musí jednať o súhlas odvolateľný, tzn., že pokiaľ používateľ poskytol súhlas, musí mať i možnosť tento súhlas následne odvolať.²⁹ Novelizáciou smernice o súkromí a elektronických komunikáciách sa teda zmenil právny režim nakladania s inými, než nevyhnutnými cookies.³⁰ Pôvodný režim nakladania so súbormi cookies tzv. režim opt-out sa aplikoval vtedy, keď používateľ zostal neaktívny. V praxi to znamenalo, že od používateľa sa nevyžadoval súhlas k tomu, aby ním navštívená webová stránka mohla využívať a spracovávať súbory cookies. Naopak, súčasný režim nakladania so súbormi cookies tzv. režim opt-in si vyžaduje predchádzajúci súhlas používateľa, a teda aktivitu zo strany používateľa, aby ním navštívená webová stránka mohla využívať a spracovávať súbory cookies.

2.3 Súčasné využívanie súborov cookies

Dnes si využitie cookies bežný používateľ internetu všimne mnohokrát bez toho, aby priamo vedel, že ide konkrétne o súbory cookies. Takýmto príkladom je prehliadanie známeho internetového obchodu Amazon, kde pri akejkol'vek ďalšej návšteve táto webová stránka ponúka sortiment, ktorý si návštevník naposledy pozeral, resp. sú mu prezentované reklamy, ktoré majú súvis s naposledy navštívenými webovými stránkami.³¹ Ide teda o cielenie reklamy³² na základe predchádzajúceho správania návštevníka. Pri takýchto typoch cookies možno hovoriť o zásahu do súkromia používateľa internetu. Avšak existujú i také, ktoré sú voči používateľovi ústretivejšie a robia prehliadanie webovej stránky komfortnejším. Tými sa hlavne myslia cookies, ktoré si na určitú dobu zapamätajú jednotlivé preferencie a zadané úkony, ako napríklad jazyk, veľkosť písma, či iné grafické zobrazenie. Výhodou je,

²⁸ Zákon č. 468/2011 Sb., ktorým sa mení zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikáciách a o zmene niektorých súvisiacich zákonov (zákon o elektronických komunikáciách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

²⁹ CHUDOMELOVÁ, Zuzana, BERAN, Marek, JADRNÝ, Vratislav, NĚMEČKOVÁ, Šárka, NOVÁK, Jaromír. *Zákon o elektronických komunikáciách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-100-2.

³⁰ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. *Právní rozhledy*. 2018, roč. 20, s. 23.

³¹ KUHN, Zdeněk. Transformace pojmu soukromí na počátku třetího milénia. *Jurisprudence*. 2017, roč. 26, č. 2, s. 3-11.

³² Reklamou zameranou na správanie používateľa sa bližšie zaoberá podkapitola č. 2.8.

že vďaka týmto tzv. technickým cookies už používateľ nemusí znovu zadávať údaje alebo znovu nastavovať individuálne preferencie.

Cookies môžu byť použité na viaceré účely. To predovšetkým záleží od toho, aká je ich funkcia. Niektoré cookies sú nevyhnutné k funkčnosti webových stránok.³³ Pokiaľ chceme surfovať po webovej stránke, ich využívanie nemožno vylúčiť.³⁴ V praxi to znamená, že evidujú informácie súvisiace s používateľovou návštevou webovej stránky, ako napríklad nastavenie jazyka, uloženie položiek v nákupnom košíku či zachovanie prihlásenia používateľa na sociálnej sieti.³⁵ Tým pádom budúca návšteva webovej stránky môže byť pre používateľa o niečo jednoduchšia. S ohľadom na zásah do používateľovho súkromia nepredstavuje tento typ cookies výrazné ohrozenie. Vedľa toho existujú cookies, ktoré negatívne vplyvajú na súkromie používateľa. Účelovo sa využívajú pre zbieranie špecifických dát, z ktorých potom možno vyvodit' osobné preferencie a správanie používateľa na internete (aké informácie vyhľadáva, aké produkty nakupuje, atď.). To už však predstavuje určité riziko pre súkromie používateľa.

I keď môže ísť o informáciu, ktorá je na prvý pohľad bezvýznamná a sama o sebe môže byť i bezcenná, vďaka korelácii s ďalšími informáciami si možno urobiť ucelenú predstavu o konkrétnom používateľovi. Tomu sa však dá predísť napríklad i tým, že používateľ prostredníctvom internetového prehliadača vymaže jednotlivé, resp. všetky uložené cookies, alebo ich využívanie priamo zakáže. To sa však môže odzrkadliť na dostupnosti obsahu, resp. viacerero funkcií danej webovej stránky.³⁶

2.4 Cookie ako osobný údaj

V predchádzajúcej podkapitole sa uvádza, že súbory cookies je možné využiť okrem iného i k zbieraniu špecifických dát. Recitál nariadenia GDPR, ktorý bližšie špecifikuje identifikáciu, resp. identifikovateľnosť fyzickej osoby, v bode 30 uvádza, že súbory cookies obsahujú tzv. on-line identifikátory. Dané on-line identifikátory môžu slúžiť v kombinácii s inými získanými informáciami k profilovaniu fyzickej osoby. V praxi to znamená, že každú jednu informáciu, ktorú cookie o používateľovi zozbiera, možno následne pridelit' ku

³³ JANEČKOVÁ, Eva. Cookies jako osobní údaj. Daně a právo v praxi. 2018, roč. 23, č. 4, s. 25.

³⁴ KOPEČKOVÁ, Andrea. Právní povaha cookies. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-povaha-cookies-98982.html>.

³⁵ KARTNER, Martin, PROUZA, Jiří. Právní regulace cookies v České republice. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-regulace-cookies-v-ceske-republice-98406.html>.

³⁶ DONÁT, Josef, TOMÍŠEK, Jan. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. 1. vyd, Praha: C.H.Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-610-4, s. 11-12.

konkrétnej fyzickej osobe. Vďaka tomu si prevádzkovateľ webovej stránky môže urobiť ucelený obraz o konkrétnom používateľovi, a to konkrétne o osobných preferenciách či správaní používateľa na internete.

Vďaka cookies, ktoré sú schopné identifikovať fyzickú osobu (najčastejšie teda súbory cookies slúžiace k marketingu), dochádza k spracúvaniu osobných údajov používateľa. Spracúvanie osobných údajov spadá pod právnu reguláciu nariadenia GDPR, a preto i využívanie takýchto cookies je potrebné interpretovať v súlade s nariadením GDPR a jeho všeobecnými zásadami ochrany osobných údajov.³⁷

Aby sme mohli cookies považovať za osobný údaj, je potrebné nazerať na účel ich využitia, čo sa primárne odzrkadlí na jednotlivých funkciách cookies. Nie každá cookie je schopná splniť požiadavku identifikovateľnosti používateľa webovej stránky. Typickým príkladom sú technické cookies. Na takéto cookies sa preto nariadenie GDPR vzťahovať nebude, nakoľko ich funkciou nie je zbieranie dát a ich následné spracúvanie.

2.5 Cookies tretích strán alebo tzv. sledovacie cookies

Aby bola internetová reklama úspešná, musí byť cieľená na správneho používateľa. Napríklad obstať vo veľkom konkurenčnom prostredí internetových obchodníkov znamená mať dostatočne presné profily stálych, resp. potenciálnych zákazníkov. Takéto profily pozostávajú hlavne z predchádzajúceho správania sa konkrétnych používateľov webových stránok na internete.

Relevantné údaje poskytujú dokonca i samotní používatelia webových stránok vypĺňaním rôznych on-line formulárov, ako napríklad pri povinnej registrácii do konkrétneho internetového obchodu. Avšak omnoho dôležitejšiu úlohu zohrávajú cookies, ktoré sú uložené v koncovom zariadení používateľa. Tie totiž dokážu sprístupniť dlhodobé sledovanie používateľa pri prehľadávaní internetu. Ide o cookies tretích strán alebo tzv. sledovacie cookies.

Sledovacie cookies fungujú v praxi nasledujúcim spôsobom: prevádzkovateľ webovej stránky nastaví používanie jeho stránky tak, aby používateľov prehliadač bol pri prvotnej návšteve presmerovaný na webovú stránku tretej osoby, využívajúcej reklamný priestor prevádzkovateľa. Táto tretia osoba sa zvykne nazývať zadávateľ reklamy. Prehliadač používateľa tak odovzdá jeho IP adresu zadávateľovi reklamy a tento zadávateľ zároveň

³⁷ Bod 11 v Odporúčaní k spracúvaniu cookies.

umiestni sledovacie cookies do koncového zariadenie používateľa.³⁸ Napriek tomu, že prenos údajov o IP adrese dochádza prostredníctvom používateľovho prehliadača, samotný používateľ nie je ten, kto takýto prenos údajov iniciuje. Úmyslom používateľa je totiž iba navštíviť webovú stránku prevádzkovateľa.

Na jednej strane existujú možnosti, ako sa voči sledovacím cookies chrániť. Typickým príkladom je nastavenie internetového prehliadača tak, aby zablokoval využívanie cookies tretích strán. Na druhej strane však niektorí zadávatelia reklamy vymieňajú zaužívané sledovacie cookies novými technológiami. Tými sú napríklad flash cookies³⁹, ktoré sa nedajú vymazať prostredníctvom internetového prehliadača, ako je tomu u sledovacích cookies.⁴⁰

Povinnosťou prevádzkovateľa webovej stránky je preto predovšetkým informovať každú fyzickú osobu o spracúvaní údajov tretími stranami. Prevádzkovateľ je takisto zodpovedný za prvé štádium profilovania používateľa zadávateľom reklamy, a teda za počiatočné spracúvanie údajov súvisiace s odovzdaním IP adresy.⁴¹

Zadávateľ reklamy však zvyčajne využíva reklamný priestor aj u iných prevádzkovateľov webových stránok a vytvára si tzv. reklamnú sieť. Čím je reklamná sieť bohatšia, tým poskytovateľ reklamnej siete zaobchádza s väčším počtom zdrojov k monitorovaniu správania používateľa. Pretože ak používateľ navštevuje viacero webových stránok, ktoré spadajú do reklamnej siete zadávateľa reklamy, umožňuje to dôkladnejšie spoznanie používateľovho správania. Výsledkom je následné vytvorenie profilu používateľa, ktorý bude slúžiť ako prostriedok k vytvoreniu reklamy na mieru alebo tzv. personalizovanej reklamy.⁴²

2.6 Profilovanie používateľov

Kľúčom k úspechu v digitálnej ekonomike sa bezpochybne stávajú hodnotné informácie. Tie sa získavajú prostredníctvom techniky tzv. data miningu. To znamená, že sa prehľadávajú rôzne databázy s dátami za účelom nájsť cenné informácie a súvislosti medzi

³⁸ Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Stanovisko 2/2010 k internetovej reklame zameranej na správanie. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/files/wp171.pdf>, s. 6.

³⁹ Flash cookies umožňujú obchádzať jednotlivé preferencie používateľa.

⁴⁰ Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Stanovisko 2/2010 k internetovej reklame zameranej na správanie. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/files/wp171.pdf>, s.7.

⁴¹ Tamtiež, s. 12.

⁴² Tamtiež, s. 6.

týmito dátami. Takéto informácie potom slúžia k vytváraniu profilov jednotlivých používateľov, vďaka ktorým je jednoduchšie predvídať správanie zákazníka.⁴³

Dôvod, prečo právna úprava profilovania hrá tak podstatnú rolu, nie je len ten, že fyzická osoba stráca kontrolu nad informáciami, ale i to, že tieto dáta sú pre možnosť profilovania sprístupnené tretím stranám.⁴⁴ Právna úprava profilovania je definovaná v nariadení GDPR v čl. 4 bod 4 ako „*akákoľvek forma automatizovaného spracúvania osobných údajov, spočívajúca v ich použití k hodnoteniu niektorých osobných aspektov, vzťahujúcich sa k fyzickej osobe, predovšetkým za účelom rozboru alebo odhadu, resp. analýzy predvídania aspektov týkajúcich sa jeho pracovného výkonu, ekonomickej situácie, zdravotného stavu, osobných preferencií, záujmov, spoľahlivosti, správania, miesta, kde sa nachádza, alebo pohybu*“.

Prvým pojmovým znakom profilovania je automatizované spracúvanie osobných údajov. Nariadenie GDPR však definíciu tohto pojmu neobsahuje, a preto ako pomôcka môže poslúžiť Dohovor Rady Európy č. 108 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracúvaní osobných údajov z roku 1981.⁴⁵ Dohovor v čl. 2 písm. c) vymedzil automatizované spracúvanie ako „*operácie uskutočňované úplne alebo sčasti pomocou automatizovaných postupov: ukladania na nosiče dát, vykonávania logických a/alebo aritmetických operácií s týmito dátami, ich zmena, výmaz, vyhľadávanie alebo rozširovanie*.“ Nariadenie GDPR odkazuje na akúkoľvek formu automatizovaného spracúvania. Z definície teda vyplýva, že ľudský zásah pri profilovaní nie je okamžite zakázaný.⁴⁶

Druhým pojmovým znakom profilovania je využitie spracúvaných osobných údajov k hodnoteniu určitých osobných aspektov fyzickej osoby. Prakticky sa takéto hodnotenie stalo bežnou súčasťou našich životov, nakoľko sú nám pri hľadaní určitého sortimentu v našom obľúbenom e-shope ponúkané ku kúpe ďalšie produkty „šité na mieru“. Prevádzkovatelia takýchto webových stránok totiž získavajú automatizovaným spracúvaním informácie o konkrétnych fyzických osobách, predovšetkým zákazníkoch, a vďaka takýmto informáciám sú schopní ponúkať produkty, ktoré zodpovedajú preferenciám používateľov. Takéto profilovanie jednotlivých aktivít používateľa sa realizuje napríklad so zámerom monitorovania správania návštevníkov na webových stránkach z dôvodu marketingu, ďalej vo

⁴³ FIALOVÁ, Eva. *Bezkontaktní čipy a ochrana soukromí*. Praha: Leges, 2016. ISBN 978-80-7502-150-2. s. 69.

⁴⁴ Tamtiež, s. 70.

⁴⁵ BURIAN, David, RADÍČOVÁ, Zuzana. Profilování ve světle nového obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). In epravo.cz [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/profilovani-ve-svetle-noveho-obecneho-narizeni-o-ochrane-osobnich-udaju-gdpr-104926.html>.

⁴⁶ Pracovní skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Pokyny k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu pre účely nariadenia 2016/679. S. 7.

finančnom sektore za účelom hodnotenia schopnosti splácať pri poskytnutí spotrebiteľského úveru, alebo taktiež pri prijatí nového uchádzača do pracovnoprávneho vzťahu.⁴⁷

K profilovaniu dochádza vtedy, ak sa zhromažďujú rôzne informácie o fyzickej osobe z rozličných zdrojov a hodnotia sa jeho charakteristiky, resp. vzorce správania s cieľom zaradiť túto fyzickú osobu do určitej kategórie iných ľudí, ktorí sa mu javia ako štatisticky podobní. Táto kategorizácia sa uskutočňuje hlavne so zámerom analýzy alebo vytvárania odhadu na určenie (i) schopnosti jednotlivca plniť úlohy, (ii) jeho záujmov, či (iii) pravdepodobného správania.⁴⁸

Negatívnou stránkou profilovania môže byť diskriminácia vo vzťahu k rôznym produktom či službám.⁴⁹ To môže byť spôsobené napríklad aj spoliehaním sa na zadané údaje, ktoré však môžu byť úmyselne nesprávne.⁵⁰ Zároveň informácie zaobstarané automatickým spracúvaním nemusia zohľadňovať aktuálny stav.

Nariadenie GDPR sa k problematike profilovanie zaoberá len v súvislosti so zákazom rozhodovania, ktoré je založené na automatizovanom spracúvaní vrátane profilovania⁵¹, a teda nezakazuje praktizovať profilovanie ako také. Dôležité je však podotknúť to, že v bode 72 Recitálu nariadenia GDPR sa uvádza, že na profilovanie sa konkrétne vzťahujú pravidlá pre spracúvanie osobných údajov, ako sú napríklad právne dôvody alebo zásady ochrany údajov.

2.7 Vytváranie profilov používateľov

Profilovanie fyzických osôb, a teda používateľov webových stránok, je najčastejšie využívané v oblasti reklamy. Internetové reklamné systémy kategorizujú jednotlivých používateľov podľa rôznych kritérií. Najčastejším kritériom sú oblasti záujmov používateľov, ako sú domáce potreby, automobily, starostlivosť o pleť a mnoho ďalších. Ak niektoré osobné údaje (vek, pohlavie, lokalita, atď.) o používateľovi chýbajú, pomocou sledovacích techník sa dajú jednoducho vydedukovať. Analyzujú sa totiž webové stránky, ktoré používateľ často navštevuje, a následné výsledky sa navyše porovnávajú s údajmi o iných používateľoch, ktorí majú podobné vzory správania v iných súvislostiach.

⁴⁷ BURIAN, David, RADÍČOVÁ, Zuzana. Profilování ve světle nového obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). In epravo.cz [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/profilovani-ve-svetle-noveho-obecneho-narizeni-o-ochrane-osobnich-udaju-gdpr-104926.html>.

⁴⁸ Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Pokyny k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu pre účely nariadenia 2016/679. S. 7.

⁴⁹ FIALOVÁ, Eva. *Bezkontaktní čipy a ochrana soukromí*. Praha: Leges, 2016. ISBN 978-80-7502-150-2. s. 70.

⁵⁰ VOJTKO, Jakub. Automatizované rozhodovanie a profilovanie v pracovnoprávných vzťahoch podľa Všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Časopis pro právní vědu a praxi. 2017, roč. 25, č. 2, s. 257.

⁵¹ Čl. 22 nariadenia GDPR.

Otázkou profilovania sa zaoberala Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29 (ďalej ako „Pracovná skupina WP171“) ako nezávislá poradenská skupina pre Európsku komisiu. Táto skupina vo svojom stanovisku⁵² zo dňa 22. júna 2010 rozdelila profily na dva rôzne typy.

Prvým typom sú tzv. prediktívne profily, kedy profilovanie jednotlivca prebieha na základe dlhodobého sledovania správania určitých používateľov a skupinového správania na internete. Do pozornosti sa dostávajú hlavne webové stránky, ktoré prirodzene používateľ navštevuje. Prediktívne profily sa vytvárajú kombináciou sledovacích cookies a softwaru pre vyťažovanie dát (tzv. data mining).

Druhý typ predstavujú tzv. nominálne profily. Tie pozostávajú z osobných údajov, ktoré jednotlivci poskytnú webovým stránkam, ako je tomu napríklad pri vyplňaní registračného formulára.

Obidva tieto typy profilov je možno zlúčiť do jedného a vytvoriť tak dokonalejší obraz o danej fyzickej osobe, ktorý okrem iného môže poslúžiť napríklad k personalizovanému obsahu reklám.

2.8 Reklama zameraná na správanie používateľa

Aby bolo vôbec možné realizovať cielenie reklamy na akéhokoľvek používateľa, potom musí dôjsť k vzájomnej interakcii medzi používateľom a danou webovou stránkou. Takáto interakcia sa vymedzuje ako používateľská aktivita v internetovom prostredí, ktorá sa po vložení vstupných dát, a ich následnom spracúvaní výpočtovými procesmi, vracia späť k používateľovi, a to vo forme personalizovaného obsahu.⁵³

Reklama zameraná na správanie používateľa, alebo taktiež on-line behaviorálne cielená reklama, je definovaná ako reklama, ktorá využíva informácie o predchádzajúcom internetovom správaní používateľa s úmyslom poskytnúť reklamu podľa konkrétnych záujmov používateľa.⁵⁴

Tento typ reklamy funguje na princípe pozorovania toho, ako sa správa konkrétny používateľ webovej stránky v určitom čase. Vychádza pritom z charakteristického správania používateľa na internete, ktoré pozostáva napríklad z opakovaných návštev webových

⁵² Stanovisko 2/2010 k internetovej reklame zameranej na správanie.

⁵³ LÉVY, Pierre. *Kyberkultura*. Praha: Karolinum. 2001. ISBN 80-246-0109-5, s. 26.

⁵⁴ YOUR ONLINE CHOICES Slovník pojmov. In youronlinechoices.com. [online]. [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <http://www.youronlinechoices.com/cz/slovník-pojmu>.

stránok, resp. dĺžky ich prehľadávania, vyhľadávaných kľúčových slov, či z tvorby internetového obsahu.⁵⁵

Reklama zameraná na správanie používateľa využíva cookies tretích strán. Tie umožňujú dlhodobo sledovať správanie používateľa. Vďaka dôkladnejšiemu spoznaniu používateľovho správania v internetovom prostredí sa používateľovi vytvorí veľmi podrobný profil. Tento detailný profil následne zadávateľ reklamy využije k vytvoreniu reklamy na mieru, ktorá zodpovedá osobným záujmom daného používateľa.

3 Spracúvanie cookies

Pri spracúvaní cookies je potrebné zodpovedať si otázku, či pri využívaní súborov cookies dochádza k spracúvaniu osobných údajov. Totiž, nie každá aktivita súvisiaca s využívaním cookies sa považuje za spracúvanie a naopak. Na jednej strane existujú technické cookies, ktoré principiálne slúžia napríklad k správne grafickému zobrazovaniu webovej stránky. Na druhej strane sú cookies, ktorých primárnym účelom je spracúvanie osobných údajov, a to napríklad cookies slúžiace k personalizácii produktov internetového obchodu prostredníctvom zbieraní údajov o správaní daného používateľa.

Nasledujúce podkapitoly sa detailnejšie zaoberajú spracúvaním cookies podľa nariadenia GDPR, ďalej súhlasom so spracúvaním a jednotlivými režimami vyjadrenia súhlasu opt-in alebo opt-out, ale táto kapitola sa taktiež bližšie venuje i rôznym problémom vznikajúcim pri udeľovaní takéhoto súhlasu so spracúvaním.

3.1 Všeobecne o spracúvaní osobných údajov podľa nariadenia GDPR

Pojem osobný údaj možno zjednodušene vymedziť ako informáciu, ktorú dokážeme priradiť ku konkrétnemu subjektu údajov.⁵⁶ K tomuto ohraničeniu je dôležité dodať, že aplikovať jednotlivé ustanovenia nariadenia GDPR týkajúce sa osobných údajov možno až pri následnom spracúvaní takýchto osobných údajov.

Nariadením GDPR sa musí riadiť každý prevádzkovateľ⁵⁷ alebo sprostredkovateľ⁵⁸ pôsobiaci na území Európskej únie bez ohľadu na to, či skutočné spracúvanie osobných

⁵⁵ Tamtiež, s. 4.

⁵⁶ KUČEROVÁ, Alena a kol. *Zákon o ochraně osobních údajů: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-226-0, s. 52.

⁵⁷ Čl. 4 (7) vymedzuje prevádzkovateľa ako fyzickú alebo právnickú osobu, orgán verejnej moci, agentúru alebo iný subjekt, ktorý sám alebo spoločne s inými určí účely a prostriedky spracúvania osobných údajov.

údajov vykonáva na jej území. Ďalej sa nariadenie GDPR vzťahuje aj na každého prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa, ktorý nie je usadený na území Európskej únie, a dopúšťa sa spracúvania osobných údajov fyzických osôb nachádzajúcich sa na území Únie za účelom ponuky tovaru a služieb, alebo sledovania správania týchto subjektov. Pravidlá spracúvania osobných údajov sa uplatnia i na prevádzkovateľa, ktorý nie je usadený v Európskej únii, ale sa nachádza na mieste, kde dôsledkom medzinárodného práva verejného pôsobí právny poriadok členského štátu Únie.⁵⁹

Prvotným pravidlom pri spracúvaní je štandardná ochrana osobných údajov. Povinnosťou každého prevádzkovateľa je počas spracúvania osobných údajov prijať adekvátne technické a organizačné opatrenia⁶⁰, aby následne mohli byť realizované zásady ochrany údajov. Takéto opatrenia zariadia napríklad to, aby osobné údaje neboli voľne dostupné neobmedzenému okruhu fyzických osôb.⁶¹

Osobné údaje by mali byť predmetom spracúvania len v prípadoch, kedy účel spracúvania nie je možné dosiahnuť odlišnými nástrojmi.⁶² Pokiaľ však iné prostriedky spracúvania nie sú, potom musia byť osobné údaje minimálne spracovávané zákonným spôsobom, spravodlivo a transparentne.⁶³ Zásada transparentnosti spočíva v tom, že informácie týkajúce sa spracúvania osobných údajov (ako napríklad identita prevádzkovateľa alebo účel spracúvania) sú ľahko dostupné, jasno a výstižne napísané a zrozumiteľné pre subjekt údajov.⁶⁴ Jednotlivé účely spracúvania osobných údajov musia byť počas ich zhromažďovania jasne vymedzené a legitímne.⁶⁵

Ďalšou zásadou je minimalizácia údajov, tzn. obmedzenie rozsahu spracúvania osobných údajov len na relevantné a nevyhnutné minimum potrebné k danému účelu.⁶⁶ Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť, aby sa osobné údaje neuchovávali dlhšie, než na nevyhnutnú dobu potrebnú k účelu spracúvania. S tým súvisí ďalšia požiadavka, aby osobné údaje boli správne a aktuálne.⁶⁷ Prevádzkovateľ má preto povinnosť pravidelného preskúmania. Po vypršaní účelu spracúvania má zabezpečiť opravu alebo výmaz

⁵⁸ Čl. 4 (8) vymedzuje sprostredkovateľa ako fyzickú alebo právnickú osobu, orgán verejnej moci, agentúru alebo iný subjekt, ktorý spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa.

⁵⁹ Čl. 3 nariadenia GDPR.

⁶⁰ Takýmto opatrením sa myslí napríklad pseudonymizácia, ktorú čl. 4 (5) nariadenia GDPR vymedzuje ako spracúvanie osobných údajov takým spôsobom, aby osobné údaje už nebolo možné priradiť konkrétnej dotknutej osobe bez použitia dodatočných informácií.

⁶¹ Čl. 25 nariadenia GDPR.

⁶² Bod 39 Recitálu nariadenia GDPR.

⁶³ Čl. 5 (1)(a) nariadenia GDPR.

⁶⁴ Bod 39 Recitál nariadenia GDPR.

⁶⁵ Čl. 5 (1)(b) nariadenia GDPR.

⁶⁶ Čl. 5 (1)(c) nariadenia GDPR.

⁶⁷ Čl. 5 (1)(d) nariadenia GDPR.

nesprávnych údajov.⁶⁸ Prevádzkovateľ je ďalej povinný predchádzať nielen neoprávnenému alebo nezákonnému spracúvaniu osobných údajov, ale i ochrániť ich pred náhodnou stratou, zničením, či poškodením, a to predovšetkým adekvátne zvolenými technickými a organizačnými opatreniami.⁶⁹

3.2 Spracúvanie cookies podľa Odporúčania UOOÚ

Spracúvanie osobných údajov je zákonné len v prípade, ak je dodržaná jedna zo šiestich podmienok uvedených v čl. 6 (1)(a-f) nariadenia GDPR. Problematikou spracúvania súborov cookies sa bližšie zaoberá Úrad pro ochranu osobních údajů (ďalej ako „ÚOOÚ“) v Doporučení k zpracování cookies a obdobných prostředků sledování od 25. května 2018 (ďalej ako „Odporúčanie“) tak, že za právny základ spracúvania súborov cookies považuje predovšetkým písm. a), b) a f)⁷⁰.

Najmenej komplikované ustanovenie predstavuje písm. b).⁷¹ To stanovuje, že spracúvanie sa pokladá za zákonné, ak je potrebné pre uzavretie a plnenie zmluvy.⁷² Praktickým príkladom je uloženie údajov na serveri internetového obchodu o produkte, ktorý si zákazník vložil do nákupného košíka, resp. uchovanie údajov o osobe zákazníka z predchádzajúceho kroku, ktorým vyplňoval formulár o objednávke produktu.⁷³ Iným typickým príkladom je spracúvanie osobných údajov z dôvodu otvorenia internetového bankového účtu.

I samotné profilovanie sa na základe plnenia zmluvy, ako právneho základu, považuje za zákonné.⁷⁴ Procesy automatizovaného spracúvania totiž umožňujú prevádzkovateľovi väčšiu dôslednosť v priebehu rozhodovania (napr. znížením výskytu ľudských chýb), alebo sa tým minimalizuje riziko, že jednotlivец nezaplatí za tovar alebo služby (napr. hodnotenie bonity klienta pri žiadaní o spotrebiteľský úver).⁷⁵

Sporným sa stáva vymedzenie rozdielu medzi režimom oprávneného záujmu a súhlasu so spracúvaním osobných údajov.⁷⁶ Písm. f) daného ustanovenia upravuje spracúvanie, ktoré

⁶⁸ Bod 39 Recitálu nariadenia GDPR.

⁶⁹ Čl. 5 (1)(f) nariadenia GDPR.

⁷⁰ Bod 11 (b) Odporúčania.

⁷¹ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. Právní rozhledy. 2018, roč. 20, s. 22.

⁷² Čl. 6 (1)(b) nariadenia GDPR.

⁷³ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. Právní rozhledy. 2018, roč. 20, s. 22-23.

⁷⁴ Čl. 22 (2)(a) nariadenia GDPR.

⁷⁵ Pracovní skupina pro ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Pokyny k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu pre účely nariadenia 2016/697. Dostupné z:

https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=31893. S. 13.

⁷⁶ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. Právní rozhledy. 2018, roč. 20, s. 24.

je nevyhnutné na účely oprávnených záujmov. Tie musia zároveň prevažovať nad záujmami, resp. základnými právami a slobodami fyzickej osoby. Oprávnený záujem sa bude vyskytovať u spracúvania, ktoré je charakteristické relevantným vzťahom medzi prevádzkovateľom a fyzickou osobou.⁷⁷ Príkladom je vzťah zákazníka a internetového obchodníka, ktorý má, ako prevádzkovateľ internetového obchodu, významný záujem na spracúvaní (napr. z dôvodu zabezpečenia funkčnosti webovej stránky). Existencia oprávneného záujmu spracúvania je ďalej podmienená primeraným očakávaním zo strany fyzickej osoby. V opačnom prípade prevážia záujmy, resp. základné práva a slobody danej fyzickej osoby nad záujmom prevádzkovateľa.⁷⁸ Oprávneným záujmom prevádzkovateľa údajov sa zaoberala i Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29 vo svojom stanovisku⁷⁹ zo dňa 9. apríla 2014. Korektné spracúvanie osobných údajov zákonným spôsobom spája s pojmom transparentnosť. Prevádzkovateľom radí, aby dôkladne objasnili subjektom údajov dôvody, pre ktoré usudzujú, že záujmy, resp. základné práva a slobody subjektov údajov neprevyšujú nad záujmami prevádzkovateľa. Taktiež sa odporúča informovať používateľov o jednoduchom spôsobe takého spracúvanie odmietnuť. To všetko má byť realizované zrozumiteľným a používateľsky prívetivým spôsobom. Praktickým príkladom oprávneného záujmu prevádzkovateľa pri spracúvaní osobných údajov je využitie získaných údajov z on-line objednávky v internetovom obchode na marketingové správy.

V prípade profilovania sa oprávnený záujem prevádzkovateľa, resp. tretej strany považuje za právny základ spracúvania⁸⁰, len ak sa jedná o spracúvanie pre účely priameho marketingu, alebo ak je toto spracúvanie nevyhnutné pre účely zamedzenia podvodom.⁸¹ Prevádzkovateľ i tu musí dôkladne zhodnotiť, či jeho oprávnený záujem prevažuje nad záujmami alebo prevažujú základné práva a slobody konkrétneho jednotlivca. Prevádzkovateľ by mal zvážiť predovšetkým detaily profilu jednotlivca, a to v prvom rade či je subjekt údajov profilovaný len povrchne, alebo mimoriadne podrobne. Ďalej by sa mal prevádzkovateľ webovej stránky zaoberať i hodnotením komplexnosti profilu. Zvážiť to, či daný profil posudzuje len jeden aspekt jednotlivca, alebo o ňom podáva dôkladný obraz. Taktiež by sa

⁷⁷ Bod 47 Recitálu nariadenia GDPR.

⁷⁸ Bod 47 Recitálu nariadenia GDPR.

⁷⁹ Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Stanovisko č. 6/2014 k pojmu oprávnených záujmov prevádzkovateľa údajov podľa článku 7 smernice 95/46/ES. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_cs.pdf.

⁸⁰ Tamtiež, s. 14

⁸¹ Bod 47 Recitálu nariadenia GDPR.

mal prevádzkovateľ vyhnúť negatívnym dopadom profilovania na používateľa, diskriminácii a nepresnosti celého procesu.⁸²

Súhlas so spracúvaním osobných údajov, ako posledná podmienka pre zákonné spracúvanie súborov cookies podľa Odporúčania ÚOOÚ, je ustanovený v písm. a). Súhlas musí byť vyjadrený pre konkrétny účel.⁸³ Potreba súhlasu bude vyžadovaná tam, kde sa nenachádza plnenie alebo uzavretie zmluvy, resp. dostatočne vážny záujem prevádzkovateľa osobných údajov.⁸⁴

Výslovný súhlas používateľa je ďalej právnym základom pre spracúvanie osobných údajov za účelom profilovania.⁸⁵ Prevádzkovatelia webových stránok, ktorí využívajú súhlas na právny základ so spracúvaním, musia subjekty osobných údajov informovať o predpokladanom použití údajov a o dôsledkoch spracúvania.⁸⁶

3.3 Povinnosti pre prevádzkovateľa vyplývajúce z Odporúčania ÚOOÚ

ÚOOÚ v Odporúčaní ukladá pre prevádzkovateľa webovej stránky niekoľko povinností. Jednou z nich je i povinnosť prevádzkovateľa postupne vymazávať cookies do 13 mesiacov od ich posledného využitia. Z objektívnych príčin však prevádzkovateľ webovej stránky nedokáže postupne vymazávať cookies zo zariadenia používateľa. Preto by bolo vhodné, ak by sa dané časové obmedzenie všeobecne uplatnilo iba na platnosť cookies.⁸⁷ ÚOOÚ sa pri tomto ustanovení odvoláva na čl. 17 nariadenia GDPR, ktorý oprávňuje fyzickú osobu docieľiť u prevádzkovateľa vymazanie osobných údajov. Tento článok je medzi verejnosťou známy aj ako právo na zabudnutie (angl. *right to be forgotten*).

Ďalšou povinnosťou prevádzkovateľa pri spracúvaní cookies je posúdenie vplyvu na ochranu údajov. To sa vyžaduje v prípade, ak je v priebehu spracúvania vysoko pravdepodobné, že dôjde k veľkému riziku pre práva a slobody používateľa.⁸⁸ ÚOOÚ vo svojom Odporúčaní ilustruje posúdenie na prípade systematického a rozsiahleho hodnotenia osobných aspektov, ktoré vychádza z automatizovaného spracúvania údajov. Odkazuje pri

⁸² Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Pokyny k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu pre účely nariadenia 2016/697. Dostupné z: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=31893. S. 15

⁸³ Čl. 6 (1)(a) nariadenia GDPR.

⁸⁴ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. Právní rozhledy. 2018, roč. 20, s. 23.

⁸⁵ Čl. 22 (2)(c) nariadenia GDPR.

⁸⁶ Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Pokyny k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu pre účely nariadenia 2016/697. Dostupné z: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=31893. S. 13.

⁸⁷ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. Právní rozhledy. 2018, roč. 20, s.

⁸⁸ Čl. 35 (1) nariadenia GDPR.

tom na čl. 35 (3)(a) nariadenia GDPR. Neuvádza však už žiadne konkrétne príklady súvisiace so spracúvaním cookies. Podľa Tomíška⁸⁹ pôjde o prípady s prílišnou personalizáciou obsahu webovej stránky s vysokou návštevnosťou.

ÚOOÚ v Odporúčaní ukladá prevádzkovateľovi webovej stránky taktiež povinnosť dôkladne informovať používateľa o využívaní cookies. Konkrétne v bode 9 Odporúčania stanovuje ÚOOÚ spôsob prehľadného informovania: „*Popisu spracúvania osobných údajov, vrátane cookies, je vhodné venovať špeciálnu a ľahko dostupnú informačnú podstránku, najlepšie označenú ako Cookies.*“

Následne ÚOOÚ v Odporúčaní uvádza, že vyskakovacie okná (angl. *pop-up*⁹⁰) alebo informačné lišty (angl. *status bar*)⁹¹ nie sú zakaždým odporúčané, pretože v niektorých situáciách môžu obťažovať používateľa. Informačné lišty sa rozšírili najmä po účinnosti nariadenia GDPR a dnes už sú vžitú do bežného využívania prevádzkovateľmi webových stránok.⁹² Preto ÚOOÚ v Odporúčaní prevádzkovateľom webových stránok radí, aby prostriedky informovania voči používateľom boli čo najústretovejšie. Pracovná skupina WP171 vo svojom Stanovisku 2/10 k internetovej reklame zameranej na správanie uvádza, že najúčinnější spôsob, ako byť ústretový voči používateľovi, je poskytovanie čo najmenšieho množstva informácií priamo na obrazovke, a to interaktívnym, ľahko viditeľným a zrozumiteľným spôsobom.⁹³

4 Súhlas so spracúvaním cookies

Súhlas predstavuje osobitný právny titul pre zákonné spracúvanie osobných údajov prostredníctvom súborov cookies. Súhlas je prevádzkovateľmi webových stránok aktuálne príliš často používaný. Dôvodom nadmerného používania súhlasu môže byť práve to, že sa dá

⁸⁹ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. Právní rozhledy. 2018, roč. 20, s. 24.

⁹⁰ Vyskakovacie okná (angl. *pop-up*) predstavujú okná, ktoré sa zobrazujú na ploche obrazovky zariadenia automaticky bez súhlasu používateľa webovej stránky. In support.mozilla.org. [online]. [cit. 2019-12-02]. Dostupné z:

https://support.mozilla.org/cs/kb/Blokov%C3%A1n%C3%AD%20vyskakovac%C3%ADch%20oken#w_co-jsou-vyskakovacag-okna.

⁹¹ Informačná lišta (angl. *status bar*) je grafický prvok používaný na zobrazenie určitých informácií. Obvykle sa zobrazuje na počítačoch v dolnej časti okna prehliadača. In techopedia.com. [online]. [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.techopedia.com/definition/4366/status-bar>.

⁹² MORÁVEK, Daniel. Opravdu už cookies lišta není na webu nutná? Úřad je v rozporu s Google a spol. In podnikatel.cz. [online]. [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/opravdu-uz-cookies-lista-neni-na-webu-nutna-urad-je-v-rozporu-s-google-a-spol/>.

⁹³ Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Stanovisko 2/2010 k internetovej reklame zameranej na správanie zo dňa 22. júna 2010, s. 18. In uoou.cz. [online]. [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/files/wp171.pdf>.

od používateľa získať relatívne ľahko. Získavanie súhlasu s používaním cookies však úzko súvisí i s otázkou prípadného bezpečnostného rizika. Každodenní používatelia internetu si už zvykli nevšimnúť si rozličné informácie, ktoré sa síce nachádzajú na nimi navštevovaných webových stránkach, avšak nie vždy súvisia s dôvodom takejto ich návštevy. Bežným príkladom sú reklamné bannery nachádzajúce sa po bokoch obsahu webových stránok. Podobné správanie používateľov môže nastať i u vnímaní informačných líšt upozorňujúcich na využívanie cookies. Bežne sa pri navštívení webovej stránky zobrazí lišta, ktorá informuje návštevníka o využívaní cookies, a samotný súhlas sa zvyčajne udelí stlačením na políčko *Rozumiem, Súhlasím* alebo *OK*. Navyše je dôvodné sa obávať, že prevádzkovateľ danej webovej stránky môže k súhlasu s využívaním cookies pripojiť i iné informácie. Samotný používateľ si potom takúto zmenu nemusí vôbec všimnúť, lebo jednoducho len zaklikne políčko vyjadrujúce súhlas.

4.1 Platný súhlas a jeho podmienky udelenia

Platný súhlas podľa čl. 4 (11) nariadenia GDPR je „*akýkoľvek slobodne daný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby*⁹⁴, ktorým formou vyhlásenia alebo jednoznačného potvrdzujúceho úkonu vyjadruje súhlas so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú“.

Jednotlivé podmienky vyjadrenia súhlasu sú ďalej stanovené v čl. 7 nariadenia GDPR. Prvú podmienku vyjadrenia súhlasu predstavuje to, že prevádzkovateľ webovej stránky by mal byť schopný preukázať, že používateľ vyjadril súhlas so spracúvaním.⁹⁵ Ďalšou podmienkou je garancia informovaného súhlasu. To znamená, že používateľ by mal konať s vedomím toho, že pozná totožnosť osoby prevádzkovateľa a konkrétny zámer so spracúvaním jeho údajov.⁹⁶ Potom informácia o spracúvaní údajov musí byť jasná, zrozumiteľná a úplná.⁹⁷ Súhlas by taktiež mal byť slobodný, a teda vyjadrovať skutočnú a slobodnú voľbu používateľa.⁹⁸ S tým úzko súvisí i to, že súhlas má byť odvolateľný. Ak

⁹⁴ Čl. 4 (1) nariadenie GDPR definuje dotknutú osobu ako identifikovanú alebo identifikovateľnú fyzickú osobu.

⁹⁵ Čl. 7 nariadenia GDPR.

⁹⁶ Bod 42 Recitálu nariadenia GDPR.

⁹⁷ JADRNÝ, Vratislav. Důvěrnost komunikací. In: CHUDOMELOVÁ, Zuzana, BERAN, Marek, JADRNÝ, Vratislav, NĚMEČKOVÁ, Šárka, NOVÁK, Jaromír. Zákon o elektronických komunikacích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-100-2.

⁹⁸ Bod 42 Recitálu nariadenia GDPR.

používateľ udelil súhlas so spracúvaním, mal by mať potom možnosť ho následne odvolať⁹⁹ bez akýchkoľvek nepriaznivých následkov¹⁰⁰.

4.2 Nesprávna transpozícia smernice o súkromí a elektronických komunikáciách

Podkapitola o právnej úprave cookies poukazuje nato, že smernicou 2009/136/ES sa novelizovala smernica o súkromí a elektronických komunikáciách. Dôsledkom tejto novelizácie sa zmenil právny režim zaobchádzania sinými, než nevyhnutnými cookies z pôvodného opt-out režimu na systém predchádzajúceho súhlasu tzv. opt-in režim. Daná transpozícia smernice však do českého právneho poriadku nebola náležite zrealizovaná.

Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách ustanovuje povinnosť poskytnúť informácie o spracúvaní údajov a zároveň získať priamo súhlas používateľa ešte pred tým, než budú súbory cookies uložené do koncového zariadenia používateľa.¹⁰¹ Samotný text smernice poukazuje na potrebu získania súhlasu, a teda zavádza režim opt-in, ktorý si vyžaduje aktívny prístup používateľa. I napriek tomu súčasná právna úprava v ZEK¹⁰² stanovuje, že súbory cookies možno využívať i bez súhlasu používateľa. Používateľ podľa tejto právnej úpravy má byť vopred informovaný o rozsahu a účele spracúvania. To znamená, že pokiaľ používateľ vyslovene neprejaví nesúhlas so spracúvaním súborov cookies, potom možno naďalej využívať tieto súbory i bez jeho súhlasu. Z toho teda vyplýva, že ZEK i po transponovaní smernice o súkromí a elektronických komunikáciách naďalej ponecháva v platnosti režim opt-out.

4.3 Internetový prehliadač ako možnosť udelenia súhlasu

ÚOOÚ v bode 7 Odporúčania uvádza, že za súhlas so spracúvaním osobných údajov možno považovať to, že používateľ má možnosť nastaviť v internetovom prehliadači ukladanie súborov cookies do koncového zariadenia. Následne ÚOOÚ považuje internetový prehliadač za nástroj, ktorý sprostredkováva súhlas so spracúvaním údajov. Z podobnej

⁹⁹ JADRNÝ, Vratislav. Důvěrnost komunikací. In: CHUDOMELOVÁ, Zuzana, BERAN, Marek, JADRNÝ, Vratislav, NĚMEČKOVÁ, Šárka, NOVÁK, Jaromír. Zákon o elektronických komunikacích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-100-2.

¹⁰⁰ Bod 42 Recitálu nariadenia GDPR.

¹⁰¹ Čl. 5 (3) smernice o súkromí a elektronických komunikáciách.

¹⁰² § 89 (3) ZEK.

argumentácie vychádza i komentár¹⁰³ k § 89 (3) ZEK. Odvoláva sa pri tom na Recitál k čl. 5 smernice o súkromí a elektronických komunikáciách. Tento článok uvádza, že metódy podávania informácií o spracúvaní osobných údajov by mali byť maximálne ústretové voči používateľovi. Súčasne, ak je to technicky uskutočniteľné, môže byť súhlas používateľa vyslovený primeraným nastavením prehliadača internetu alebo inej aplikácie. Jadrný v komentári vyslovil názor, že úmyslom smernice nie je vyžadovať od používateľa súhlas pri každej návšteve webovej stránky. Úlohou smernice je podľa Jadrného zabezpečiť to, aby nedošlo k ukladaniu súborov cookies. Ďalej zároveň sumarizuje, že pokým používateľ nevyužije alternatívu s nastavením internetového prehliadača, tak de facto vyjadruje súhlas s ukladaním súborov cookies do jeho zariadenia.

Pravidlo predchádzajúceho súhlasu, resp. právny režim opt-in je potrebné interpretovať v čo najväčšej možnej miere tak, aby samotný používateľ mal kontrolu nad celým priebehom využívania súborov cookies.¹⁰⁴ ÚOOÚ stanovuje v bode 8 Odporúčania, že požiadavkám platného súhlasu vyplývajúcim z čl. 4 (11) nariadenia GDPR vyhovuje súhlas udelený prostredníctvom internetového prehliadača. Toto tvrdenie však ÚOOÚ nezakladá na žiadnych argumentoch.¹⁰⁵

Naproti tomu Pracovná skupina WP 171 vymedzuje vo svojom stanovisku¹⁰⁶ tri podmienky, za ktorých nastavenie prehliadača internetu, resp. aplikácie splňuje požiadavky platného súhlasu. Prvou podmienkou je, že z predvoleného nastavenia (angl. *set by default*) implicitne dochádza k zamedzeniu prijatiu a odovzdávaniu cookies tretích strán. Druhú podmienku predstavujú jasné, zrozumiteľné a viditeľné informácie o účele cookies a ich ďalšom spracúvaní. Poslednou podmienkou je to, že sa používateľom dôkladne vysvetľuje postup, ako odmietnuť jednotlivé cookies.

4.4 Výnimky z požiadavky udelenia súhlasu so spracúvaním cookies

Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29 (ďalej ako „Pracovná skupina WP194“) prijala dňa 7. júna 2012 stanovisko¹⁰⁷ zaoberajúce sa výnimkou

¹⁰³ CHUDOMELOVÁ, Zuzana, BERAN, Marek, JADRNÝ, Vratislav, NĚMEČKOVÁ, Šárka, NOVÁK, Jaromír. *Zákon o elektronických komunikáciách: komentár*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-100-2

¹⁰⁴ TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. *Právní rozhledy*. 2018, roč. 20, s. 23.

¹⁰⁵ Tamtiež.

¹⁰⁶ Stanovisko 2/2010 k internetovej reklame zameranej na správanie prijaté dňa 22. júna 2010.

¹⁰⁷ Pracovná skupina pre ochranu fyzických osôb v súvislosti so spracúvaním osobných údajov. Stanovisko č. 4/2012 k výnimke z požiadavky na súhlas s cookies. Dostupné z: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_cs.pdf.

z požiadavky na informovaný súhlas s používaním cookies. Jedná sa predovšetkým o technické cookies, ktoré hrajú dôležitú rolu napríklad pri správnom zobrazení webovej stránky. Takéto cookies nezasahujú do súkromia používateľa a zároveň neslúžia napríklad pre marketingové účely.¹⁰⁸ Na základe tohto stanoviska možno medzi cookies, ktoré sú nevyhnutné k fungovaniu webovej stránky a ktoré zároveň nevyžadujú informovaný súhlas, konkrétne radiť:

- cookies pre vstup užívateľa (angl. *user-input cookies*): používajú sa napríklad formou nákupného košíka k sledovaniu položiek, ktoré si užívateľ zvolil zakliknutím;
- autentizačné cookies: používajú sa k identifikácii užívateľa po prihlásení napríklad do internetového bankovníctva;
- cookies pre bezpečnosť používateľa (angl. *user centric security cookies*): slúžia napríklad k rozlíšeniu opakovaných neúspešných pokusov o prihlásenie na webovú stránku;
- cookies multimediálnych prehrávačov pre reláciu (angl. *flash cookies*): slúžia k uchovaniu technických údajov potrebných k prehrávaniu video alebo audio obsahu;
- cookies pre uverejnenie obsahu prostredníctvom sociálnych plug-in (angl. *social plug-in content sharing cookies*): umožňujú používateľom sociálnych sietí šíriť obsah, ktorý sa im páči, so svojimi priateľmi na sociálnych sieťach.

Následne Pracovná skupina WP194 v tomto stanovisku ilustruje i príklady cookies, na ktoré sa nevzťahuje žiadna výnimka z požiadavky informovaného súhlasu, a tými konkrétne sú:

- cookies pre sledovanie prostredníctvom sociálnych plug-in (angl. *social plug-in tracking cookies*): sociálne plug-in moduly možno, okrem poskytovania služieb, ktoré si užívatelia vyslovene vyžiadali (napríklad uverejnenie obsahu na užívateľovu sociálnu sieť), aplikovať i na sledovanie jednotlivcov naprieč webovými stránkami pre účely, ako je napríklad reklama zameraná na správanie používateľa;
- cookies pre reklamu tretích strán vrátane cookies slúžiacich pre operačné účely reklamy tretích strán, ako napríklad obmedzovanie frekvencie, finančná dokumentácia reklamy, alebo prieskum trhu; a

¹⁰⁸ Úřad pro ochranu osobních údajů. Doporučení k zpracování cookies a obdobných prostředků sledování od 25. května 2018. In uouu.cz. [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/cookies-a-gdpr/d-29966>.

- cookies pre analytiku prvej strany (angl. *first party analytics*): využívajú nástroje pre meranie návštevnosti webovej stránky a zároveň pri dodržovaní určitých záruk, ako napríklad dostatočná informovanosť, anonymizácia údajov alebo možnosť užívateľa sa zberu informácii jednoducho vyhnúť, preto pre ochranu údajov predstavujú obmedzené riziko.

Podľa Pracovnej skupiny WP194 je základom pre posudzovanie, či možno uplatniť u danej cookie výnimku z požiadavky informovaného súhlasu, alebo nie, konkrétny účel cookie a nie jej technické parametre. Následne je dôležité podotknúť i to, že ak si používateľ vyžiadal určitú službu na poskytnutie ktorej je potrebná určitá cookie, takáto cookie musí byť jednoznačne nevyhnutná k poskytnutiu tejto služby (z pohľadu používateľa). Nakoniec, ak sa posudzovaná cookie používa na viacero účelov, potom sa výnimka z informovaného súhlasu musí vzťahovať na každý jeden účel tejto cookie.

5 Problémy vznikajúce pri udeľovaní súhlasu so spracúvaním cookies

Súhlas so spracúvaním cookies, ktoré sú schopné identifikovať fyzickú osobu, a preto ich možno považovať za osobný údaj, je nástroj, ktorý má používateľovi webovej stránky zabezpečiť kontrolu nad jeho osobnými údajmi.¹⁰⁹ Uplatňovanie súhlasu v internetovom prostredí prináša so sebou aj isté problémy. Tie totiž sťažujú prvotnú funkciu súhlasu, aby používateľ webovej stránky mal možnosť spravovať si svoje súkromie podľa vlastného uváženia.

Záležitosťou vlastného spravovania súkromia (angl. *privacy self-management*) sa zaoberal vo svojej štúdií¹¹⁰ Daniel J. Solove. Akademik Solove zaradil jednotlivé čiastkové problémy týkajúce sa súhlasu so spracúvaním údajov do dvoch skupín. Prvú skupinu problémov pomenoval ako kognitívnu¹¹¹. Takéto problémy vznikajú pri tom, keď používatelia bežne podstupujú proces rozhodovania sa, či vysloviť, alebo nevysloviť súhlas so spracúvaním ich údajov. Druhú skupinu problémov označuje ako štrukturálnu¹¹². Štrukturálne

¹⁰⁹ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 38. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹¹⁰ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1882

¹¹¹ Tamtiež, s. 1883.

¹¹² Tamtiež, s. 1888.

problémy sa rodia dôsledkom konkrétnej povahy súhlasu. Nasledujúce podkapitoly sa zaoberajú obidvoma problémami.

5.1 Kognitívne problémy pri udeľovaní súhlasu

Kognitívne problémy majú úzky súvis so subjektívnou stránkou používateľa.¹¹³ Aby používateľ dokázal urobiť optimálne rozhodnutie v otázke udelenia súhlasu, vyžaduje sa od neho dostatočná informovanosť a racionalita. V realite však používatelia nie sú schopní urobiť takéto informované a racionálne rozhodnutia. Dôsledkom toho sa len odchyľujú od ideálnej predstavy o vlastnom spravovaní súkromia.¹¹⁴

5.1.1 Informačná asymetria

V optimálnom vlastnom spravovaní súkromia na internete obidve strany, používateľ i prevádzkovateľ webovej stránky, disponujú rovnakými znalosťami a vedomosťami. Realita je ale v praxi odlišná. Medzi prevádzkovateľom webovej stránky a jej používateľmi existuje veľká informačná asymetria.¹¹⁵

Okrem umožnenia rozhodnúť sa (voľba) prináleží k udeleniu súhlasu so spracúvaním údajov i dostatočné informovanie (upozornenie) používateľa o zhromažďovaní a spracúvaní jeho údajov.¹¹⁶ Dôležitú úlohu upozornenia o možnom využití údajov zohrávajú práve dokumenty informujúce o spracúvaní údajov, tzv. zásady ochrany súkromia (angl. *privacy policies*). V princípe možno povedať, že zásady ochrany súkromia vypĺňajú informačnú medzeru medzi prevádzkovateľom a používateľom. Poskytujú celkový obraz o tom, ako a prečo dochádza k procesu zhromažďovania a spracúvania osobných údajov, ale taktiež i návody k tomu, ako si nastaviť ochranu súkromia podľa individuálnych preferencií.

¹¹³ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 38. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹¹⁴ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1883.

¹¹⁵ MCQUINN, Alan. The Economics of Opt-Out Versus Opt-In Privacy Rules. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/10/06/economics-opt-out-versus-opt-in-privacy-rules>.

¹¹⁶ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1883. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>.

5.1.2 Zásady ochrany súkromia

Takmer v celom internetovom prostredí sú dnes zásady ochrany súkromia všeobecne akceptované a používatelia sa preto s nimi stretávajú každodenne. Teoreticky majú slúžiť k zníženiu informačnej asymetrie medzi konkrétnym prevádzkovateľom webovej stránky a jej používateľmi. I keď hlavnou úlohou zásad ochrany súkromia by malo byť zmiernenie možných obáv používateľov o mimovoľný zásah do ich súkromia a následne nedostatočnú ochranu, v praxi však informovanosť medzi prevádzkovateľom a používateľmi o zhromažďovaní a spracúvaní osobných údajov nevyrovnávajú. Dôvodom sú transakčné náklady, ktoré vznikajú z toho, že pre používateľov sú často krát jednotlivé zásady ťažko pochopiteľné a miestami dokonca aj časovo náročné. Možno to pokladať za príčinu, prečo zásady bežný používateľ nečíta. Z toho teda vyplýva, že i napriek faktu, že používateľovi sú poskytnuté informácie týkajúce sa ochrany jeho súkromia, stále to neznamená, že vzájomná informačná nerovnosť medzi prevádzkovateľom a týmto používateľom zanikla.¹¹⁷

5.1.3 Ignorovanie zásad ochrany súkromia

Používatelia majú bežne nesprávnu tendenciu utvrdzovať sa v tom, že sa o svoje súkromie zaujímajú.¹¹⁸ V skutočnosti máloktoľ používatel' číta zásady ochrany súkromia. Jednoducho si ich zvykli odignorovať a udeliť súhlas so spracúvaním cookies bez toho, aby poskytnuté upozornenie aspoň sčasti prečítali. To nesúvisí len s ľudskou ľahostajnosťou, ale častokrát aj s racionálnym rozhodnutím používateľa. Úmysel nečítať zásady ochrany súkromia má potenciálny súvis i s tým, že používateľ považuje výhody ich dôkladného nastudovania za príliš malé oproti celkovému investovanému času potrebnému k ich porozumeniu.¹¹⁹

¹¹⁷ ACQUISTI, Alessandro, CRANOR, Lorrie, EGELMAN, Serge, TSAI, Janice Y. The Effect of Online Privacy Information on Purchasing Behavior: An Experimental Study. *Information Systems Research*. 2011, roč. 22, č. 2, s. 262. In jstor.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23015560?seq=1>.

¹¹⁸ ACQUISTI, Alessandro, GROSSKLAGS, Jens. Privacy and Rationality in Individual Decision Making. *IEEE Security and Privacy*. 2005, roč. 3, č. 1, s. 4. In heinz.cmu.edu [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <http://www.heinz.cmu.edu/~acquisti/papers/acquisti.pdf>.

¹¹⁹ MCQUINN, Alan. The Economics of Opt-Out Versus Opt-In Privacy Rules. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/10/06/economics-opt-out-versus-opt-in-privacy-rules>.

5.1.4 Zložitosť predkladaných textov zásad ochrany súkromia

K zásadám ochrany súkromia sa vzťahuje ďalší problém, a tým je zložitosť predkladaných textov.¹²⁰ Preto panuje otázka, či v situácii, keď sa jednotliví používatelia rozhodnú zásady ochrany súkromia prečítať, zásadám vôbec rozumejú. Akademik Carlos Jensen, spolu s jeho kolegami, sa týmto javom zaoberal vo svojej štúdií¹²¹, kde prišiel k záveru, že jednotlivci majú tendenciu prejavovať nadmernú dôveru v svoje schopnosti a vedomosti, pokiaľ ide o vplyv internetových technológií na ich súkromie.¹²² Dôsledkom komplikovanému textu nemusia poniektorí používatelia dostatočne porozumieť konkrétnym zásadám ochrany súkromia. Používatelia sa môžu nesprávne domnievať, že dané zásady im poskytujú väčšiu ochranu ich osobných údajov, než im prevádzkovateľ danej webovej stránky v skutočnosti poskytuje. Rozhodnú sa však súhlasiť so zhromažďovaním a spracúvaním ich osobných údajov, a to i napriek tomu, že zásady v skutočnosti nespĺňajú individuálne preferencie používateľov na ochranu ich súkromia. Zároveň môžu používatelia mylne predpokladať, že konkrétne zásady ochrany súkromia im dávajú menšiu ochranu, než ako je tomu v skutočnosti, a preto odmietnu vysloviť svoj súhlas.¹²³

5.1.5 Nesprávny predpoklad používateľov o ochrane ich súkromia

Ďalší kognitívny problém súvisí s tým, že používatelia udeľujú súhlas na základe nesprávnych predpokladov, ako je ich súkromie v skutočnosti chránené.¹²⁴ Ak by aj väčšina používateľov bežne čítala zásady ochrany súkromia na webových stránkach, stále im bude chýbať určitá odborná úroveň na to, aby dokázala optimálne vyhodnotiť dôsledky udelenia

¹²⁰ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 40. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹²¹ JENSEN, Carlos, POTTS, Colin, JENSEN, Christian. Privacy practices of Internet users: self-reports versus observed behavior. *International Journal of Human-Computer Studies*. 2005, roč. 63, č. 1, s. 203-227. In sciencedirect.com [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1071581905000650>.

¹²² Jensen so svojimi kolegami sa v rámci výskumu pýtal respondentov na to, či majú vedomosť o nejakej technológii, ktorá by zvyšovala ochranu ich súkromia na internete. V prípade pozitívnej odpovede sa následne respondentom kládli otázky na overenie ich vedomostí z tejto technológie. Výsledkom štúdie je fakt, že menej ako 25% respondentov, ktorí tvrdili, že určitú technológiu poznajú, boli schopní úspešne zodpovedať jednoduché otázky s tým súvisiace.

¹²³ MCQUINN, Alan. The Economics of Opt-Out Versus Opt-In Privacy Rules. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/10/06/economics-opt-out-versus-opt-in-privacy-rules>.

¹²⁴ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1886.

súhlasu s využívaním ich osobných údajov.¹²⁵ Aj napriek tomu, že by používatelia mali prístup ku kompletným informáciám, stále by neboli schopní vyhodnotiť danú situáciu a optimálne sa rozhodnúť pri tak veľkom množstve informácií. Predovšetkým v prípade komplikovaných a rozvetvených zásad ochrany súkromia je vrodená ľudská racionalita ohraničená. Obmedzuje používateľov naplno využívať ich schopnosť prečítať, zapamätať si a spracovať všetky relevantné informácie. Dôsledkom toho sa používatelia spoliehajú na zjednodušené mentálne modely.¹²⁶ I keď sú si používatelia vedomí, že spájanie informácií z rôznych zdrojov do jednej skupiny môže pre nich predstavovať isté riziko, len málokto z nich si dokáže reálne predstaviť výsledný efekt, ktorý takéto spojenie môže priniesť.¹²⁷ Napríklad v situácii, kedy používateľ sice o určitej informácii vie, ale nie je mu priamo na očiach, takúto informáciu vôbec nevezme do úvahy pri záverečnom rozhodovaní.¹²⁸

5.1.6 Problém skresleného rozhodovania, resp. problém krátkozrakosti

Medzi kognitívne problémy sa radí i problém skresleného rozhodovania (angl. *skewed decision-making*). Preferencie používateľa pri procese rozhodovania sa nevyvíjajú v čisto teoretickej rovine, ale záležia na jednotlivých súvislostiach. Napríklad spôsob, akým sú jednotlivé voľby sformulované (angl. *framing*) ovplyvňujú, resp. sú náchylné skresliť konkrétne preferencie používateľa. Zároveň sú používatelia ochotnejší sprístupniť osobné údaje vtedy, keď majú subjektívny pocit, že ich majú pod kontrolou. To sa deje bez zreteľa na to, či je tento pocit o kontrole skutočný alebo klamný.¹²⁹

Borgesius vo svojej štúdií¹³⁰ poukazuje na problém krátkozrakosti (angl. *myopia*), ktorý ovplyvňuje rozhodovanie jednotlivých používateľov o udelení súhlasu. Používatelia sa častejšie zameriavajú na prítomnosť ako na budúcnosť. Problém krátkozrakosti spočíva teda

¹²⁵ Tamtiež.

¹²⁶ ACQUISTI, Alessandro, GROSSKLAGS, Jens. Privacy and Rationality in Individual Decision Making. *IEEE Security and Privacy*. 2005, roč. 3, č. 1, s. 2. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3305365) [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3305365.

¹²⁷ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 40. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹²⁸ ACQUISTI, Alessandro, GROSSKLAGS, Jens. Privacy and Rationality in Individual Decision Making. *IEEE Security and Privacy*. 2005, roč. 3, č. 1, s. 7. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3305365) [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3305365.

¹²⁹ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In [semanticscholar.org](https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf) [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1887.

¹³⁰ BORGESIOUS, Frederik. *Consent to behavioural targeting in European Law: What are the policy implications of insights from behavioural economics?* Amsterdam Law School Research Paper. 2013, roč. 43, s. 40-41. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969) [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969.

v tom, že používatelia si zvolia cestu okamžitého prístupu k službe, ktorú poskytuje prevádzkovateľ na svojej webovej stránke, a to i napriek tomu, že musia súhlasiť so zhromažďovaním a spracúvaním ich osobných údajov, i keď pôvodne sa zamýšľali neudelieť takýto súhlas. Inými slovami, problém krátkozrakosti napomáha vysvetliť paradox súkromia. Ten poukazuje na to, že i keď používatelia tvrdia, že im na ich súkromí záleží, beztak zvyčajne zverejnia ich osobné údaje výmenou za malé krátkodobé výhody.¹³¹ Nakoniec možno zhrnúť, že na problém skresleného rozhodovania pôsobia aspekty, ako obmedzená racionalita, formovanie voľby, či krátkodobý úžitok. Právo na súkromie je veľmi komplikované, ktoré musí byť vnímané v súvislostiach, a preto je priam zložité ho jasne zdefinovať bez zreteľa na spomenuté aspekty.¹³²

5.1.7 Problém nadmerného optimizmu

Na problém krátkozrakosti úzko nadväzuje problém nadmerného optimizmu. Bohatý počet uverejnených štúdií z behaviorálnej psychológie či ekonómie potvrdzuje, že veľká väčšina ľudí je až nerealisticky optimistická.¹³³ Podľa Borgesiusa majú ľudia sklony k podceňovaniu rizika dopravných nehôd alebo výskytu smrteľných chorôb, a zároveň preceňovaniu svojich šancí na dlhý a zdravý život. Väčšina vodičov automobilov si napríklad myslí, že šoférujú lepšie ako priemerný vodič na cestnej premávke. Ale v neposlednom rade Borgessius poukazuje na to, že používatelia sú príliš optimistický v otázke ochrany svojho súkromia na internete, a teda podceňujú výskyt potenciálneho rizika.¹³⁴ Ak sú ľudia nadmerne optimistickí, môžu zlyhať pri prijímaní rozhodnutí, ktoré si vyžadujú obozretnosť,¹³⁵ a zároveň im takéto správanímôže spôsobiť vážnu ujmu.¹³⁶ S tým taktiež súvisí, že ľudia vo všeobecnosti viac ignorujú riziká, ktoré sú pre nich ťažko predstaviteľné, ako tie, ktoré si

¹³¹ Tamtiež.

¹³² SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1888.

¹³³ SUSTEIN, Cass R. The Storrs Lectures: Behavioral Economics and Paternalism. *The Yale Law Journal*. 2013, roč. 122, č. 7, s. 1848-1849. In yalejournal.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.yalelawjournal.org/feature/the-storrs-lectures-behavioral-economics-and-paternalism>.

¹³⁴ BORGESIUS, Frederik. *Consent to behavioural targeting in European Law: What are the policy implications of insights from behavioural economics?* Amsterdam Law School Research Paper. 2013, roč. 43, s. 40. In ssnr.com [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969.

¹³⁵ SUSTEIN, Cass R. The Storrs Lectures: Behavioral Economics and Paternalism. *The Yale Law Journal*. 2013, roč. 122, č. 7, s. 1849. In yalejournal.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.yalelawjournal.org/feature/the-storrs-lectures-behavioral-economics-and-paternalism>.

¹³⁶ Tamtiež.

dokázu vybaviť.¹³⁷ Rovnako, predstava vlastného súkromia je pre bežného človeka nepochybne ťažko uchopiteľná. Proti nadmernému optimizmu by mohlo poslúžiť napríklad zverejnenie grafických upozornení, ktoré by ilustrovali riziká potenciálneho nebezpečenstva a zároveň by dokázali vyvolať v jednotlivcovi potrebnú emóciu k optimálnemu rozhodnutiu.

5.1.8 Paradox vlastného spravovania súkromia

Solove v kognitívnych problémoch poukazuje na to, že záležitosť vlastného spravovania súkromia prináša viaceré prekážky, ktoré kategorizuje do skupiny tzv. kognitívnych problémov. Otázku kognitívnych problémov Solove chápe nasledujúcim paradoxom. Sú používatelia, ktorí vôbec nečítajú zásady ochrany súkromia. Potom sú používatelia, ktorí ich síce čítajú, ale dostatočne im nerozumejú. Následne sú používatelia, ktorí, i keď zásady ochrany súkromia čítajú a rozumejú im, chýbajú im dostatočné znalosti, aby dokázali prečítaný text dať do súvislostí a urobiť informované rozhodnutie. A nakoniec, aj keď používatelia prečítajú zásady ochrany súkromia, porozumejú im a pochopia následky svojho rozhodnutia, ich voľba stále môže byť skreslená mnohými inými aspektmi, ktoré vplývajú na proces rozhodovania.¹³⁸

5.2 Štrukturálne problémy pri udeľovaní súhlasu

Solove druhú skupinu problémov, ktoré sa týkajú vlastného spravovania súkromia, nazýva štrukturálne problémy. Obsahujú jednotlivé prekážky, ktoré bránia používateľovi primerane posúdiť náklady a výnosy súhlasu so zhromažďovaním a následným spracúvaním údajov.¹³⁹ Štrukturálne problémy sa teda týkajú samotnej povahy súhlasu.¹⁴⁰

¹³⁷ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 44. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹³⁸ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1888.

¹³⁹ Tamtiež.

¹⁴⁰ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 43. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

5.2.1 Rozsah zásad ochrany súkromia

Prvý čiastkový štruktúrálny problém je problém spočívajúci v rozsahu¹⁴¹. Mnoho používateľov chce byť informovaných o politike ochrany súkromia na internete a o spôsoboch, akým budú používané ich údaje. Preto si na nimi navštívených webových stránkach študujú jednotlivé zásady ochrany súkromia. Pravdou však je, že používateľ síce môže byť schopný vedome dohliadať na spravovanie svojho súkromia na internete, ale to by okrem prevádzkovateľa webovej stránky nemohlo existovať príliš veľa ďalších subjektov, ktoré zhromažďujú a spracovávajú osobné údaje tohto používateľa. A to i navzdory tomu, že všetky zainteresované subjekty poskytnú používateľovi jasné a zrozumiteľné informácie, ako si svoje súkromie spravovať.¹⁴² Naopak, existujú i subjekty, ktoré využívajú osobné údaje používateľov bez ich vedomia.¹⁴³ Za súčasných podmienok, kedy je potrebné nespočetne veľa krát robiť rozhodnutia ohľadne udelenia súhlasu, nie je kontrola nad osobnými údajmi používateľa v jeho ľudských silách.¹⁴⁴ Solove tento problém ilustruje na príklade preťažovaného študenta, ktorému vysokoškolskí učitelia zadajú k prečítaniu príliš veľa povinného textu na každú noc. Pohľadom každého učiteľa to predstavuje splniteľnú úlohu. Keď však viacero učiteľov súčasne zadá k domácej úlohe povinné čítanie, tak sa hromadným spojením týchto textov táto úloha stáva pre študenta nesplniteľnou. Znamená to, že aj keby zásady ochrany súkromia boli jednoduché a ľahko pochopiteľné, problém s vlastným spravovaním súkromia by i naďalej pretrvával. Priemerný človek nemá dostatok časovej kapacity alebo zdrojov k tomu, aby spravoval súkromie u všetkých subjektov, ktoré využívajú alebo zhromažďujú jeho osobné údaje.¹⁴⁵

5.2.2 Problém zoskupenia údajov

Ďalším čiastkovým štruktúrálnym problémom je problém zoskupenia¹⁴⁶. Tento problém spočíva v tom, že zoskupením viacerých údajov dohromady sa zrodí informácia,

¹⁴¹ Angl. *the problem of scale*.

¹⁴² SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1888.

¹⁴³ Tamtiež, s. 1889.

¹⁴⁴ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 43. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹⁴⁵ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1889.

¹⁴⁶ Angl. *the problem of aggregation*.

ktorá by sama o sebe bola neidentifikovateľná. Vďaka moderným analytickým¹⁴⁷ technológiám sa môžu z neškodných údajov, ktorým používatelia neprikladajú veľkú váhu, odvodiť podrobné informácie o týchto používateľoch.¹⁴⁸ Výhody vyplývajúce z využívania analytických technológií sa môžu otočiť i v neprospech subjektu (zvyčajne priamo prevádzkovateľ webovej stránky), ktorý tieto technológie využíva k spracúvaniu údajov.¹⁴⁹ V priebehu analýzy sa totiž môžu odhaliť citlivé osobné údaje o používateľoch, i keď tieto údaje používateľ priamo neprezradil a taktiež nepredpokladal, že by boli odhalené.¹⁵⁰ V takom prípade by prevádzkovateľ webovej stránky ako správca údajov k ich spracúvaniu potreboval výslovný súhlas používateľa podľa čl. 9 (2)(a) nariadenia GDPR. Bez výslovného súhlasu používateľa so spracúvaním citlivých¹⁵¹ údajov je spracúvanie zakázané. Problém zoskupenia nám poukazuje na to, že súčasná analytika sa vyvíja príliš rýchlo na to, aby bol používateľschopný dôkladne posúdiť možné riziká a prínosy, ktoré vyplývajú zo sprístupnenia jeho údajov. Zároveň to komplikuje skutočnosť, že moderná analytická technológia umožňuje v spojení s inými údajmi odhaliť citlivé informácie o používateľovi.¹⁵² Preto sa dnes stáva čoraz viac nemožným individuálne spravovať svoje súkromie.

5.2.3 Uprednostňovanie okamžitých výhod

Aby používateľ mohol urobiť racionálne rozhodnutie vo veci súhlasu so sprístupnením jeho osobných údajov, mal by mať tento používateľ obraz o rozsahu potenciálnej ujmy, ktorá v súvislosti s rozhodnutím môže vzniknúť. Posledným čiastkovým štrukturálnym problémom je preto problém, ktorý sa týka odhadu novej budúcej ujmy. Tento problém má základ v tom, že ľudia majú všeobecne tendenciu uprednostňovať okamžité výhody, i keď môžu

¹⁴⁷ Moderná analytika sa nazýva aj data mining alebo big data.

¹⁴⁸ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1889.

¹⁴⁹ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 43. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹⁵⁰ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1890.

¹⁵¹ Textácia nariadenia GDPR používa namiesto nami uvedeného termínu citlivé údaje termín spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov. Nariadenie GDPR v čl. 9 (1) ďalej vymenováva jednotlivé údaje spadajúce do tejto kategórie. Sú to predovšetkým tie, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenie alebo členstvo v odborových organizáciách, genetické údaje, biometrické údaje, údaje týkajúce sa zdravia alebo sexuálneho života či sexuálnej orientácie fyzickej osoby.

¹⁵² SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1890.

spôsobiť potenciálne negatívne následky do budúcnosti. Čiastkový štruktúrny problém zoskupenia nám demonštruje, že ujma spôsobená narušením ochrany súkromia sa môže zviditeľniť až po dlhšom čase. Naproti tomu viacero rozhodnutí súvisiacich s udelením súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov sa viažu na krátkodobú výhodu. To si však vyžaduje, aby používateľ posúdil potenciálnu ujmu často už pri prvotnej návšteve webovej stránky, i keď skutočné následky spracúvania jeho osobných údajov mu v tom okamihu nie sú známe. Avšak takáto analýza výhod a nevýhod je pre priemerne inteligentného používateľa značne náročná.¹⁵³ Používatelia zvyčajne nevedia kedy, komu a aké údaje poskytujú. Preto ani nedokážu náležite vyhodnotiť, aký následok môže mať súhlas s poskytnutím ďalších údajov.¹⁵⁴ Ujma na súkromí má kumulatívnu povahu a zvyčajne nastáva až po dlhšej dobe, preto sa môžu účinky z ujmy prejaviť až po následnej kombinácii rozlične získaných údajov.

6 Alternatívne riešenia k problémom vznikajúcim pri udeľovaní súhlasu

Táto kapitola sa sústreďuje na alternatívne riešenia k problémom vznikajúcim pri udeľovaní súhlasu. Obsahom kapitoly sú konkrétne alternatívne riešenia, ako napríklad zrozumiteľné informovanie, čiastočné vlastné spravovanie súkromia, paternalistický prístup, osveta pre prevádzkovateľov webových stránok k správne použitiu súhlasu, a nakoniec tvrdá regulácia zo strany štátu.

6.1 Zrozumiteľné informovanie

Ako je uvedené v predchádzajúcej kapitole, jedným z čiastkových kognitívnych problémov je i zložitosť znenia jednotlivých zásad ochrany súkromia. Vďaka komplikovanému textu nemusia totiž používatelia adekvátne pochopiť ich zmysel. Preto by znenie dokumentov, ktoré súvisia s ochranou súkromia používateľov na internete, malo byť voči bežným používateľom čo najviac ústretové.

Jedným z možných riešení dlhých a ťažko zrozumiteľných zásad ochrany súkromia je ich jednoducho skrátiť a zjednodušiť. Ukázalo sa však, že takéto návrhy opatrení výrazne

¹⁵³ Tamtiež, s. 1891.

¹⁵⁴ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 44. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

nedopomohli používateľom k lepšiemu pochopeniu zásad ochrany súkromia. Iné riešenie preto môže predstavovať grafické varovanie. To priláka priamu pozornosť ľudí a môže v nich vyvolať určitú emóciu. Zároveň by to pomohlo pôsobiť proti prehnanému optimizmu ľudí.¹⁵⁵ V predstaviteľných prípadoch to môže byť najlepším riešením.¹⁵⁶ Typickým príkladom sú fotografie na cigaretových obaloch, ktoré znázorňujú rozličné choroby spôsobené fajčením. Napriek tomu, že fotografie chorôb na obaloch z cigariet s nápismi typu „Fajčenie spôsobuje smrť“ sú v spoločnosti relatívne účinné, akékoľvek grafické upozornenia týkajúce sa súkromia by podobný efekt nemalo. Dôvod je ten, že zatiaľ čo rakovina pľúc je pre ľudí hrozny a predstaviteľný následok, konsekvencie vyplývajúce z porušenie súkromia sú príliš abstraktné a ťažko predstaviteľné.¹⁵⁷

Oba návrhy sa však dostávajú do rozporu so základným zmyslom zásad ochrany súkromia. Aby bol udelený informovaný súhlas so spracúvaním osobných údajov, mal by byť používateľ dostatočne poučený o možných následkoch. Preto, i keď spomenuté návrhy uľahčujú chápanie zmyslu, dostatočne detailne neinformujú používateľa. Nato, aby používateľ mohol urobiť informované rozhodnutie, potrebuje mať jednoznačne hlbšie znalosti.

Ďalším riešením je systém farebných indikácií. Pred samotným udelením súhlasu by používateľ videl farebné upozornenie reflektujúce konkrétne potenciálne nebezpečenstvo zneužitia jeho údajov. Pritom by sa každý konkrétny stupeň nebezpečenstva farebne odlišoval. Napríklad zelená farba by mohla slúžiť ako upozornenie o bezrizikovom spracúvaní údajov. Povedzme, že červená farba by už znamenala potenciálne riziko, kde údaje o používateľovi prevádzkovateľ webovej stránky odovzdá tretím stranám, najčastejšie jeho partnerom sídlacim v krajinách s nízkou ochranou súkromia. Určovaním jednotlivých farebných zón by sa mali zaoberať nezávislé authority pôsobiace v oblasti ochrany súkromia.¹⁵⁸

¹⁵⁵ SUSTEIN, Cass R. The Storrs Lectures: Behavioral Economics and Paternalism. *The Yale Law Journal*. 2013, roč. 122, č. 7, s. 1849. In yalejournal.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.yalelawjournal.org/feature/the-storrs-lectures-behavioral-economics-and-paternalism>.

¹⁵⁶ Tamtiež, s. 1875.

¹⁵⁷ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1885.

¹⁵⁸ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 51. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

6.2 Čiastočné vlastné spravovanie súkromia

Viacerí používatelia nemajú záujem o spravovanie vlastného súkromia, ale zároveň chcú byť chránení pred potenciálnym zneužitím ich osobných údajov. Solove prirovnáva čiastočné vlastné spravovanie súkromia (angl. *partial privacy self-management*) k nakupovaniu bežných potravín. Ako príklad uvádza to, že v obchodoch často býva veľký výber mliečnych výrobkov a nato, aby si zákazník niektorý z nich vybral, sa nemusí nutne stať expertom na mliečne výrobky. Zákazník totiž dôveruje obchodníkovi, že vystavené mliečne výrobky budú spĺňať určitý parameter bezpečnosti. To isté platí i v otázke súkromia. Síce existujú používatelia, ktorí majú tendenciu spravovať si vlastné súkromie, ale väčšinou sa bežní používatelia tejto úlohe vyhýbajú.¹⁵⁹ Vo všeobecnosti majú používatelia záujem spravovať si vlastné súkromie, ale nie do tak podrobných nastavení, ako to dnes možno badať.

V súčasnosti musí používateľ spravovať svoje súkromie na každej webovej stránke individuálne. To ho veľakrát odrádza, a preto sa stáva apatickým. Alternatívou je najsť riešenie na to, aby používatelia boli schopní spravovať svoje súkromie pre všetky subjekty po celom svete, ktoré sa potenciálne dostanú do styku s ich údajmi. Jedná sa o veľmi náročnú úlohu. Muselo by dôjsť k zjednoteniu všetkých možností ochrany súkromia, ktoré by si používatelia mohli individuálne zvoliť. Nakoniec by sa museli vyhodnotiť všetky potenciálne riziká vyplývajúce zo zhromažďovania a spracúvania údajov všetkými zapojenými subjektmi.¹⁶⁰

6.3 Paternalistický prístup

Pojem paternalizmus znamená väčšinou zásah zo strany štátu, ale taktiež aj zo strany inej osoby proti vôli jednotlivca. Takéto opatrenie je obhajované tým, že dotknutému jednotlivcovi sa dostane lepšej ochrany pred potenciálnou ujmom.¹⁶¹

Prvým paternalistickým riešením je mäkký paternalizmus (angl. *soft paternalism*) v podobe poštuchnutia (angl. *nudge*). Solove považuje poštuchnutie za sľubné riešenie, ako

¹⁵⁹ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1901.

¹⁶⁰ Tamtiež, s. 1902.

¹⁶¹ STANFORD ENCYCLOPEDIA OF PHILOSOPHY. Paternalism. In plato.stanford.edu [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/paternalism/>.

kombinovať paternalistický prístup s vyjadrením súhlasu.¹⁶² Tento paternalistický prístup vo forme poštuchnutia v sebe zahŕňa také jednanie zo strany štátu, ktoré sa snaží zlepšiť blaho ľudí tým, že ovplyvnia predvídateľným spôsobom ich voľbu bez uvalenia akýchkoľvek materiálnych¹⁶³ nákladov.¹⁶⁴ Takýmto jednaním je napríklad reklamná kampaň ministerstva zdravotníctva na podnietenie ľudí k intenzívnejšiemu fyzickému cvičeniu, nakoľko takáto činnosť je prospešná pre ich zdravie. Tento paternalistický prístup by sa v oblasti súkromia mohol aplikovať práve so zreteľom na to, že používatelia nevyužívajú možnosť odvolať svoj súhlas so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov. Cieľom štátu by malo byť naviesť používateľa na správnu cestu, ale samotná voľba by pozostávala na používatelovi. Samozrejme v situáciách, v ktorých to nie je nevyhnutné, by mal mať používateľ možnosť takýto prístup odmietnuť.¹⁶⁵ Prakticky by to znamenalo, že prevádzkovatelia by naďalej mohli využívať a spracovávať súbory cookies, ale predvolené nastavenie ochrany súkromia používateľa by vyplývalo zo strany štátu. Používateľovi by pri prvotnej návšteve webovej stránky bolo ponúknuté predvolené nastavenie zo strany štátu a už by bolo na konkrétnom prevádzkovateľovi webovej stránky, či umožní používateľovi z tohto predvoleného nastavenia odstúpiť ponukou iného nastavenia. Znamenalo by to, že ak by používateľ nevyvinul aktivitu k zmene predvoleného nastavenia zo strany štátu na nastavenie od prevádzkovateľa webovej stránky, tak by zostalo pôvodné predvolené nastavenie zo strany štátu. V praxi by sa paternalistický prístup mohol uplatniť aj vtedy, ak by prevádzkovatelia využívali a spracovávali cookies podľa vlastného nastavenia ochrany súkromia používateľa. Prevádzkovatelia by však museli minimálne pri prvotnej návšteve webovej stránky upozorniť používateľa na to, že nedochádza k používaniu predvoleného nastavenia zo strany štátu. Zároveň by prevádzkovatelia museli umožniť používateľovi dať súhlas s aplikovaním predvoleného nastavenia zo strany štátu.

S mäkkým paternalizmom sa viaže aj potenciálne riziko zneužitia zo strany štátu. K tomu Sustain uvádza, že tento prístup by sa mal stať predmetom verejnej diskusie a kontrole ešte pred samotným uplatnením, a taktiež by mal v spoločnosti pôsobiť úplne

¹⁶² SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1901.

¹⁶³ Materiálne náklady logicky vznikajú minimálne na strane štátu, ale v tomto prípade sa myslia náklady uvalené na samotnú voľbu koncového používateľa.

¹⁶⁴ THALER, Richard H., SUSTEIN, Cass R. *Nudge: Improving Decisions about Health, Wealth and Happiness*. Yale: Yale University Press, 2008. ISBN 978-0-14-311526-7, s. 5-6.

¹⁶⁵ SUSTEIN, Cass R. The Storrs Lectures: Behavioral Economics and Paternalism. *The Yale Law Journal*. 2013, roč. 122, č. 7, s. 1894. In yalejournal.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.yalelawjournal.org/feature/the-storrs-lectures-behavioral-economics-and-paternalism>.

transparentne.¹⁶⁶ Solove uvádza, že pošuchnutie predstavuje vhodný prístup, pretože sám o sebe neobmedzuje úplne jednotlivca ako tradičné paternalistické prístupy. Zároveň môže reprezentovať zlatú strednú cestu medzi vlastným spravovaním súkromia a paternalizmom.¹⁶⁷

Ďalšie riešenie prostredníctvom paternalistického prístupu je personalizovaný paternalizmus (angl. *personalized paternalism*). Uplatnenie tohto riešenia si možno predstaviť na príklade vysoko predvolených nastavení, ktoré by boli prispôbené osobným preferenciám používateľa. Takéto nastavenia by dokázali reflektovať každú situáciu, do ktorej by sa používateľ v internetovom prostredí mohol dostať. Na podklade dostupných informácií z minulých rozhodnutí by takýto systém dokázal pre používateľa navrhnúť optimálne predvolené nastavenie ochrany súkromia v celom internetovom prostredí. V zásade by personalizované nastavenia znížili, resp. úplne odstránili potenciálne problémy vznikajúce pri univerzálnom prístupe.¹⁶⁸

Takéto riešenie je jednoznačne výzvou do budúcnosti. Otázkou nie je len to, ako vytvoriť právny základ pre personalizovaný paternalizmus, ale i to, ako implementovať takúto právnu úpravu do softwarového riešenia. Je diskutabilné, či by systém personalizovaného paternalizmu dokázal reflektovať rôznorodosť individuálnych požiadaviek používateľov. Daný systém by mal totiž zohľadňovať individuálne preferencie používateľa do čo najväčšej možnej miery.¹⁶⁹ Momentálna právna úprava súhlasu so spracúvaním osobných údajov vyžaduje od používateľa binárnu voľbu medzi áno alebo nie pri otázke univerzálnej ochrany súkromia. Súhlas by však mal zohľadňovať rozličné nuansy bez toho, aby jeho udelenie bolo pre používateľa príliš komplikované.¹⁷⁰ Rovnako by mal systém paternalistického prístupu reagovať na meniace sa individuálne preferencie používateľov v čase.¹⁷¹

¹⁶⁶ Tamtiež, s. 1892.

¹⁶⁷ Tamtiež, s. 1901.

¹⁶⁸ Tamtiež, s. 1871.

¹⁶⁹ DREIER, Thomas. Opt in and opt out mechanisms in the Internet era – towards a common theory. *Computer law & Security review*. 2010, roč. 26, č. 2, s. 149. In sciencedirect.com [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364910000245>.

¹⁷⁰ SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. *Harvard Law Review*. 2013, roč. 126, č. 7, s. 1880 – 1903. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>, s. 1901.

¹⁷¹ DREIER, Thomas. Opt in and opt out mechanisms in the Internet era – towards a common theory. *Computer law & Security review*. 2010, roč. 26, č. 2, s. 149. In sciencedirect.com [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364910000245>.

6.4 Osveta pre prevádzkovateľov webových stránok k správne mu používaniu súhlasu

Súhlas so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov je v súčasnosti nadmerne používaný.¹⁷² Dôsledkom toho je používateľ pri prvotnom navštívení webovej stránky postavený pred situáciu, kedy sa musí rozhodnúť, či udelí, alebo neudelí súhlas so zásadami ochrany súkromia. To si v ideálnom prípade vyžaduje, aby používateľ strávil istý čas čítaním týchto zásad a až následne po tom urobil svoju voľbu. Dôsledkom nadmerného používania súhlasu prevádzkovateľmi webových stránok je však realita úplne odlišná. Ustavičné vyskakovanie informačných líšt upozorňujúcich na zhromažďovanie a spracúvanie osobných údajov spôsobuje preťaženie používateľa. Následne ten po určitom čase prestane prikladať kroku, ktorý si vyžaduje udelenie súhlasu, akýkoľvek význam. Jednoducho súhlasí bez toho, aby si prečítal konkrétne zásady ochrany súkromia. Nastáva teda problém, že dôsledkom nadmerného používania súhlasu potom samotný súhlas stráca na dôležitosti.

Míšek argumentuje, že súhlas sa má použiť len v prípadoch, keď iné legitimizačné dôvody spracúvania osobných údajov nie je možné uplatniť. Súhlas by sa mal aplikovať ako prostriedok ultima ratio. Významnú rolu by zastával ÚOOÚ, ktorý by monitoroval správne použitie súhlasu na českých webových stránkach. Dôsledkom poriadneho používania súhlasu by sa hlavne zmenšil počet požiadaviek na súhlas, ktoré sú kladené na používateľa. Tým by sa u používateľa intuitívne zvýšila dôležitosť udeľovania súhlasu. Taktiež by nastala väčšia pravdepodobnosť, že nebude používateľ pokladať akt vyjadrenia súhlasu za rutinnú záležitosť. Ideálny stav, kedy sa súhlas nebude brať za univerzálne riešenie, ale použije sa iba v zodpovedajúcich situáciách, možno docieľiť postupným a adekvátnym informovaním širokej verejnosti.¹⁷³

6.5 Priama regulácia

Ako krajné alternatívne riešenie k problémom vznikajúcim pri udeľovaní súhlasu možno uviesť prísnu reguláciu ochrany súkromia používateľa zo strany štátu. Takáto regulácia by vystihovala hlavne to, že bežný používateľ si nedokáže predstaviť, akým

¹⁷² MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 45. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹⁷³ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 49-50. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

spôsobom môžu byť nim poskytnuté dáta v budúcnosti využité. Nielenže by tvrdá regulácia ochrany súkromia reflektovala problém krátkozrakosti, ale taktiež problém nadmerného optimizmu. Bežný používateľ si neuvedomuje, že získané dáta môžu byť proti nemu vďaka profilovaniu zneužitú. Výsledkom profilovania nemusí byť totiž len cielená on-line reklama, ale taktiež ovplyvnenie postojov samotného používateľa, a dokonca celej skupiny používateľov¹⁷⁴.

Tvrdou reguláciou ochrany súkromia používateľa na internete by bola taká právna úprava, ktorá by znemožňovala využívať a spracovávať iný typ súborov cookies ako tie, ktoré sú nevyhnutné k funkčnosti webových stránok. Ostatné typy súborov cookies by boli zakázané a nedochádzalo by tým k spracúvaniu osobných údajov.

7 Režimy udeľovania súhlasu so spracúvaním cookies

Proces udeľovania informovaného súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov používateľa je postavený na myšlienke racionálnej voľby. Znamená to, že používateľ volí z ponúkaných príležitostí taký spôsob, aby došiel k stanoveným cieľom efektívne, a teda s čo najnižšími nákladmi.¹⁷⁵ Samotná voľba je pritom ovplyvnená individuálnou preferenciou používateľa, ktorá je výslovne subjektívna a líši sa prípad od prípadu.

Z vyššie uvedených dôvodov je preto dôležité, aký režim získania súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov používateľa sa od prevádzkovateľa webovej stránky vyžaduje, a aké to má prípadné konsekvencie pre samotného používateľa. Buď sa na jednej strane aplikuje režim opt-in, ktorý si vyžaduje predchádzajúci súhlas používateľa a teda vyžaduje si aktívny prístup zo strany používateľa. Alebo na druhej strane sa aplikuje režim opt-out, ktorý sa uplatní zakaždým, keď používateľ zostane neaktívny a teda nevyžaduje sa jeho predchádzajúci súhlas. Táto kapitola sa bližšie zaoberá jednotlivými režimami udeľovania súhlasu, s ohľadom na rôzne socioekonomické faktory alebo uplatnením Coaseho teorému. V neposlednom rade sa venuje otázke, akú hodnotu má pre používateľa jeho vlastné súkromie na internete.

¹⁷⁴ Bližšie napríklad škandal spoločnosti Cambridge Analytica súvisiaci s ovplyvnením prezidentských volieb v USA roku 2018.

¹⁷⁵ BLUME, Lawrence E., EASLEY David. Rationality. In: *The New Palgrave Dictionary of Economics*. 2. vyd. Londýn: Palgrave Macmillan, 2008. ISBN 978-0-333-78676-5.

7.1 Všeobecná analýza režimov opt-in a opt-out

Pri výbere správneho režimu udeľovania súhlasu so spracúvaním cookies je dôležité vziať do úvahy i hľadisko ekonomických faktorov. Je tomu tak preto, lebo konkrétna voľba medzi režimami opt-in a opt-out má dopad na celkové náklady spojené s daným rozhodnutím.

Prvým významným faktorom na zváženie je posúdenie transakčných nákladov. Takéto náklady vznikajú pri vyjednávaní a presadzovaní dohôd. Ak sú však transakčné náklady vysoké, potom môže nastať situácia, že odradia jednotlivých zúčastnených od vzájomného vyjednávania.¹⁷⁶ V princípe možno tvrdiť, že používateľovu voľbu medzi udelením a neudelením súhlasu, či akceptovaním alebo odstúpením od podmienok, na základe ktorých dochádza k zhromažďovaniu alebo spracúvaniu jeho údajov, ovplyvňujú informácie, ktorými v danú chvíľu tento používateľ disponuje. Ako je podrobnejšie vysvetlené v kapitole č. 5, ktorá sa venuje problému pri udeľovaní súhlasu, medzi používateľom a prevádzkovateľom webovej stránky spravidla existuje určitá informačná asymetria. Preto, aby sa používateľ fakticky zoznámil s informáciami týkajúcimi sa ochrany jeho súkromia, musí ich na konkrétnej webovej stránke vyhľadať a následne dôkladne prečítať. V praxi sa bežne stáva, že zásady ochrany súkromia sú jednoducho vágne. Porozumenie ich zneniu je náročné i pre samotných právnikov. Následne takéto nejasné a mäťuce zásady predstavujú pre používateľa značné bezpečnostné riziko. I napriek tomu bežný používateľ súhlasí so zásadami ochrany súkromia bez toho, aby si ich čo i len sčasti prečítal.¹⁷⁷ Zároveň, aj keď sa nájde zodpovedný používateľ, ktorý si zásady ochrany súkromia dohľadá na konkrétnej stránke a celé ich prečíta, stále to neznamená, že úsilie súvisiace s pátraním skončilo. Zásady ochrany súkromia totiž veľakrát odkazujú na iné zásady ochrany osobných údajov. Z toho dôvodu by tento používateľ musel nahliadnuť do ďalších zásad nato, aby dôkladne porozumel tým pôvodným zásadám ochrany súkromia. Sledovanie stoviek iných subjektov, ktoré majú prístup k používateľovým osobným údajom, by používateľovi zabralo príliš veľa času.¹⁷⁸ Preto, ak sa má používateľ rozhodnúť medzi udelením a neudelením súhlasu, či akceptovaním alebo odstúpením od zásad ochrany súkromia, táto voľba pre neho predstavuje transakčné náklady

¹⁷⁶ URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-724-9, s. 435-436.

¹⁷⁷ BORGESIU, Frederik. *Consent to behavioural targeting in European Law: What are the policy implications of insights from behavioural economics?* Amsterdam Law School Research Paper. 2013, roč. 43, s. 32. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com) [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969.

¹⁷⁸ Tamtiež, s. 32-33.

v podobe času.¹⁷⁹ Súčasne to vytvára paradox, pretože dôsledkom existencie transakčných nákladov pretrváva problém informačnej asymetrie.¹⁸⁰ Napriek tomu, že tieto transakčné náklady môžu byť mnohokrát zanedbateľné, ich existencia môže slúžiť ako psychologická bariéra k tomu, aby sa používateľ stal aktívnym.¹⁸¹

Nasledujúcim faktorom na zváženie sú na jednej strane hodnoty chránené zákonom pri predvolenom (angl. *default*) režime a na druhej strane ekonomické výhody spojené s odstúpením od takéhoto režimu. Medzi zákonom chránené hodnoty možno radiť napríklad záruku anonymity osobných údajov, zákaz využívania získaných osobných údajov používateľov pre obchodné účely, alebo zákaz obchodovania s osobnými údajmi používateľov s tretími stranami. Pri procese rozhodovania používateľov, či udelia alebo neudelia súhlas so spracúvaním a zhromažďovaním ich osobných údajov, sa musí počítať aj s posúdením toho, akú skutočnú cenu pre používateľov predstavujú jednotlivé hodnoty chránené zákonom.¹⁸² Samotná voľba však nespočíva iba na čisto racionálnom hodnotení podľa určitých ekonomických kritérií. Nejednakrát je voľba ovplyvnená iracionálnymi faktormi. Príkladom je subjektívny význam, aký prikladajú jednotliví používatelia určitej zákonom chránenej hodnote. Pre každého používateľa má totiž konkrétna zákonom chránená hodnota iný význam, a teda i cenu.

Ďalší faktor na zváženie má vplyv na ekonomický výsledok, ale aj na uplatnenie zákonodarcom garantovanej ochrany hodnôt. Použitie režimu opt-out v prípade zákonom predpísanej ochrany súkromia znamená, že takéto pravidlá ochrany súkromia sa uplatnia ex ante, tzn. ešte predtým, než dôjde ku konkrétnemu kroku vedúcemu k odstúpeniu. Naopak, ak používateľ využije režim opt-out v prípade prevádzkovateľom predvolených pravidiel, tak to konkrétne spôsobí to, že sa zákonom predvolené pravidlá uplatnia ex post. Znamená to, že sa tieto pravidlá k ochrane súkromia uplatnia až potom, čo došlo ku faktickému kroku vedúcemu k odstúpeniu od prevádzkovateľových pravidiel.¹⁸³

¹⁷⁹ DREIER, Thomas. Opt in and opt out mechanisms in the Internet era – towards a common theory. *Computer law & Security review*. 2010, roč. 26, č. 2, s. 147. In sciencedirect.com [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364910000245>.

¹⁸⁰ BORGESIUŠ, Frederik. *Consent to behavioural targeting in European Law: What are the policy implications of insights from behavioural economics?* Amsterdam Law School Research Paper. 2013, roč. 43, s. 34. In ssrn.com [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969.

¹⁸¹ DREIER, Thomas. Opt in and opt out mechanisms in the Internet era – towards a common theory. *Computer law & Security review*. 2010, roč. 26, č. 2, s. 147. In sciencedirect.com [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364910000245>.

¹⁸² Tamtiež.

¹⁸³ Tamtiež, s. 148.

Posledným faktorom na uváženie je prístup používateľa. Všeobecne akákoľvek aktivita vyžaduje určitý stupeň pričinenia na rozdiel od zotrvania byť neaktívnym. Zodpovedanie konkrétnej otázky, aký režim by sa mal aplikovať, záleží okrem iného i na prístupe daného používateľa. Pokiaľ zákonodarca poskytuje určitú úroveň zákonnej ochrany osobných údajov, potom si i používateľ v prípade neaktívneho prístupu udrží takúto úroveň zákonnej ochrany. To však neplatí v prípade, ak zákonodarca vyžaduje od používateľa, aby určitým spôsobom prejavil záujem o danú úroveň zákonnej ochrany. Vtedy používateľ, ktorý naďalej zostane neaktívny, nebude mať prospech z takejto zákonnej ochrany. Inak povedané, neaktívny používateľ v režime opt-in a aktívny používateľ v režime opt-out by mali mať ak nie rovnakú, tak prinajmenšom podobnú zákonnú ochranu osobných údajov. To isté by malo platiť aj opačne, a teda aktívny používateľ v režime opt-in a neaktívny používateľ v režime opt-out by mali mať ak nie totožnú, tak minimálne obdobnú ochranu osobných údajov.¹⁸⁴ V situácii, kedy by používatelia museli byť aktívni, aby získali takú právnu ochranu, ktorú oni sami uprednostňujú, potom by väčšina používateľov neopustila tento právny režim ochrany. To isté platí i vtedy, ak by mohli zostať neaktívni. Dôvodom je to, že používatelia majú sklon držať status quo a neinvestovať transakčné náklady v podobe času na zmenu základného nastavenia.¹⁸⁵

7.2 Status quo

Status quo je latinský výraz a doslova znamená súčasný stav vecí¹⁸⁶, resp. súčasná situácia¹⁸⁷. I keď existuje alternatíva zmeny predvolenej voľby, i tak väčšina ľudí po tejto možnosti nesiahne.¹⁸⁸ Takéto správanie nie je v súlade s teóriou racionálnej voľby. Táto ekonomická teória stanovuje, že predtým, ako sa ľudia uchýlia k akémukoľvek rozhodnutiu, si rozhodnutie dôkladne racionálne premyslia. Bez ohľadu na predvolenú voľbu sa jednotlivci

¹⁸⁴ Tamtiež, s. 146.

¹⁸⁵ MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. *Revue pro právo a technologie*. 2014, roč. 5, č. 9, s. 58. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

¹⁸⁶ In meriam-webster.com [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/status%20quo>.

¹⁸⁷ In dictionary.cambridge.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/status-quo>.

¹⁸⁸ BORGESIUŠ, Frederik. *Consent to behavioural targeting in European Law: What are the policy implications of insights from behavioural economics?* Amsterdam Law School Research Paper. 2013, roč. 43, s. 41. In ssn.com [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: https://papers.ssn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969.

rozhodnú pre racionálny výber, ktorý je v súlade s ich osobnými preferenciami a záujmami.¹⁸⁹ Pokiaľ sa jedná o otázku voľby, ktorá sa viaže na súkromie v internetovom prostredí, používatelia sú náchylní zotrvať v pôvodnom predvolenom nastavení. Takýto prístup majú používatelia dokonca i vtedy, ak sú transakčné náklady tejto zmeny úplne zanedbateľné.¹⁹⁰

Sustein vo svojej štúdií¹⁹¹ spája status quo s problematikou jednoduchej odvolateľnosti¹⁹². Používatelia síce majú možnosť odvolať svoj súhlas so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov, ale kvôli prevyšujúcemu pocitu apatie väčšina z nich pravdepodobne súhlas ponechá. Preto je mylné domnievať sa, že vďaka možnosti jednoduchého odvolania súhlasu sú odstránené všetky potenciálne riziká.¹⁹³ Ďalej je taktiež otázne, či webové stránky umožňujú používateľom jednoduché odvolanie súhlasu. Následne Sustein ilustruje ľudskú apatiu na príklade predplatiteľov internetových novín, ktorí si predplatili on-line prístup, ale ich služby časom prestanú využívať. I keď sa takéto predplatné automaticky obnovuje každý mesiac, nepredstavuje to pre predplatiteľov zásadný problém a jednoducho zotrávajú v predplatnom.¹⁹⁴ Ďalšou praktickou ukážkou nedostatku záujmu je využitie tlačidla „odhlásiť sa“ v situáciách nežiaducich e-mailov.

Mať možnosť odvolať svoj súhlas nie je všeliak na prípadné nebezpečné situácie pre používateľa. Napriek tomu všetkému je to však mimoriadne dôležitý nástroj, a to najmä v situáciách, na ktoré poukazuje problém statusu quo. Ten predpokladá, že keď sa uplatňuje režim opt-out, väčšina používateľov bude súhlasiť so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov, a teda nevyužije možnosť odvolať svoj súhlas.

¹⁸⁹ GANTI, Akhilesh. Rational Choice Theory. In investopedia.com [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/r/rational-choice-theory.asp>.

¹⁹⁰ BORGESIU, Frederik. *Consent to behavioural targeting in European Law: What are the policy implications of insights from behavioural economics?* Amsterdam Law School Research Paper. 2013, roč. 43, s. 41. In ssrn.com [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969.

¹⁹¹ SUSTEIN, Cass R. The Storrs Lectures: Behavioral Economics and Paternalism. *The Yale Law Journal*. 2013, roč. 122, č. 7, s. 1893-1894. In yalejournal.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.yalelawjournal.org/feature/the-storrs-lectures-behavioral-economics-and-paternalism>.

¹⁹² Angl. *easy reversibility*.

¹⁹³ SUSTEIN, Cass R. The Storrs Lectures: Behavioral Economics and Paternalism. *The Yale Law Journal*. 2013, roč. 122, č. 7, s. 1893. In yalejournal.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.yalelawjournal.org/feature/the-storrs-lectures-behavioral-economics-and-paternalism>.

¹⁹⁴ Tamtiež.

7.3 Uplatnenie Coaseho teorému

Pri rozhodovaní sa o tom, ktorý spomedzi režimov opt-in alebo opt-out je najvhodnejší, možno vychádzať i z jednoduchej analýzy súkromia prostredníctvom ekonomicko-právnej teórie ekonóma Ronalda H. Coaseho. V princípe Coaseho teorém¹⁹⁵ predpokladá, že za ideálnych ekonomických podmienok, ak dôjde k stretu vlastníckych práv, zúčastnené strany sa dohodnú na takých usporiadaniach, ktoré budú presne reflektovať súvisiace celkové náklady a subjektívne vnímané hodnoty dotknutých vlastníckych práv. Na základe dohody, ktorú takýmto spôsobom dosiahnu, si obe zúčastnené strany polepšia. Aby sa dosiahol ekonomicky efektívny, spoločensky optimálny výsledok, musí existovať trh s jasne vymedzenými vlastníckymi právami, kde sú transakčné náklady minimálne, resp. nulové.¹⁹⁶

Prakticky sa Coaseho teorém uplatní v prípadoch, kedy sa následkom hospodárskej činnosti jednej strany spôsobujú náklady na majetku druhej zúčastnenej strany. Vďaka vyjednávaniu medzi stranami môže dôjsť k vzájomnej dohode. Takáto dohoda medzi stranami môže vychádzať z dvoch situácií. Prvá možnosť je tá, že sa poskytnú finančné prostriedky jednej strane ako odškodnenie za činnosť druhej strany. Druhá možnosť spočíva v tom, že sa zaplatí strane, ktorá svojou činnosťou spôsobuje škodu druhej strane, aby túto činnosť ukončila.¹⁹⁷

Ak aplikujeme Coaseho teorém na problematiku ochrany súkromia na internete, tak kontrolu nad osobnými údajmi by mala mať tá strana, ktorá im prikladá väčšiu hodnotu. To by sa malo uplatniť bez ohľadu na to, kto ako prvý vlastní údaje (pokiaľ ide o režim vyjadrenia súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním takýchto údajov). V prípade režimu opt-in sa prvotným vlastníkom údajov myslí používateľ. Naproti tomu v režime opt-out sa za počiatočného vlastníka údajov pokladá prevádzkovateľ webovej stránky. Ak teda právna úprava vyžaduje uplatnenie režimu opt-in, prevádzkovateľ webovej stránky sa môže uchýliť k určitej finančnej motivácii používateľa, aby vyjadril požadovaný súhlas so zhromažďovaním a spracúvaním jeho osobných údajov. Pochopiteľne prevádzkovateľ neponúkne za tieto údaje väčšiu hodnotu, než akú reálne predstavujú. Následne sa môžu naskytnúť situácie, kedy si používatelia cenia svoje osobné údaje viac, než je prevádzkovateľ

¹⁹⁵ COASE, Ronald H. The Problem of Social Cost. *The Journal of Law & Economics*. 1960, roč. 3, s. 1-44. In jstor.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/724810?origin=JSTOR-pdf&seq=1>.

¹⁹⁶ URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-724-9, s. 434.

¹⁹⁷ CHAPPELOW, Jim. Coase Theorem. In investopedia.com [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/c/coase-theorem.asp>.

webovej stránky vôbec ochotný za ne zaplatiť. Preto prevádzkovateľ zvyčajne neprijme takúto ponuku. Iný postoj však prevádzkovateľ zaujme, ak si bude používateľ ceniť svoje osobné údaje menej, než ako je prevádzkovateľ ochotný za ne zaplatiť. Vtedy takúto ponuku logicky bude akceptovať. Zároveň odlišne je to v prípade, ak právna úprava vyžaduje aplikovanie režimu opt-out. Naďalej však platí, že prevádzkovateľ má možnosť podnieť používateľa, aby neodvolal súhlas so zhromažďovaním a spracúvaním jeho osobných údajov. Prevádzkovateľ bude súhlasiť len s takou ponukou, keď pre používateľa budú jeho osobné údaje predstavovať menšiu hodnotu než pre samotného prevádzkovateľa webovej stránky.¹⁹⁸

V bežnom živote však ideálne ekonomické podmienky na uplatnenie Coaseho teorému neexistujú. Bránia tomu predovšetkým transakčné náklady v podobe času, ktorý musí používateľ vynaložiť k tomu, aby disponoval dostatočnými informáciami k udeleniu či neudeleniu súhlasu so spracúvaním osobných údajov. Taktiež je relevantný samotný prístup používateľa. Ten má totiž tendenciu zotrvať v predvolenom nastavení a udržať si status quo bez toho, aby venoval určitý čas na zmenu tohto pôvodného nastavenia. Rozhodnúť sa preto, ktorý z režimov opt-in alebo opt-out zvoliť, si predovšetkým vyžaduje zváženie viacerých faktorov, okrem iného i hodnoty vlastného súkromia používateľa.

7.4 Hodnota súkromia pre používateľov na internete

Poznať odpoveď na otázku, do akej miery si používatelia cenia súkromie na internete, je jednak dôležité pre podnikateľské prostredie, pretože táto informácia sa pre nich môže stať na trhu konkurenčnou výhodou. Táto otázka je súbežne významná aj pre právnickú obec, nakoľko sa hodnota súkromia čoraz viac skloňuje s vývojom nových technológií a sociálnych sietí. V neposlednom rade je otázka ocenenia súkromia dôležitá aj pre zákonodarcov, aby dokázalirobiť adekvátne legislatívne rozhodnutia týkajúce sa výmeny ochrany súkromia za vhodnejšie politické ciele.

Existuje niekoľko vedeckých štúdií¹⁹⁹, ktoré sa zamerali na ocenenie súkromia jednotlivcami. Vyčísliť cenu súkromia predstavuje pre používateľov náročnú úlohu, nakoľko súkromie na internete, resp. osobný údaj je značne vágny a nejednoznačný pojem. Používatelia by preto potrebovali jednoduché a jednoznačné odpovede na otázky typu, aké

¹⁹⁸ MCQUINN, Alan. The Economics of Opt-Out Versus Opt-In Privacy Rules. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/10/06/economics-opt-out-versus-opt-in-privacy-rules>.

¹⁹⁹ Vid' napríklad: Acquisti, Alessandro, Curtis R. Taylor and Liad Wagman. The Economics of Privacy. (2016); Tang, Huan. The Value of Privacy: Evidence from Online Borrowers. (2019); Acquisti, Alessandro, Leslie John and George Loewenstein. What Is Privacy Worth. (2013); Winegar, Angela G. and Cass R. Sunstein. How Much Is Data Privacy Worth? A Preliminary Investigation. (2019); a ďalšie.

osobné údaje sú o nich zhromažďované, ako môžu byť následne použité, a aké sú prípadné výnosy či náklady zhromažďovania a používania ich osobných údajov na internete.²⁰⁰ Zároveň akademik Acquisti poukazuje na závažný nesúlad. Používatelia podľa jeho zistení síce tvrdia, že si svoje súkromie veľmi cenia, no potom sa v reálnych situáciách dokážu úplne vzdať svojho súkromia výmenou za ľahký prístup k rôznym internetovým službám.²⁰¹

Dané vedecké štúdie sa pri výskume zakaždým sústredili na dva aspekty. Prvým hľadiskom je vyčíslenie toho, koľko používatelia požadujú peňazí za čiastočnú stratu svojho súkromia na internete a druhým hľadiskom je to, koľko používatelia zaplatia za ochranu svojich osobných údajov na internete.

Prvým aspektom záujmu pri skúmaní ceny ochrany súkromia na internete je teda ochota jednotlivcov prijať (angl. *willingness to accept*) (ďalej ako „WTA“). Tento aspekt odzrkadľuje najnižšiu cenu, za ktorú sú jednotlivci ochotní sa rozlúčiť s určitým stupňom ochrany súkromia na internete, ktorý pôvodne mali.²⁰² Takéto rozhodnutia robia obvykle používatelia webových stránok každý deň. Typicky používatelia sprístupnia svoje osobné údaje výmenou za určitý výnos (zvyčajne teda peniaze). Ukázkovým príkladom sú vernostné karty, ktoré síce ponúkajú zľavy na určité produkty, ale zato sledujú jednotlivé nákupy. Iným príkladom sú registrácie do on-line služieb, ako napríklad Spotify²⁰³, ktoré naopak ponúkajú obmedzený obsah svojich služieb zdarma pod podmienkou prihlásenia sa cez sociálnu sieť. Vďaka tomuto kroku dokážu poskytovatelia takýchto on-line služieb sledovať správanie konkrétneho používateľa na internete.²⁰⁴

Druhým aspektom záujmu pri skúmaní ceny ochrany súkromia na internete predstavuje ochota jednotlivcov zaplatiť (angl. *willingness to pay*) (ďalej ako „WTP“). Tento aspekt reflektuje najvyššiu cenu, za ktorú sú jednotlivci ochotní zaplatiť, aby získali určitý stupeň ochrany osobných údajov na internete, ktorý pred tým nemali. Myslí sa tým napríklad cena za to, aby používateľom neunikli osobné údaje na internete. Ukázkovým príkladom je

²⁰⁰ WINEGAR, Angela G. a SUNSTEIN, Cass R. How Much Is Data Privacy Worth? A Preliminary Investigation. *Journal of Consumer Policy*. 2019, roč. 42, s. 438. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3413277.

²⁰¹ ACQUISTI, Alessandro, TAYLOR, Curtis R., a WAGMAN, Liad. The Economics of Privacy. *Journal of Economic Literature*. 2016, roč. 52, č. 2, s. 484. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2580411.

²⁰² ACQUISTI, Alessandro, JOHN, Leslie K., a LOEWENSTEIN, George. What Is Privacy Worth?. *Journal of Legal Studies*. 2013, roč. 42, č. 2, s. 256. In [hbs.edu](https://www.hbs.edu) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://www.hbs.edu/faculty/Publication%20Files/AcquistiJohnLoewenstein13_334936de-38a8-4d99-b90c-c3c02dae48b2.pdf.

²⁰³ Spotify je on-line hudobná streamovacia služba.

²⁰⁴ ACQUISTI, Alessandro, JOHN, Leslie K., a LOEWENSTEIN, George. What Is Privacy Worth?. *Journal of Legal Studies*. 2013, roč. 42, č. 2, s. 257. In [hbs.edu](https://www.hbs.edu) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://www.hbs.edu/faculty/Publication%20Files/AcquistiJohnLoewenstein13_334936de-38a8-4d99-b90c-c3c02dae48b2.pdf.

vymazanie všetkých súborov cookies prostredníctvom funkcie v internetovom prehliadači. V tomto prípade cenu predstavuje vyplňovanie rôznych on-line formulárov, ako napríklad pri objednávke tovaru z obľúbeného e-shopu používateľa.²⁰⁵

Štúdie ukazujú protiklad s názorom presadzovaným teóriou. Náuka totiž zastáva názor, že jednotlivé aspekty WTA a WTP sú si rovnocenné. Prieskumy to však vyvracajú. Aspekt WTA má sklon byť väčší než aspekt WTP.²⁰⁶ Všeobecne sa to pripisuje ľudskej averzii k strate a s tým súvisiace nadhodnotenie týchto vecí. Súčasne štúdie poukazujú na to, že čím je súkromie používateľov lepšie právom chránené, tým vyššie je týmito používateľmi ocenené. A taktiež čím viac je ocenené používateľmi, tým viac sa stáva právom chráneným. To platí i naopak.²⁰⁷

8 Prieskum používania cookies na českých webových stránkach

Táto kapitola sa zaoberá interpretáciou výsledkov prieskumu, ktorý sa zrealizoval v januári 2020. Úlohou prieskumu bolo zistiť a následne popísať aktuálnu situáciu vo veci používania cookies na českých webových stránkach. Daný prieskum sa konkrétne zameril na kategórie prevádzkovateľov ako ústredné orgány štátnej správy Českej republiky, české internetové obchody (e-shopy), a na české spravodajské portály.

Prieskum sa orientoval na zodpovedanie desiatich otázok súvisiacich s používaním súborov cookies. Odpoveďou na jednotlivé otázky boli tri alternatívy: „áno“, „nie“, „nevzťahuje sa“.

Prvou otázkou bola tá, či skúmané webové stránky používajú súbory cookies prvých strán (ďalej ako „používanie cookies 1. strán“). Takéto cookies sa používajú priamo a len prevádzkovateľom webovej stránky. Cookies prvých strán umožňujú prevádzkovateľovi webovej stránky napríklad pamätať si nastavenie jazyka, zhromažďovať analytické dáta, alebo prispôbiť rozhranie webovej stránky podľa zariadenia používateľa. Zaznačenie odpovedi „áno“ na túto otázku znamená, že skúmaná webová stránka používa cookies 1. strán. Naopak, zaznačenie odpovedi „nie“ znamená, že skúmaná webová stránka nepoužíva cookies 1. strán. Zaznačenie odpovedi „nevzťahuje sa“ znamená, že z dostupných informácií nemožno jednoznačne usúdiť, či webová stránka používa alebo nepoužíva cookies 1. strán.

²⁰⁵ Tamtiež.

²⁰⁶ Tamtiež.

²⁰⁷ WINEGAR, Angela G. a SUNSTEIN, Cass R. How Much Is Data Privacy Worth? A Preliminary Investigation. *Journal of Consumer Policy*. 2019, roč. 42, s. 437. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3413277.

Druhou otázkou bola tá, či skúmané webové stránky majú informačnú lištu, ktorá informuje používateľa pri prvej návšteve danej webovej stránky o spracúvaní súborov cookies (ďalej ako „informačná lišta“). Pokým webová stránka na svojej úvodnej stránke používala informačnú lištu, tak táto lišta sa najčastejšie zobrazovala v spodnej časti prehliadača a taktiež bola väčšinou graficky odlišená od zvyšku obsahu úvodnej stránky. Zaznačenie odpovedi „áno“ na túto otázku teda znamená, že posudzovaná webová stránka využíva informačnú lištu ako spôsob informovania o spracúvaní súborov cookies.

Tretou otázkou bola tá, či skúmané webové stránky využívajú konkludentný súhlas používateľa so spracúvaním súborov cookies (ďalej ako „konkludentný súhlas so spracúvaním cookies“). Konkludentným súhlasom sa myslí to, že pokiaľ používateľ zotrvá na danej webovej stránke, má sa za to, že tým používateľ vyjadruje svoj súhlas s následným spracúvaním súborov cookies. O využívaní konkludentného súhlasu sa používateľ dozvedel zvyčajne na informačnej lište webovej stránky, alebo konkrétne v časti zaoberajúcej sa ochranou súkromia. Zaznačenie odpovedi „áno“ na túto otázku teda znamená, že skúmaná webová stránka využíva konkludentný súhlas so spracúvaním cookies.

Štvrtou otázkou bola tá, či skúmané webové stránky umožňujú odmietnuť spracúvanie cookies priamo na svojich webových stránkach (ďalej ako „možnosť odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke“). Zaznačenie odpovedi „áno“ na túto otázku znamená, že skúmaná webová stránka umožňuje odmietnuť spracúvanie cookies priamo na svojej webovej stránke. Naopak, zaznačenie odpovedi „nie“ znamená, že skúmaná webová stránka neumožňuje odmietnuť spracúvanie cookies priamo na svojej webovej stránke. Zaznačenie odpovedi „nevzťahuje sa“ znamená, že z dostupných informácií nemožno jednoznačne usúdiť, či posudzovaná webová stránka umožňuje odmietnuť spracúvanie cookies priamo na svojej webovej stránke, alebo že z určitej informácie možno dovodiť, že sa táto otázka posudzovanej webovej stránky netýka.

Piatou otázkou bola tá, aký je priemerný počet posúvaní textu na monitore k tomu, aby sa používateľ dostal k možnosti odmietnuť spracúvanie súborov cookies na skúmanej webovej stránke (ďalej ako „priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies“). Odpoveďou na túto otázku bolo priemerné číslo, ktoré vzišlo z počtu stlačení klávesu PgDn, kde číslo nula odzrkadľovalo stav, kedy možnosť odmietnuť cookies bola hneď na prvej strane časti webovej stránky zaoberajúcej sa ochranou súkromia. V tomto prípade bola nevyhnutnou podmienkou možnosť odmietnutia spracúvania cookies, inak sa daná otázka zaznačila do grafu možnosťou „nevzťahuje sa“.

Šiestou otázkou bola tá, či skúmané webové stránky používajú súbory cookies tretích strán (ďalej ako „používanie cookies 3. strán“). Takéto cookies sú umiestnené v používateľovom zariadení z inej webovej stránky, než ktorú aktuálne používateľ navštívil. Najčastejšie sa cookies tretích strán využívajú na sledovanie správania používateľa. Na základe tohto správania možno zistiť používateľove preferencie a následne personalizovať jednotlivé internetové reklamy. Zaznačenie odpovedi „áno“ na túto otázku teda znamená, že skúmaná webová stránka umožňuje používanie cookies 3. strán.

Siedmou otázkou bola tá, či u skúmaných webových stránkach je jedinou možnosťou odmietnutia spracúvania cookies práve nastavenie internetového prehliadača, kde sa teda priamo zakáže spracúvanie súborov cookies (ďalej ako „nastavenie prehliadača ako jediná možnosť odmietnutia cookies“). Zaznačenie odpovedi „áno“ znamená, že skúmaná webová stránka ponúkala používateľovi ako jedinú možnosť odmietnutia spracúvania cookies nastavenie internetového prehliadača. Naopak, zaznačenie odpovedi „nie“ znamená, že webová stránka ponúkala aj iné možnosti odmietnutia spracúvania cookies okrem nastavenia prehliadača. Zaznačenie odpovedi „nevzťahuje sa“ znamená, že webová stránka neuvádzala ako možnosť odmietnutia spracúvania cookies nastavenie internetového prehliadača, a preto sa daná otázka skúmanej webovej stránky netýka. V tomto prípade mnohokrát webové stránky ani neuvádzali iné možnosti odmietnutia spracúvania cookies, čím dochádza k porušeniu zákonnej povinnosti informovať používateľa o možnosti odmietnuť spracúvanie súborov cookies vyplývajúcej z § 89 (3) ZEK.

Ôsmou otázkou bola tá, či posudzovaná webová stránka umožňuje individuálne odmietnuť spracúvanie cookies (ďalej ako „individuálne odmietnutie cookies“). Touto kategóriou sa myslí to, že posudzovaná webová stránka umožňuje používateľovi minimálne genericky odmietnuť určité typy cookies, ako napríklad cookies slúžiace na personalizáciu internetových reklám. Zaznačenie odpovedi „áno“ teda znamená, že skúmaná webová stránka umožňovala používateľovi individuálne odmietnutie cookies.

Deviatou otázkou bola tá, či posudzovaná webová stránka umožňuje dozvedieť sa viac informácií o súboroch cookies na informačnej lište (ďalej ako „možnosť dozvedieť sa viac informácií o cookies na informačnej lište“). Zaznačenie odpovedi „áno“ teda znamená, že skúmaná webová stránka umožňovala používateľovi dozvedieť sa viac informácií o cookies na informačnej lište.

Poslednou desiatou otázkou bola tá, či možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná k možnosti udelenia súhlasu so spracúvaním cookies na informačnej lište (ďalej ako „možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná

k súhlasu“). Zaznačenie odpovedi „áno“ teda znamená, že u posudzovanej webovej stránke možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu.

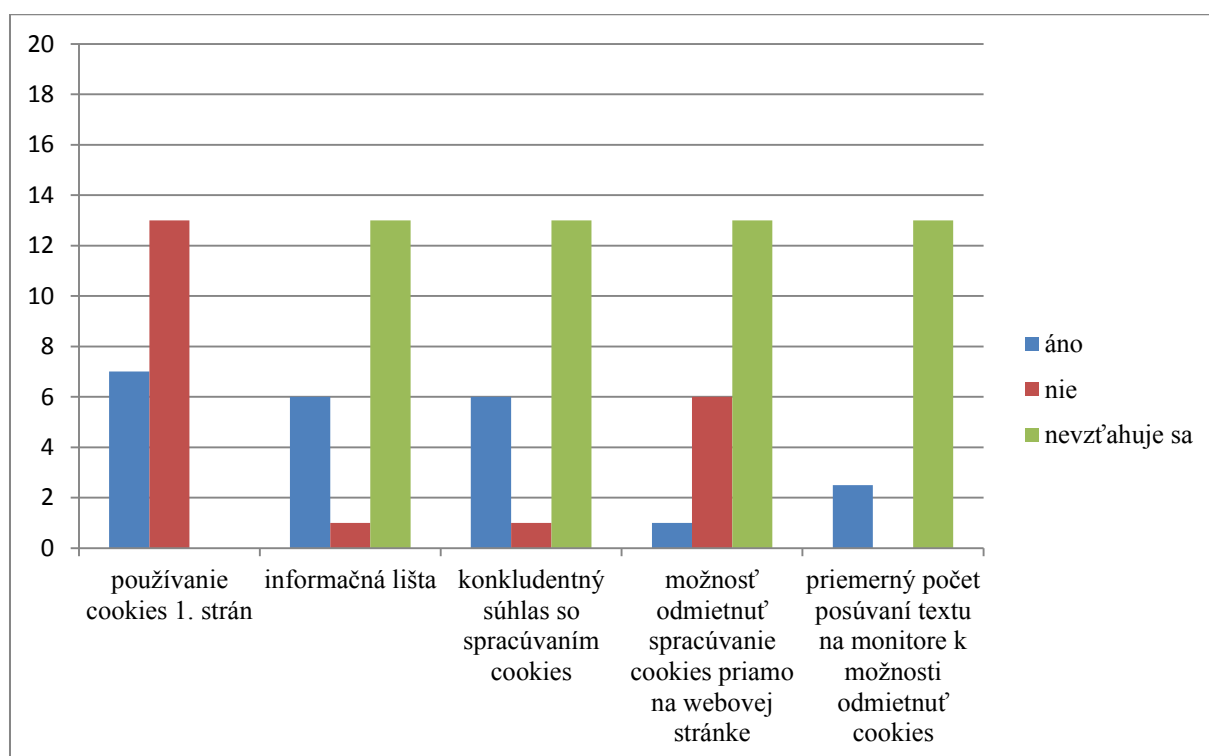
Nasledujúce podkapitoly sa preto bližšie zaoberajú interpretáciou výsledkov zrealizovaného prieskumu v konkrétnych kategóriách, ale následne i celkovému zhrnutiu výsledkov. Okrem interpretácii výsledkov sa táto kapitola venuje aj negatívnej stránke súčasného režimu predchádzajúceho súhlasu tzv. režimu opt-in a odporúčaniu právnej regulácie.

8.1 Výsledky: ústredné orgány štátnej správy Českej republiky

Táto podkapitola sa venuje interpretácii výsledkov prieskumu, ktorý sa konal na ústredných orgánoch štátnej správy Českej republiky v celkovej počte dvadsať. Konkrétne sa skúmalo používanie súborov cookies na webových stránkach štrnástich ministerstiev a taktiež na webových stránkach Úradu vlády Českej republiky, Národného bezpečnostného úradu, Českého telekomunikačného úradu, Úradu pre ochranu osobných údajov, Úradu priemyslového vlastníctva a Českého štatistického úradu.

Výsledky prieskumu sú zakreslené do dvoch nasledujúcich grafov, pričom v každom grafe je zaznamenané zodpovedanie piatich z celkovo desiatich otázok.

8.1.1 Grafické znázornenie prieskumu č. 1 (ústredné orgány štátnej správy)

Na základe zodpovedania prvej otázky týkajúcej sa používania cookies prvých strán možno následne vyvodit' výsledky ostatných skúmaných otázok. Nadpolovičná väčšina ústredných orgánov štátnej správy nevyužíva súbory cookies na svojich webových stránkach. Je tomu tak preto, že táto nadpolovičná väčšina ústredných orgánov štátnej správy sa zaviazala k Prohlášení o prístupnosti, na ktoré v dolných častiach webových stránok odkazujú. Toto vyhlásenie vychádza z metodického pokynu Ministerstva vnútra (ďalej ako

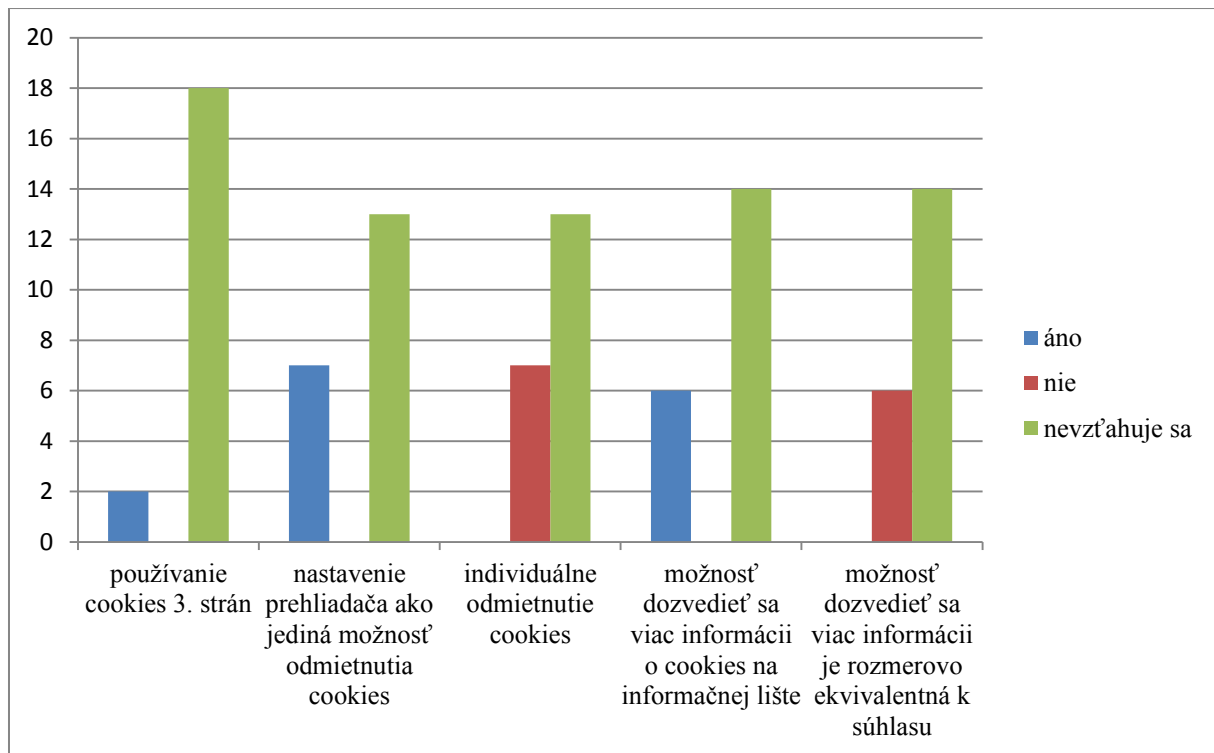
„vyhláška o prístupnosti“²⁰⁸. Pravidlo č. 3 vyhlášky o prístupnosti stanovuje, že „[a]k to charakter webových stránok nevyklučuje, informácie poskytované prostredníctvom [...], cookies a iných doplnkov na strane užívateľa, musia byť dostupné i bez ktoréhokoľvek z týchto doplnkov a stránky musia byť štandardne ovládateľné. V opačnom prípade poskytne orgán verejnej správy tieto informácie iným spôsobom.“ Preto väčšina webových stránok ústredných orgánov štátnej správy odkazuje priamo na vyhlášku o prístupnosti, resp. navyše uvádza, že daná webová stránka nepracuje so súbormi cookies.

Následne otázka smerujúca k informovaniu o spracúvaní súborov cookies formou informačnej lišty odzrkadľuje výsledky z predchádzajúcej otázky, nakoľko sa táto otázka nevzťahuje na trinásť skúmaných webových stránok a len jeden ústredný orgán štátnej správy neinformoval o spracúvaní cookies touto formou. Týmto orgánom je Úrad pre ochranu osobných údajov, ktorý má v spodnej časti svojej webovej stránky sekciu cookies, kde sa akýkoľvek používateľ môže dozvedieť bližšie informácie o spracúvaní súborov cookies. Nato nadväzuje ďalšia otázka týkajúca sa konkludentného súhlasu so spracúvaním cookies, ktorej výsledky logicky kopírujú výsledky otázky k informačnej lište.

Ďalšia otázka sa týkala možnosti odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke. Túto možnosť ponúkala len jedna webová stránka, a to konkrétne webová stránka Ministerstva земедělství. Šesť webových stránok túto možnosť neponúkalo a na zvyšných trinásť sa táto otázka nevzťahovala. Poslednou skúmanou otázkou, ktorú nám zobrazuje vyššie uvedený graf, je priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies. Výsledkom je dva a pol stlačení klávesu PgDn k tomu, aby sa používateľ dostal k možnosti odmietnuť spracúvanie cookies.

²⁰⁸ Metodický pokyn k vyhláške č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o prístupnosti).

8.1.2 Grafické znázornenie prieskumu č. 2 (ústredné orgány štátnej správy)

Na otázku týkajúcej sa používania cookies tretích strán prieskum zaznamenal kladnú odpoveď len u dvoch webových stránok ústredných orgánov štátnej správy. Sú nimi Úrad vlády Českej republiky a Úrad pre ochranu osobných údajov, ktoré používajú cookies tretích strán k analýze návštevnosti webovej stránky prostredníctvom funkcie Google Analytics. Zvyšné webové stránky vôbec neinformovali o používaní súborov cookies tretích strán, preto sa na osemnásť skúmaných webových stránok táto otázka nevzťahuje.

Nastavenie prehliadača mali ako jedinou možnosť odmietnutia spracúvania súborov cookies všetky webové stránky ústredných orgánov štátnej správy, ktoré používali cookies prvých strán. Naopak všetky webové stránky, ktoré spracovávali cookies prvých strán, možnosť individuálneho odmietnutia spracúvania cookies používateľom neponúkali.

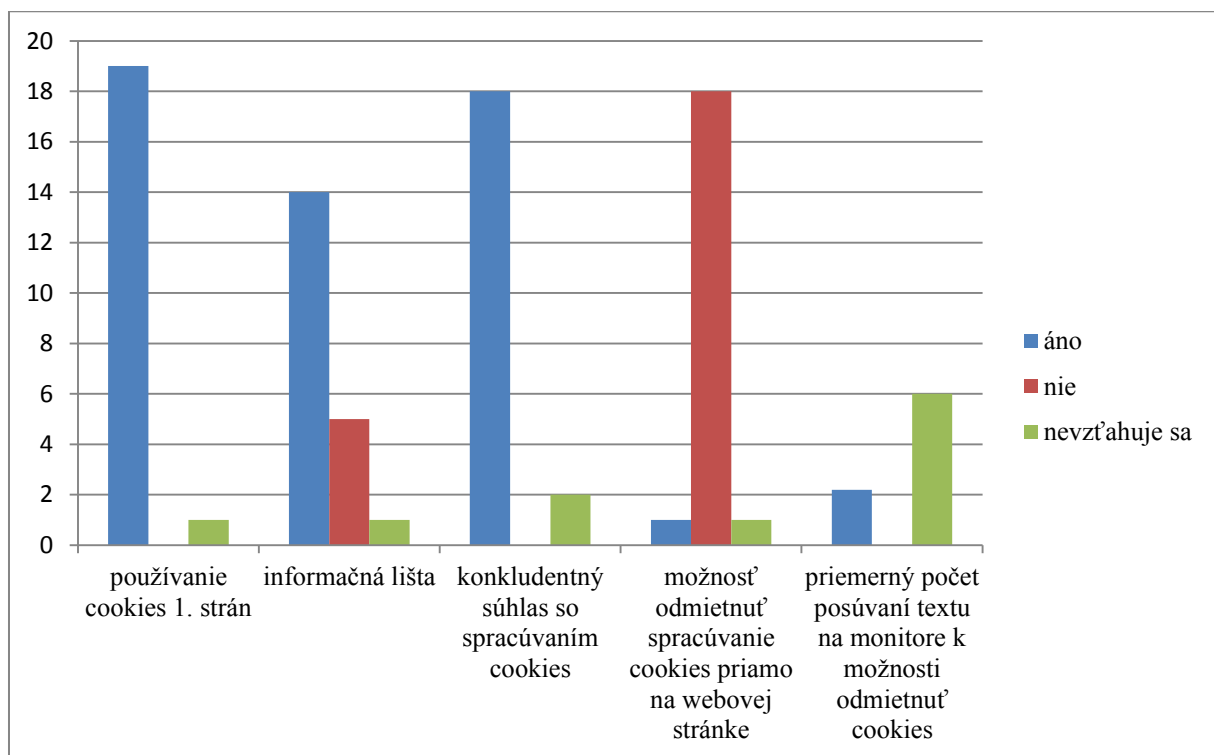
Možnosť dozvedieť sa viac informácií o cookies na informačnej lište ponúkali všetky webové stránky ústredných orgánov štátnej správy, ktoré mali k dispozícii pre používateľa informačnú lištu. Napriek tomu bolo zakliknutie možnosti dozvedieť sa viac informácií o spracúvaní cookies na informačnej lište rozmerovo neekvivalentná k možnosti udelenia súhlasu. Mnohokrát bola možnosť zakliknutia udelenia súhlasu nielen veľkostne, ale aj graficky odlišená od zvyšku textu na informačnej lište.

8.2 Výsledky: české internetové obchody (e-shopy)

Táto podkapitola sa zaoberá interpretáciou výsledkov prieskumu, ktorý sa konal na českých internetových obchodoch v celkovom počte dvadsať. Konkrétne sa skúmalo používanie súborov cookies na webových stránkach prvých dvadsiatich najvýznamnejších českých e-shopov podľa výsledkov štúdie Českého košíku roku²⁰⁹.

Výsledky prieskumu sú rovnako, ako v predchádzajúcej podkapitole, zakreslené do dvoch nasledujúcich grafov, pričom v každom grafe je zaznamenané zodpovedanie piatich z celkovo desiatich otázok.

8.2.1 Grafické znázornenie prieskumu č. 1 (e-shopy)

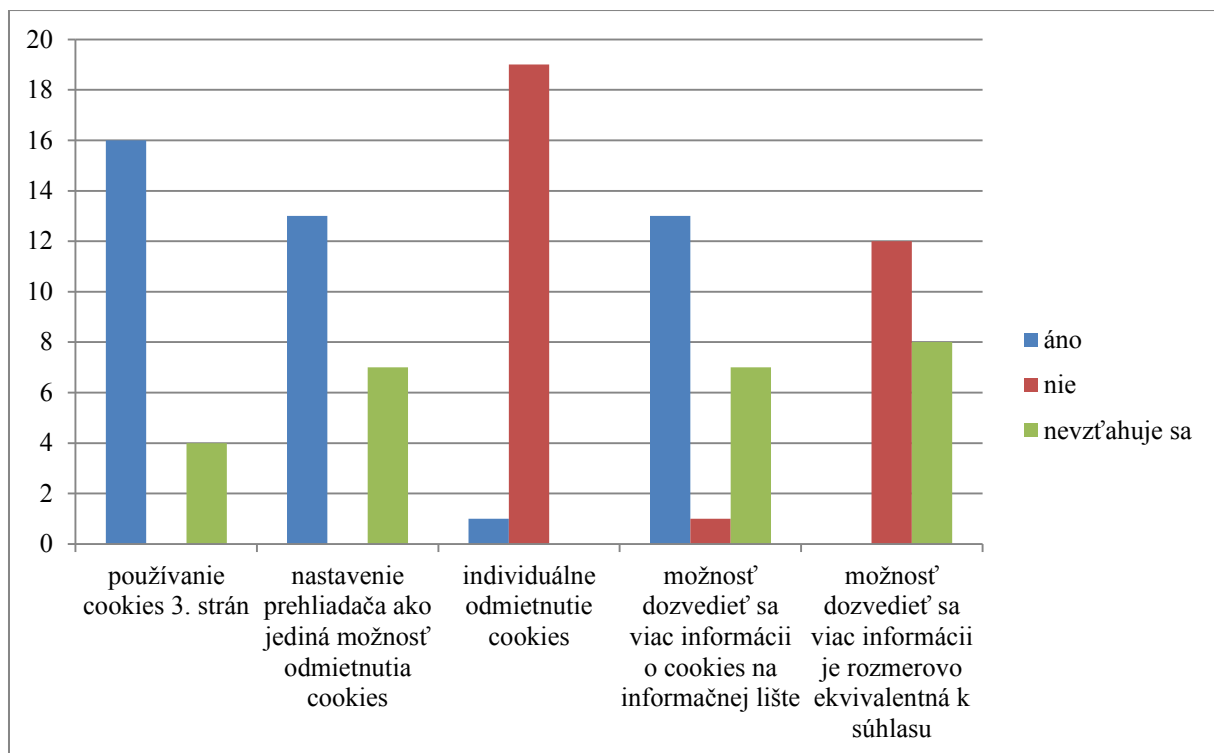
Z posudzovaných webových stránok jednoznačne vyplýva, že české internetové obchody využívajú súbory cookies prvých strán. Jediná webová stránka, u ktorej sa uviedol výsledok nevzťahuje sa, bol internetový obchod Knihy Dobrovský. Dôvodom je to, že táto webová stránka žiadnym spôsobom neinformuje o spracúvaní súborov cookies, a preto nemožno usúdiť, či dochádza alebo nedochádza k spracúvaniu súborov cookies.

²⁰⁹ Český košík roku vytvoril rozsiahlu štúdiu o nakupovaní na 100 najvýznamnejších českých internetových obchodoch. Bližšie informácie nájdete na webovej stránke: <https://ceskykosikroku.cz/zebricek>.

Následne z prieskumu internetových obchodov plynie, že takmer tri štvrtiny posudzovaných webových stránok využíva informačnú lištu na informovanie používateľa o spracúvaní súborov cookies. Ostatné skúmané webové stránky zväčša neinformujú používateľa priamo, ale k informáciám o spracúvaní cookies sa samotný používateľ musí dostať vlastným úsilím. S tým úzko súvisí konkludentný súhlas so spracúvaním súborov cookies, o ktorom je používateľ väčšinou informovaný prostredníctvom informačnej lišty. Z prieskumu vyplýva, že takmer všetky internetové obchody využívajú konkludentný súhlas používateľa ako spôsob udelenia súhlasu so spracúvaním súborov cookies. Zároveň sa táto informácia z dvoch skúmaných internetových obchodov nedala dohľadať.

Z prieskumu taktiež plynie, že takmer všetky posudzované internetové obchody neumožňujú odmietnuť spracúvanie cookies priamo na svojej webovej stránke. Jediným posudzovaným e-shopom, ktorý túto možnosť ponúkal, bol internetový obchod CZC.cz. Poslednou skúmanou otázkou v tomto grafe je, aký je priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť spracúvanie cookies. V prípade skúmaných internetových obchodov ide o priemerné číslo dva celých dva stlačení klávesu PgDn, pričom najvyššie číslo predstavovalo desať stlačení.

8.2.2 Grafické znázornenie prieskumu č. 2 (e-shopy)

Z prieskumu plynie, že viac ako tri štvrtiny posudzovaných internetových obchodov používa cookies tretích strán. Len u štyroch posudzovaných e-shopov sa táto informácia nedala dohľadať, a preto sú tieto webové stránky vedené v grafe pod kategóriu nevzťahuje sa. Zároveň väčšina posudzovaných obchodov využívala internetový prehliadač a jeho nastavenie ako jedinú možnosť na odmietnutie spracúvania súborov cookies. Konkrétne sa to týka trinástich skúmaných internetových obchodov. Naopak, na sedem posudzovaných e-shopov sa táto otázka nevzťahuje. Dôvod je ten, že nastavenie internetového prehliadača ako možnosť odmietnutia spracúvania súborov cookies nebol na ich webových stránkach uvedený.

Ďalšia otázka sa týkala toho, či skúmané internetové obchody umožňujú používateľom individuálne odmietnuť jednotlivé súbory cookies na ich webových stránkach. Všetky posudzované e-shopy okrem internetového obchodu CZC.cz túto funkciu na svojich webových stránkach pre používateľa neumožňujú.

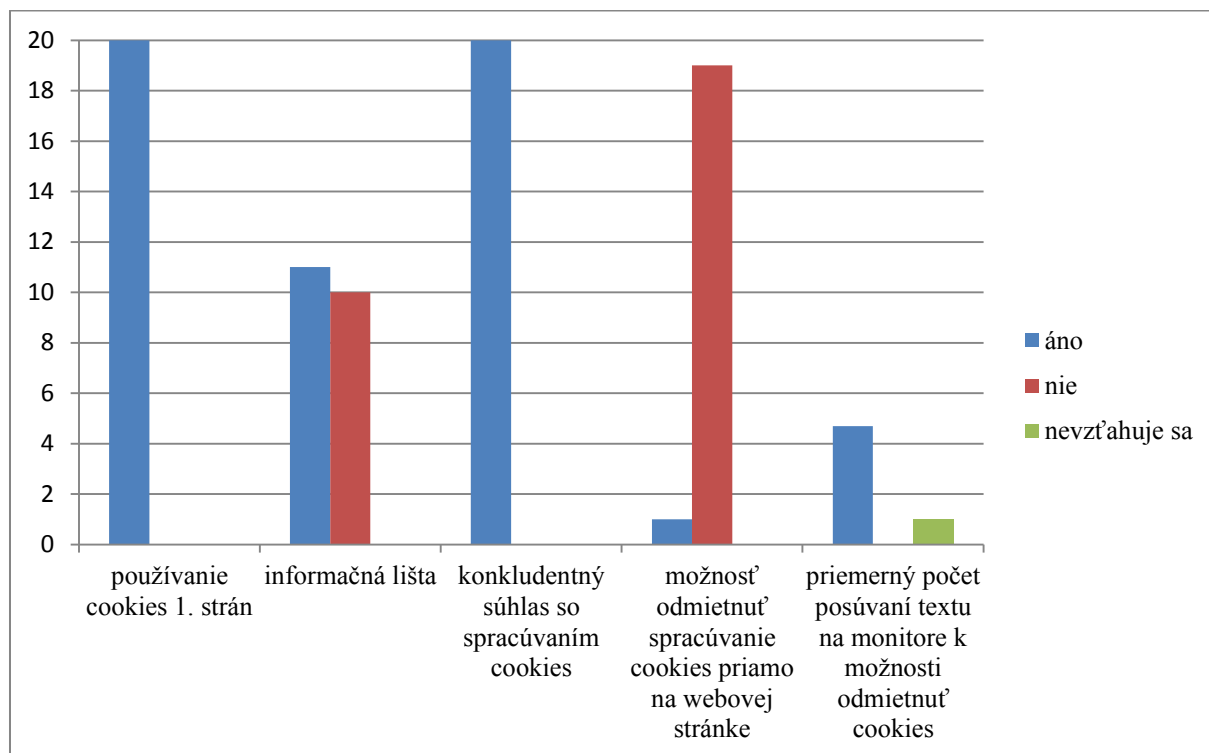
Následne z prieskumu internetových obchodov plynie, že takmer každý posudzovaný e-shop, ktorý informoval o spracúvaní cookies formou informačnej lišty, uvádza na tejto informačnej lište možnosť pre používateľa dozvedieť sa viac informácií o cookies. Zároveň tieto výsledky viac-menej kopíruje otázka, ktorá skúmala to, či je možnosť dozvedieť sa viac informácií rozmerovo ekvivalentná k súhlasu.

8.3 Výsledky: české spravodajské portály

Táto podkapitola sa venuje interpretácii výsledkov prieskumu, ktorý sa konal na webových stránkach českých spravodajských portálov v celkovom počte dvadsať. Konkrétne sa skúmalo používanie súborov cookies na webových stránkach prvých dvadsiatich najnavštevovanejších českých spravodajských portálov podľa výsledkov štúdie spoločnosti NetMonitor²¹⁰.

Výsledky prieskumu sú rovnako, ako v predchádzajúcich podkapitolách, zakreslené do dvoch nasledujúcich grafov, pričom v každom grafe je zaznamenané zodpovedanie piatich z celkovo desiatich otázok.

8.3.1 Grafické znázornenie prieskumu č. 1 (spravodajské portály)

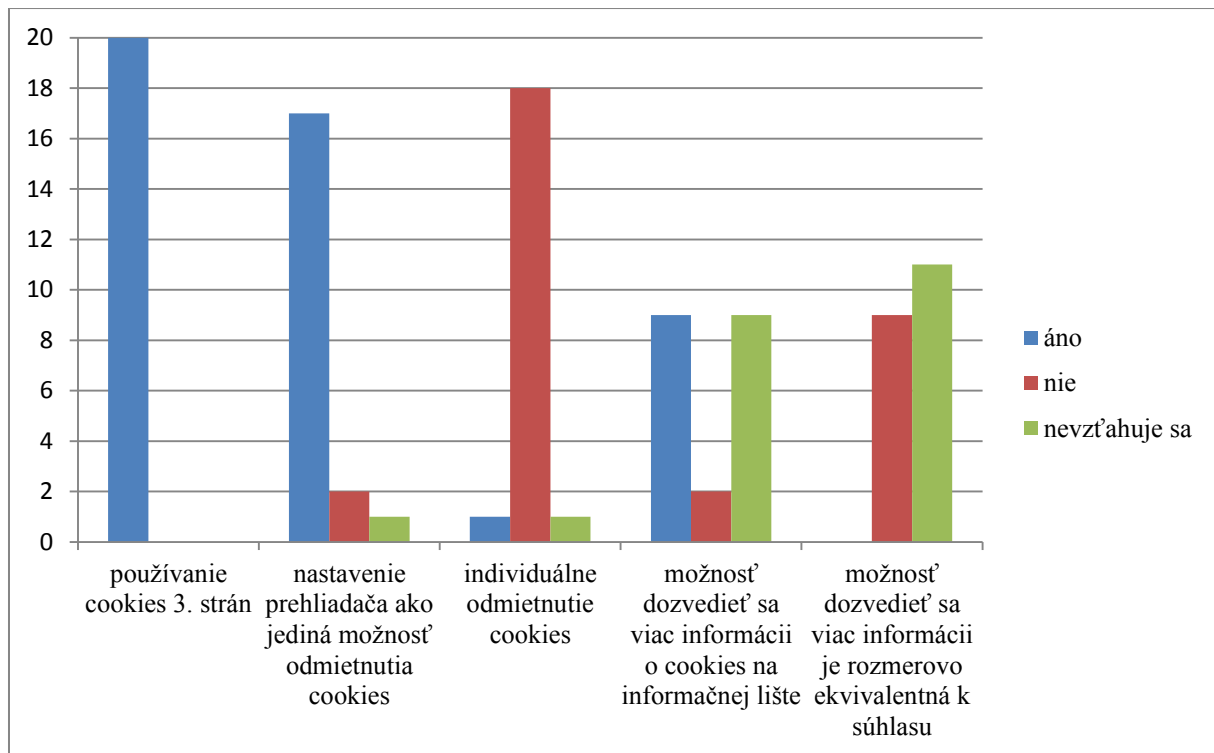
Z prieskumu jednoznačne vyplýva, že všetky posudzované spravodajské portály používajú cookies prvých strán. Zaujímavý výsledok prináša druhá otázka týkajúca sa informačnej lišty. Takmer každý druhý posudzovaný spravodajský portál využíva podľa prieskumu informačnú lištu ako spôsob informovania o spracúvaní súborov cookies. Zvyšné

²¹⁰ Uverejnené výsledky štúdie spoločnosti NetMonitor sú dostupné na webovej stránke <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/09/zpravodajske-weby-v-prvni-desitce-i-echo-v-blizkosti-take-forum-24/>.

skúmané spravodajské portály informujú o spracúvaní cookies takým spôsobom, že používateľ musí na danej webovej stránke nájsť sekciu venujúcu sa cookies alebo všeobecne súkromiu, zväčša v dolnej časti webovej stránky, a následne si prečítať politiku spracúvania cookies.

Ďalej z prieskumu explicitne plynie, že všetky posudzované spravodajské portály využívajú konkludentný súhlas používateľa ako spôsob udelenia súhlasu so spracúvaním súborov cookies. Naopak, takmer každý posudzovaný spravodajský portál neumožňuje odmietnuť spracúvanie cookies priamo na svojej webovej stránke. Výnimkou v tejto skúmanej otázke je spravodajský portál parlamentnilisty.cz, ktoré umožňujú genericky odmietnuť určité typy súborov cookies (ako napríklad cookies slúžiace k personalizácii internetových reklám). Poslednou posudzovanou otázkou v tomto grafe je, aký je priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť spracúvanie cookies. V prípade skúmaných spravodajských portálov sa jedná o priemerné číslo štyri celých sedem stlačení klávesu PgDn, pričom najvyššie číslo predstavovalo dvadsaťšesť stlačení.

8.3.2 Grafické znázornenie prieskumu č. 2 (spravodajské portály)

Z prieskumu jasne vyplýva, že všetky posudzované spravodajské portály používajú cookies tretích strán, a to predovšetkým za účelom štatistik návštevnosti webových stránok. Ďalej viac ako tri štvrtiny posudzovaných spravodajských portálov využívajú nastavenie internetového prehliadača ako jedinú možnosť odmietnutia spracúvania súborov cookies. Internetové spravodajské portály info.cz a denik.cz využívajú navyše možnosť individuálneho nastavenia cez webovú stránku tretej strany²¹¹, kde si používateľ nastaví univerzálny súhlas so spracúvaním jednotlivých súborov cookies.

Následne posudzovanou otázkou je možnosť pre používateľov individuálne odmietnuť spracúvanie súborov cookies. Výrazná nadpolovičná väčšina skúmaných spravodajských portálov to neumožňuje. Jediným posudzovaným spravodajským portálom umožňujúcim individuálne odmietnuť spracúvanie cookies je server parlamentnilisty.cz. Ďalšou predmetnou otázkou prieskumu bola, či posudzované spravodajské portály umožňujú používateľom dozvedieť sa viac informácií o spracúvaní cookies na informačnej lište. Len dva spravodajské portály, ktoré využívajú informačnú lištu, zo všetkých posudzovaných neumožňujú používateľom dozvedieť sa bližšie informácie o spracúvaní cookies. Posledná otázka úzko

²¹¹ Jedná sa o systém s názvom Consent Management Platform. Tento systém umožňuje podrobné nastavenie spracúvania súborov cookies. Bol vyvinutý Európskou priemyslovou asociáciou pre on-line reklamný ekosystém tzv. IAB Europe.

nadväzuje na predchádzajúcu, a teda i samotné výsledky odzrkadľujú predchádzajúci pomer. Znamená to, že pokiaľ posudzovaná webová stránka umožňovala bližšie informácie o spracúvaní cookies na informačnej lište, táto možnosť nebola rozmerovo ekvivalentná k možnosti udelenia súhlasu u všetkých takýchto stránok.

8.4 Celkové zhrnutie prieskumu

Táto podkapitola sa zaoberá celkovou interpretáciou výsledkov prieskumu používania súborov cookies na českých webových stránkach v jednotlivých kategóriách prevádzkovateľov. Medzi kľúčové zistenia zrealizovaného prieskumu možno radiť to, že (i) webové stránky bežne používajú cookies prvých a tretích strán, (ii) webové stránky vo veľkom využívajú konkludentný súhlas používateľa so spracúvaním cookies, a (iii) drvivá väčšina webových stránok využíva nastavenie prehliadača ako jedinú možnosť odmietnutia spracúvania cookies.

Z grafov bližšie vyplýva, že všetky webové stránky posudzovaných spravodajských portálov a internetových obchodov (až na jednu výnimku²¹²) používajú súbory cookies prvých strán. Naopak, na webových stránkach posudzovaných ústredných orgánov štátnej správy je časté nevyužívať pre svoje fungovanie žiadne súbory cookies. Je tomu tak preto, že väčšina týchto orgánov sa zaviazala k dostupnosti webových stránok bez používania súborov cookies. Taktiež ďalej z grafov plynie, že pokiaľ posudzovaná webová stránka používala súbory cookies, informovala o tom používateľa formou informačnej lišty. Prekvapivým zistením je však informovanie o spracúvaní súborov cookies na strane spravodajských portálov. V tejto skúmanej kategórii každá druhá posudzovaná webová stránka neinformovala používateľa formou informačnej lišty. Používateľ musel vyvinúť aktivitu navyše k tomu, aby sa k informáciám o cookies dostal. Väčšinou sa odkaz na informácie súvisiace so spracúvaním cookies nachádzal v dolnej časti danej webovej stránky. To v praxi často znamenalo prejsť všetkými článkami, ktoré sa nachádzali na úvodnej strane posudzovaného spravodajského portálu. Je preto otázkou, či daný spôsob informovania o spracúvaní súborov cookies je dostatočný a prehľadný pre používateľa, a zároveň, či tento spôsob informovania splňuje zákonnú požiadavku vyplývajúcu z § 89 (3) ZEK, a teda, že sa jedná o jasné informovanie o spracúvaní.

Z grafov je ďalej evidentné, že posudzované webové stránky jednoznačne využívali konkludentný súhlas používateľa ako formu udelenia súhlasu so spracúvaním súborov cookies. Dôležité je podotknúť, že konkludentný súhlas využívali i webové stránky, ktoré používateľa neinformovali o spracúvaní cookies formou informačnej lišty, ale napríklad odkazom v spodnej časti webovej stránky na bližšie informácie o cookies alebo textom v spodnej časti webovej stránky oboznamujúcim používateľa o spracúvaní cookies. Otázne je

²¹² Webová stránka knihydobrovsky.cz neobsahuje žiadne informácie ohľadne spracúvania súborov cookies, a preto bola v prieskume vyhodnotená tak, že používanie cookies 1. strán sa na ňu nevzťahuje.

preto, či je tento spôsob informovania dostatočne prehľadný nato, aby si ho používateľ všimol. Ak nie, nemožno potom používateľove zotrvanie na webovej stránke považovať za aktívny prejav vôle, ktorým udeľuje súhlas so spracúvaním cookies. Možno preto usúdiť, že ak webová stránka nevyužíva informačnú lištu k informovaniu používateľa o spracúvaní súborov cookies, tak to automaticky neznamená, že nedochádza v praxi k spracúvaniu súborov cookies.

K predchádzajúcemu nadväzuje ďalšie zistenie, že i napriek tomu, že posudzované webové stránky jednoznačne využívali konkludentný súhlas, tak bezmála žiadna posudzovaná webová stránka neumožňovala používateľovi spracúvanie súborov cookies odmietnuť priamo na svojej webovej stránke. Zákonná povinnosť umožniť používateľovi odmietnuť spracúvanie cookies vyplýva z 89 (3) ZEK. Znenie tohto zákona formu odmietnutia spracúvania cookies bližšie nedefinuje. Preto takmer všetky posudzované webové stránky odkazovali na možnosť zakázať cookies v nastaveniach jednotlivých internetových prehliadačov, ako umožniť používateľom odmietnuť spracúvanie cookies priamo na svojich webových stránkach.

Následne z grafov vyplýva, že používateľ sa najrýchlejšie k možnosti odmietnuť cookies dostal práve na webových stránkach internetových obchodov. Oproti tomu bol veľký rozdiel v posudzovaných spravodajských portáloch, kde často tieto spravodajské portály odkazovali na politiku ochrany súkromia od spoločnosti Google, alebo, ak spadali pod určitú mediálnu skupinu, odkazovali na spoločnú politiku súkromia tejto skupiny. To si však vyžadovalo určitú aktivitu zo strany používateľa, aby sa dopracoval k relevantným informáciám o súboroch cookies. V mnohých prípadoch sa to nezaobišlo bez využitia funkcie hľadať v internetovom prehliadači.

Z príslušných grafov je ďalej príznačné, že posudzované spravodajské portály a internetové obchody používajú v prevažnej miere cookies 3. strán. Opačným prípadom sú webové stránky posudzovaných ústredných orgánov štátnej správy. Tie cookies 3. strán z veľkej miery nevyužívajú, nakoľko sa zaviazali k dostupnosti svojich webových stránok bez používania súborov cookies v tzv. prehlásení o prístupnosti. I keď sa nájdu ústredné orgány, ktoré cookies 3. strán používajú, ich účel spracúvania sa diametrálne líši od ostatných prevádzkovateľov. Slúžia totiž prevažne len k štatistickým účelom.

Ďalej z grafov vyplýva, že takmer všetky posudzované webové stránky využívali nastavenie prehliadača ako jedinou možnosť odmietnutia spracúvania cookies. Zakázať používanie cookies v internetovom prehliadači sa dá zrealizovať tromi spôsobmi. Prvým, že používateľ zakáže používanie všetkých súborov cookies. Druhým, že zakáže iba používanie cookies 3. strán. Posledným spôsobom je zákaz konkrétnych súborov cookies. Myslím si, že

tu chýba medzistupeň medzi úplným zákazom všetkých cookies a zákazom jednotlivých cookies, a to v podobe generického zákazu cookies. Tým by sa eliminovali prípady, kedy by sa kvôli cookies slúžiacim na personalizáciu reklám nemuseli zakazovať všetky súbory cookies vrátane technických, alebo aby sa používateľ rozhodoval nad jednotlivými súbormi cookies. Je totiž otázne, či je bežný používateľ dostatočne erudovaný a skúsený nato, aby dokázal posúdiť vhodnosť jednotlivých súborov cookies.

Relevantným čiastkovým zistením, ktoré z realizovaného prieskumu vyplýva je, že posudzované webové stránky takmer vôbec neumožňovali používateľovi iný spôsob odmietnutia spracúvania cookies ako nastavenie prehliadača. Iný spôsob odmietnutia spracúvania cookies je napríklad taký, že by používateľ odmietol spracúvanie cookies už priamo na informačnej lište. Znamená to pre používateľa voľbu medzi súhlasom a odmietnutím spracúvania súborov cookies. Z prieskumu vyplýva, že v každej kategórii sa našiel iba jeden prevádzkovateľ webovej stránky, ktorý priame odmietnutie spracúvania cookies na informačnej lište umožňoval. Takéto rozhodnutie odmietnuť spracúvanie cookies pre používateľa totiž predstavuje minimálne transakčné náklady v podobe času. S týmto čiastkovým zistením prieskumu následne úzko súvisí ďalšie zistenie z grafu, a to nemožnosť používateľa individuálne odmietnuť spracúvanie súborov cookies takmer na všetkých posudzovaných webových stránkach.

Z grafov je ďalej evidentné, že pokiaľ posudzované webové stránky informovali používateľa o spracúvaní cookies formou informačnej lišty, umožňovali používateľovi dozvedieť sa viac informácii o súboroch cookies na tejto lište. Zároveň, ak sa na informačnej lište nachádzal odkaz na viac informácii o cookies, táto možnosť nebola takmer zakaždým veľkostí ani graficky ekvivalentná k možnosti udelenia súhlasu na informačnej lište.

8.5 Zhodnotenie súčasného režimu spracúvania cookies

Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách zmenila úpravu udeľovania súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov z režimu opt-out na režim opt-in. V pôvodnom režime opt-out sa mohli využívať súbory cookies až do momentu, kým používateľ webovej stránky neprejavil s ich používaním nesúhlas. Pri súčasnej právnej úprave režimu opt-in je vyžadovaný predchádzajúci súhlas používateľa s používaním cookies. V praxi to znamená, že používateľ pri prvej návšteve webovej stránky musí vopred udeliť prevádzkovateľovi súhlas s využívaním súborov cookies. Ak takýto súhlas používateľ nevysloví, prevádzkovateľ nemôže využívať súbory cookies voči tomuto používateľovi.

Navyše súhlas musí spĺňať požiadavky súhlasu so spracúvaním osobných údajov, ktoré vyplývajú z nariadenia GDPR.

Okrem osobnej kontroly používateľa nad tým, komu udelí výslovný kladný súhlas s využívaním súborov cookies, prináša režim opt-in aj určité negatívne konsekvencie. Aplikovaním režimu opt-in môže dôjsť k zníženiu užívateľsky prívetivého (angl. *user-friendly*²¹³) nastavenia bez následného zvýšenia ochrany súkromia.

Prvú prekážku v režime opt-in predstavuje čas strávený samotným udeľovaním súhlasu. Pretože pokiaľ aj existujú používatelia, ktorí v čase režimu opt-out majú vysoké nároky na ochranu osobných údajov, stále majú možnosť krajného riešenia, a to vysloviť nesúhlas so zhromažďovaním a spracovávaním ich osobných údajov. Jednoducho povedané, ak nesúhlasia s politikou ochrany súkromia, naďalej majú možnosť webovú stránku opustiť a ďalej už nevyužívať jej služby. Rovnako i v tomto prípade si môžu náročnejší, resp. senzitívnejší používatelia na ochranu súkromia sami spravovať nastavenia týkajúce sa ochrany osobných údajov. Ale pre ostatných používateľov môže režim opt-in znamenať vyslovene bariéru. Takíto používatelia sú zvyknutí robiť každodenné kompromisy v podobe výmeny svojich osobných údajov za niečo, čo má pre nich podobnú hodnotu.²¹⁴ Dôsledkom aplikovania režimu opt-in musia títo používatelia tráviť čas navyše udeľovaním súhlasu so spracúvaním ich osobných údajov zvlášť pre každú jednu webovú stránku, ktorú bežne navštevujú. Faktom je, že udeliť súhlas stačí iba jedenkrát pre každú jednu webovú stránku. Forma udelenia súhlasu sa líši. Od menej častej formy (kliknutie na možnosť „Súhlasím“) až po najfrekvencovanejšiu formu (zotrvanie na webovej stránke ako prejav konkludentného súhlasu). Výsledkom zrealizovaného prieskumu totiž je, že konkludentný súhlas využíva až 95% skúmaných webových stránok českých internetových obchodov a spravodajských portálov.²¹⁵ Prakticky udeliť súhlas so spracúvaním osobných údajov znamená pre používateľa urobiť maximálne jeden klik navyše. Naopak, možnosť nesúhlasiť, t.j. odmietnuť súbory cookies, nie je ani zďaleka tak užívateľsky prívetivá ako možnosť udelenia súhlasu. Odmietnuť spracúvanie súborov cookies si teda v režime opt-in vyžaduje zo strany používateľa veľké úsilie. Vo všeobecnosti totiž nemožno povedať, že sa používateľ rýchlo, jednoducho a prehľadným spôsobom dostane k možnosti odmietnuť súbory cookies. Naopak,

²¹³ Pozn.: Podľa internetového slovníka Cambridge Dictionary ak je niečo user-friendly, a má to súvis s počítačom, tak je to pre ľudí jednoduché na používanie.

²¹⁴ CASTRO, Daniel. How an Opt In Privacy Regime Would Undermine the Internet Ecosystem. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/05/26/how-opt-in-privacy-regime-would-undermine-internet-ecosystem>.

²¹⁵ Pozn.: Do percentuálneho priemeru nebola započítaná kategória ústredných orgánov štátnej správy Českej republiky, nakoľko tie z veľkej väčšiny nevyužívajú súbory cookies kvôli prístupnosti.

mnohokrát je pre používateľa náročné už len dohľadať informácie o spracúvaní súborov cookies, nie to ešte odmietnuť, resp. zakázať súbory cookies. Výsledkom zrealizovaného prieskumu je, že len 5% všetkých skúmaných webových stránok umožňuje používateľovi priamo odmietnuť spracúvanie cookies na informačnej lište. Pre používateľa sa tento proces stáva frustrujúcim, a preto sa spracúvaniu súborov cookies často dobrovoľne poddá. Dovolím si tvrdiť, že hoci je súčasný režim udelenia súhlasu formálne v režime opt-in, prakticky sa jedná o režim opt-out. Zmena zo statusu quo je totiž nákladnejšia, než zostať v statu quo. Po právnej stránke sa síce jedná o režim opt-in, ale po ekonomickej stránke hovoríme o režime opt-out.

Ďalšia prekážka v režime opt-in súvisí s potenciálnym dopadom na príjmy webových stránok, ktoré svoj obsah, resp. služby poskytujú používateľom zadarmo. Právna úprava režimu opt-in vyslovene zakazuje prevádzkovateľom odmietnuť poskytovať ich služby ako následok toho, že používatelia neudelili súhlas so spracúvaním súborov cookies. Inými slovami, prevádzkovatelia by podmienili používanie webových stránok požiadavkou na vyjadrenie kladného súhlasu. Vzniká tým eventuálny finančný problém pre viacero prevádzkovateľov, ktorí sprístupňujú obsah a služby svojich webových stránok zadarmo. Príjmy takýchto prevádzkovateľov sú zvyčajne závislé na príjmoch z cieľenej on-line reklamy, ktoré fungujú práve vďaka údajom, ktoré im používatelia poskytnú.²¹⁶ Nedostatok príjmov z on-line reklamy sa môže prejaviť na zrušení bezplatného obsahu, resp. služieb, alebo na zvyšovaní cien za prístup k platenému obsahu. Taktiež to môže znamenať zvýšenie množstva reklamného priestoru s vplyvom na kvalitu jednotlivých reklám. Zobrazovať sa bude menej relevantnej reklamy, ktorá by skutočne oslovila používateľa. V neposlednom rade to môže mať efekt na kvalitu ponúkaného obsahu, resp. zhoršenie funkčnosti poskytnutých služieb. Pre určitých používateľov majú dostatočne ciele on-line reklamy alebo automatické vyplnenie on-line formulára pri nákupe v e-shope väčšiu hodnotu ako obava zo straty súkromia na internete, ktorá je spojená so sprístupnením ich osobných údajov tretím osobám.

Na základe vyššie uvedeného je preto namieste otázka, či je súčasná právna úprava zhromažďovania a spracúvania súborov cookies dostačujúca. I keď de iure ide o režim opt-in, de facto sa súčasný režim udeľovania súhlasu považuje za režim opt-out.

Prejaviť súhlas sa dá veľmi jednoducho. Napríklad aktívnym nepričinením sa, a to len zotrvaním na webovej stránke. Naopak, odmietnuť spracúvanie súborov cookies je dnes pre

²¹⁶ CASTRO, Daniel. How an Opt In Privacy Regime Would Undermine the Internet Ecosystem. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/05/26/how-opt-in-privacy-regime-would-undermine-internet-ecosystem>.

používateľa náročné. Prevádzkovatelia webových stránok sa odvolávajú na Odporúčanie ÚOOÚ, ktoré pokladá za relevantnú možnosť odmietnutia spracúvania cookies práve nastavenie internetového prehliadača. Napríklad, z výsledkov zrealizovaného prieskumu vyplýva, že až 85% skúmaných spravodajských portálov ponúka používateľovi nastavenie prehliadača ako jedinú možnosť odmietnutia súborov cookies. To si vyžaduje od bežného používateľa, aby postupoval podľa určitého návodu. V nastaveniach internetového prehliadača sa dajú zakázať buď všetky cookies, alebo po tom jednotlivé typy cookies. Nemyslím si preto, že je správne ponechať vlastné spravovanie súkromia v rukách bežných používateľov. Je totiž diskutabilné, či bežný používateľ je schopný rozoznať, ktorý typ cookies je pre neho problematický.

Preto odporúčam, aby súčasná právna úprava udelenia súhlasu sa z režimu opt-in opäť vrátila k režimu opt-out využitím paternalistického postoja zo strany štátu. Prevádzkovatelia by naďalej mohli spracovávať súbory cookies, ale predvolené nastavenie ochrany súkromia používateľa by vyplývalo zo strany štátu. Pri prvej návšteve webovej stránky by bolo používateľovi ponúknuté predvolené nastavenie a už by bolo na konkrétnom prevádzkovateľovi webovej stránky, či umožní používateľovi z tohto predvoleného nastavenia odstúpiť ponukou vlastného nastavenia.

V praxi by to znamenalo, že používateľ bude pri prvotnej návšteve webovej stránky informovaný na informačnej lište o tom, či daná webová stránka využíva súbory cookies, ktoré podliehajú výnimkám z požiadavky udelenia súhlasu so spracúvaním cookies podľa Pracovnej skupiny WP194. Takéto súbory cookies by v žiadnom prípade nevyžadovali predchádzajúci súhlas používateľa, ale boli by ukladané do koncového zariadenia používateľa automaticky. Používateľ by mal zakaždým možnosť tieto súbory cookies odmietnuť, resp. zakázať priamo na informačnej lište, čím by ušetril transakčné náklady v podobe času, nakoľko by súbory cookies odmietol jedným kliknutím. Týmto krokom by teda mechanicky došlo k zamedzeniu prílišného nadužívania súhlasu ako právneho titulu k zhromažďovaniu a spracovávaní osobných údajov podľa nariadenia GDPR a taktiež zamedzeniu cookies tretích strán. Naproti predvolenému nastaveniu zo strany štátu by prevádzkovateľ webovej stránky mohol ostatné súbory cookies, ktoré nepodliehajú výnimkám podľa Pracovnej skupiny WP194, naďalej využívať za určitých podmienok. Prvou podmienkou by bolo vhodné informovanie o daných cookies používateľa na informačnej lište. Druhou podmienkou by bolo triedenie jednotlivých cookies do rôznych generických kategórií. Napríklad podľa účelu na cookies analytické, marketingové, štatistické, atď. Nevýhodou je, že je to relatívne technicky náročná úloha, nakoľko niektoré typy súborov cookies slúžia viacerým účelom.

Tretou podmienkou by bol explicitný súhlas zo strany používateľa. Ten by sa vyžadoval u každej kategórie cookies. Vznikali by tým síce transakčné náklady v podobe času, ale tento krok by sa od používateľa vyžadoval iba pri prvotnej návšteve. Ak by používateľ zostal neaktívny, potom by sa vlastný režim spracovávaní cookies od prevádzkovateľa webovej stránky neuplatnil. Poslednou, štvrtou podmienkou by bolo umožniť v prípade udelenia súhlasu so spracúvaním cookies tento súhlas jednoducho odmietnuť priamo na webovej stránke daného prevádzkovateľa. Tým by došlo k výraznému obmedzeniu používania nastavenia internetového prehliadača ako možnosť odmietnuť spracúvanie cookies.

Nakoľko ZEK aj po transpozícii smernice o súkromí a elektronických komunikáciách zostáva v režime opt-out, nato, aby sa docielil vyššie uvedený používateľsky prívetivejší režim, odporúčam podstúpiť v § 89 (3) ZEK nasledujúce zmeny:

- obligatórne zakomponovať povinnosť pre prevádzkovateľov mať na webových stránkach informačnú lištu;
- obligatórne zakomponovať možnosť odmietnuť cookies, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa Pracovnej skupiny WP194, priamo na informačnej lište;
- v prípade, ak prevádzkovateľ chce využívať cookies, ktoré nepodliehajú výnimkám podľa Pracovnej skupiny WP194, obligatórne zakomponovať povinnosť vhodného informovania o ich účele a triedenia do rozličných kategórií podľa prevažujúceho účelu; a
- v prípade, ak prevádzkovateľ chce využívať cookies, ktoré nepodliehajú výnimkám podľa Pracovnej skupiny WP194, obligatórne zakomponovať povinnosť tieto cookies priamo odmietnuť na webovej stránke prevádzkovateľa.

Záver

Internet sa stal súčasťou každodenného života českej spoločnosti. Vyhľadávame informácie, čítame spravodajské portály, nakupujeme v internetových obchodoch. Tieto a ďalšie aktivity sú nám umožnené vďaka malým textovým súborom, ktoré sa uložia (až na pár výnimiek) do internetového prehliadača zariadení používateľov pri navštívení webovej stránky. Zmienené súbory sa nazývajú cookies, ktoré okrem technických funkcií umožňujú aj sledovať správanie používateľov na internete. Vďaka týmto hodnotným informáciám sú používateľom ponúkané služby a reklamy priamo na mieru.

Na využívanie akéhokoľvek typu súborov cookies sme si postupne ako spoločnosť zvykli. Vo veľkej miere to súvisí s nadužívaním cookies prevádzkovateľmi webových stránok. Táto diplomová práca sa preto zaoberala zhromažďovaním a spracúvaním cookies s ohľadom na ekonomickú a právnu stránku udelenia súhlasu s týmto zhromažďovaním a spracúvaním.

Dôsledkom transpozície smernice o súkromí a elektronických komunikáciách do českého právneho poriadku došlo k zmene úpravy udeľovania súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním cookies z pôvodného režimu opt-out na režim predchádzajúceho súhlasu tzv. režim opt-in.

Diplomová práca sa v kľúčovej kapitole č. 8 venovala interpretácii výsledkov prieskumu používania cookies na českých webových stránkach v jednotlivých kategóriách. Medzi významné zistenia prieskumu bolo začlenené to, že skúmané webové stránky využívajú (i) cookies prvých a tretích strán, (ii) konkludentný súhlas používateľa, a (iii) nastavenie prehliadača ako jedinou možnosť odmietnutia spracúvania cookies. Ďalej z prieskumu vyplývalo, že takmer žiadne skúmané webové stránky neumožňovali používateľom priame odmietnutie spracúvania cookies na webovej stránke.

Zavedením režimu opt-in došlo k zníženiu užívateľsky prívetivého nastavenia bez následného navýšenia ochrany súkromia. Udeliť súhlas so spracúvaním cookies je pre používateľa jednoduché. Mnohokrát stačí jedno kliknutie, alebo len zotrvať na webovej stránke. Naopak, možnosť odmietnuť spracúvanie cookies si vyžaduje od používateľov veľké úsilie, čo pre nich predstavuje značné transakčné náklady v podobe času. Zotrvať v status quo je menej nákladné, ako z neho odísť. Preto si dovoľím skonštatovať, že i napriek tomu, že po právnej stránke ide o režim opt-in, po ekonomickej stránke stále hovoríme o režime opt-out.

Nato, aby sa docielil používateľsky prívetivejší režim udeľovania súhlasu, som si dovoľil odporučiť vrátenie sa späť k právnej úprave režimu opt-out, s využitím paternalistického postoja zo strany štátu. Konkrétnymi krokmi by bolo zavedenie povinnosti (i) zriadenie informačnej lišty pre prevádzkovateľov webových stránok, (ii) odmietnutia cookies priamo na informačnej lište, ak sa na nich nevzťahuje výnimka podľa Pracovnej skupiny WP194, (iii) kategorizovania cookies a informovania o účele ich spracúvania, a (iv) odmietnutia cookies, ktoré nepodliehajú výnimkám podľa Pracovnej skupiny WP194, priamo na webovej stránke prevádzkovateľa. Týmto krokmi by sa eliminovalo nadužívanie súhlasu, zamedzilo by sa cookies tretích strán a zredukovalo by sa používanie nastavenia internetového prehliadača ako možnosť odmietnutia spracúvania cookies.

Prílohy

Príloha č. 1

prieskum používania cookies na webových stránkach: ústredné orgány štátnej správy	Ministerstvo zahraničných vecí	Ministerstvo obrany	Ministerstvo financií	Ministerstvo práce a sociálnych vecí	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo pro místní rozvoj	Ministerstvo průmyslu a obchodu	Ministerstvo dopravy	Ministerstvo zemědělství
používania cookies 1. strán	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	áno
informačná lišta	x	x	x	x	x	x	x	x	x	áno
konkludentný súhlas so spracúvaním cookies	x	x	x	x	x	x	x	x	x	nie
možnosť odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke	x	x	x	x	x	x	x	x	x	áno
priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies	x	x	x	x	x	x	x	x	x	3
používania cookies 3. strán	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
nastavenie prehliadača ako jediná možnosť odmietnutia cookies	x	x	x	x	x	x	x	x	x	áno
individuálne odmietnutie cookies	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
možnosť dozvedieť sa viac informácií o cookies na informačnej lište	x	x	x	x	x	x	x	x	x	áno
možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	nie

Príloha č. 2

prieskum používania cookies na webových stránkach: ústredné orgány štátnej správy	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Ministerstvo kultury*	Ministerstvo zdravotnictví	Ministerstvo spravedlnosti**	Úřad vlády České republiky***	Národní bezpečnostní úřad	Český telekomunikační úřad	Úřad pro ochranu osobních údajů***	Úřad průmyslového vlastnictví	Český statistický úřad
používání cookies 1. strán	nie	áno	nie	áno	áno	nie	áno	áno	nie	áno
informačná lišta	x	áno	x	áno	áno	x	áno	nie	x	áno
konkludentný súhlas so spracúvaním cookies	x	áno	x	áno	áno	x	áno	áno	x	áno
možnosť odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke	x	nie	x	nie	nie	x	nie	nie	x	nie
priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies	x	2	x	x	nie	x	x	x	x	x
používání cookies 3. strán	x	x	x	x	áno	x	x	áno	x	x
nastavenie prehliadača ako jediná možnosť odmietnutia cookies	x	áno	x	áno	áno	x	áno	áno	x	x
individuálne odmietnutie cookies	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
možnosť dozvedieť sa viac informácii o cookies na informačnej lište	x	áno	x	áno	áno	x	áno	x	x	áno
možnosť dozvedieť sa viac informácii je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu	x	nie	x	nie	nie	x	nie	x	x	nie

* Ak používateľ zaklikne na informačnej lište webovej stránky Ministerstva kultúry na odkaz „dozvedieť sa viac informácii o spracúvaní súborov cookies“, priamo ho to odkáže na Pomocník od prehliadača Google Chrome²¹⁷.

** Ak používateľ zaklikne na informačnej lište webovej stránky Ministerstva spravodlivosti na odkaz „dozvedieť sa viac informácii o spracúvaní súborov cookies“, priamo ho to odkáže na Ochranu súkromia a Zmluvné podmienky tzv. privacy policies od spoločnosti Google, a to konkrétne na sekciu Ako používa spoločnosť Google súbory cookies.

²¹⁷ Prieskum sa vykonával na prehliadači Google Chrome.

*** Webové stránky Úradu vlády Českej republiky a Úradu pre ochranu osobných údajov používajú súbory cookies 3. strán k analýze návštevnosti svojich webových stránok prostredníctvom funkcie Google Analytics od spoločnosti Google.

Príloha č. 3

prieskum používania cookies na webových stránkach: internetové obchody	czc.cz	lekarna.cz	okay.cz *	spokojenyypes.cz	bonami.cz	4home.cz	notino.cz	alza.cz	feedo.cz	autodoplanky-obchod.cz
používanie cookies 1. strán	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
informačná lišta	áno	áno	áno	áno	áno	nie	áno	nie	áno	nie
konkludentný súhlas so spracúvaním cookies	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
možnosť odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies	0	0	x	2	1	3	10	4	1	1
používanie cookies 3. strán	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
nastavenie prehliadača ako jediná možnosť odmietnutia cookies	x	áno	x	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
individuálne odmietnutie cookies	áno	x	x	x	x	x	x	x	x	x
možnosť dozvedieť sa viac informácií o cookies na informačnej lište	áno	áno	áno	áno	áno	x	áno	x	áno	x
možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu	nie	nie	x	nie	nie	x	nie	x	nie	x

- * Webová stránka okay.cz neobsahuje na informačnej lište vyjadrenie súhlasu v zmysle OK, Rozumiem, atď., ale vo forme konkludentného súhlasu. Preto sa pri otázke, či možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu, pracuje s odpoveďou, že sa otázka na danú webovú stránku nevzťahuje. To i napriek tomu, že text odkazujúci na možnosť dozvedieť sa viac informácií o spracúvaní cookies je na informačnej lište rozmerovo zhodný s ostatným textom.

Príloha č. 4

prieskum používania cookies na webových stránkach: internetové obchody	obchody24.cz	bejbynet.cz*	zoot.cz	drmax.cz	kytary.cz	insportline.cz	knihydobrovsky.cz **	urbanstore.cz	euronics.cz	hobynaradi.cz ***
používanie cookies 1. strán	áno	áno	áno	áno	áno	áno	x	áno	áno	áno
informačná lišta	áno	áno	áno	áno	áno	nie	x	áno	nie	áno
konkludentný súhlas so spracúvaním cookies	áno	áno	áno	áno	áno	x	x	áno	áno	áno
možnosť odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke	nie	nie	nie	nie	nie	nie	x	nie	nie	nie
priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies	x	x	3	1	1	x	x	3	1	x
používanie cookies 3. strán	x	x	áno	áno	áno	áno	x	áno	áno	x
nastavenie prehliadača ako jediná možnosť odmietnutia cookies	x	x	áno	áno	áno	x	x	áno	áno	x
individuálne odmietnutie spracúvania	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
možnosť dozvedieť sa viac informácií o cookies na informačnej lište	áno	áno	áno	áno	áno	x	x	áno	x	nie
možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu	nie	nie	nie	nie	nie	x	x	nie	x	x

* Webová stránka bejbynet.cz síce obsahuje na informačnej lište možnosť dozvedieť sa viac informácií o spracúvaní súborov cookies, avšak po rozkliknutí sa nám otvorí stránka s obchodnými podmienkami tohto internetového obchodu, kde sa však nenachádzajú žiadne informácie ohľadne spracúvania súborov cookies.

** Webová stránka knihydobrovsky.cz neobsahuje žiadne informácie o spracúvaní súborov cookies. Tento internetový obchod informuje o súboroch cookies len v obchodných podmienkach, a to tým spôsobom, že kupujúci uzavretím kúpnej zmluvy vyjadruje zároveň súhlas so spracúvaním súborov cookies.

*** Webová stránka hobynaradi.cz neobsahuje žiadne informácie ohľadne spracúvania súborov cookies okrem informačnej lišty, kde informuje používateľa o spracúvaní súborov cookies a o jeho konkludentnom súhlase s ich následným spracúvaním.

Príloha č. 5

prieskum používania cookies na webových stránkach: spravodajstvo	novinky.cz	idnes.cz	aktualne.cz	blesk.cz	denik.cz*	nova.cz**	seznam.cz	echo24.cz	eurozpravy.cz	lidovky.cz***
používanie cookies 1. strán	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
informačná lišta	nie	nie	áno	áno	nie	nie	nie	áno	nie	nie
konkludentný súhlas so spracúvaním cookies	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
možnosť odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies	5	0	7	5	8	3	5	4	3	0
používanie cookies 3. strán	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
nastavenie prehliadača ako jediná možnosť odmietnutia cookies	áno	áno	áno	áno	nie	áno	áno	áno	áno	áno
individuálne odmietnutie cookies	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
možnosť dozvedieť sa viac informácií o cookies na informačnej lište	x	x	áno	áno	x	x	x	áno	x	x
možnosť dozvedieť sa viac informácií je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu	x	x	nie	nie	x	x	x	nie	x	x

* Webová stránka denik.cz okrem možnosti odmietnutia používania súborov cookies cez nastavenie v internetovom prehliadači ponúka ďalšiu možnosť individuálneho nastavenia na webovej stránke združenia CPEX²¹⁸ cez on-line nástroj Consent Management Platform.

** Webová stránka nova.cz neobsahuje informačnú lištu, vďaka ktorej by prevádzkovateľ tohto spravodajského portálu informoval používateľa o spracúvaní cookies. Avšak v päte webovej stránky sa nachádza odkaz na Podmienky použitia a GDPR, kde sa po rozkliknutí okrem iného nachádzajú i Zásady používania súborov cookies.

²¹⁸ Pre bližšie informácie vid' <https://www.cpex.cz/cmp/>.

*** Webová stránka lidovky.cz neinformuje používateľa o spracúvaní súborov cookies prostredníctvom informačnej lišty. V päte webovej stránky tohto spravodajského portálu sa však nachádza sekcia Súkromie, po rozkliknutí ktorej sa objaví webová stránka mafra.cz s Poučením o spracúvaní osobných údajov. Toto poučenie obsahuje množstvo kategórii, a pokiaľ by používateľ nepoužil funkciu hľadať na svojom internetovom prehliadači, trvalo by mu príliš dlhý čas, kým by dohľadal relevantné informácie ohľadne spracúvania súborov cookies.

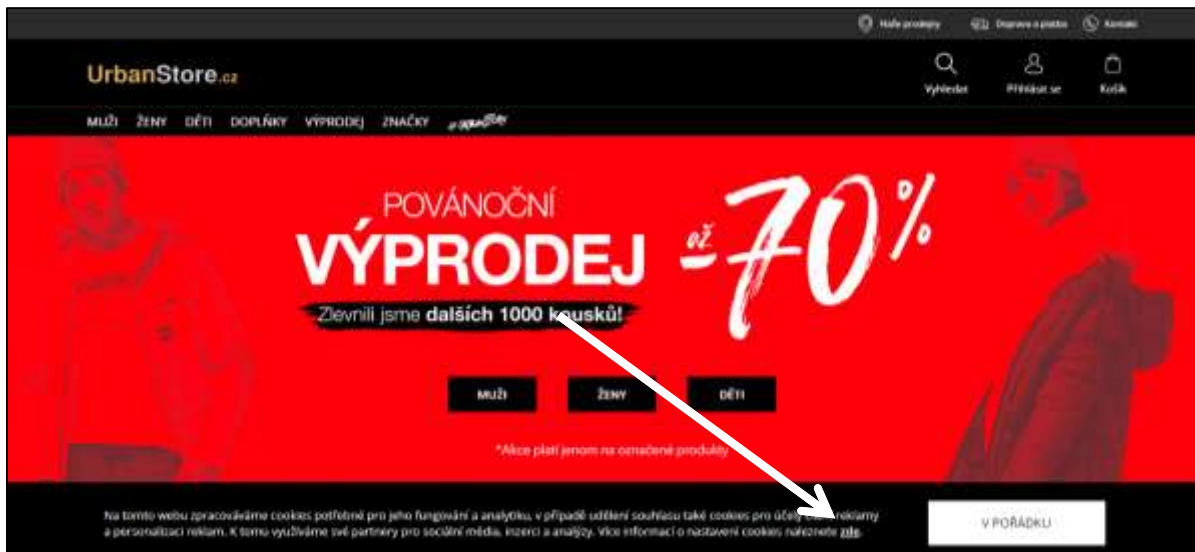
Príloha č. 6

prieskum používania cookies na webových stránkach: spravodajstvo	forum24.cz*	info.cz**	irozhlas.cz	parlamentnilisty.cz	ihned.cz	tiscali.cz	ceskenoviny.cz	ekolist.cz	tyden.cz	ac24.cz
používanie cookies 1. strán	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
informačná lišta	áno	áno	nie	áno	áno	áno	áno	nie	áno	áno
konkludentný súhlas so spracúvaním cookies	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
možnosť odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie
priemerný počet posúvaní textu na monitore k možnosti odmietnuť cookies	x	5	0	26	7	4	0	0	6	2
používanie cookies 3. strán	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
nastavenie prehliadača ako jediná možnosť odmietnutia cookies	x	nie	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
individuálne odmietnutie cookies	x	nie	nie	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie
možnosť dozvedieť sa viac informácii o cookies na informačnej lište	nie	áno	x	nie	áno	áno	áno	x	áno	áno
možnosť dozvedieť sa viac informácii je rozmerovo ekvivalentná k súhlasu	x	nie	x	x	nie	nie	nie	x	nie	nie

* Webová stránka forum24.cz neobsahuje žiadne informácie týkajúce sa spracúvania súborov cookies okrem informovania používateľa o spracúvaní cookies na informačnej lište. Zároveň tento spravodajský portál neobsahuje ani žiadne informácie vzťahujúce sa k spracúvaniu osobných údajov podľa nariadenia GDPR.

** Webová stránka info.cz, podobne ako webová stránka denik.cz, okrem možnosti odmietnutia používania súborov cookies cez nastavenie v internetovom prehliadači ponúka ďalšiu možnosť individuálneho nastavenia na webovej stránke združenia CPEX cez on-line nástroj Consent Management Platform.

Príloha č. 7

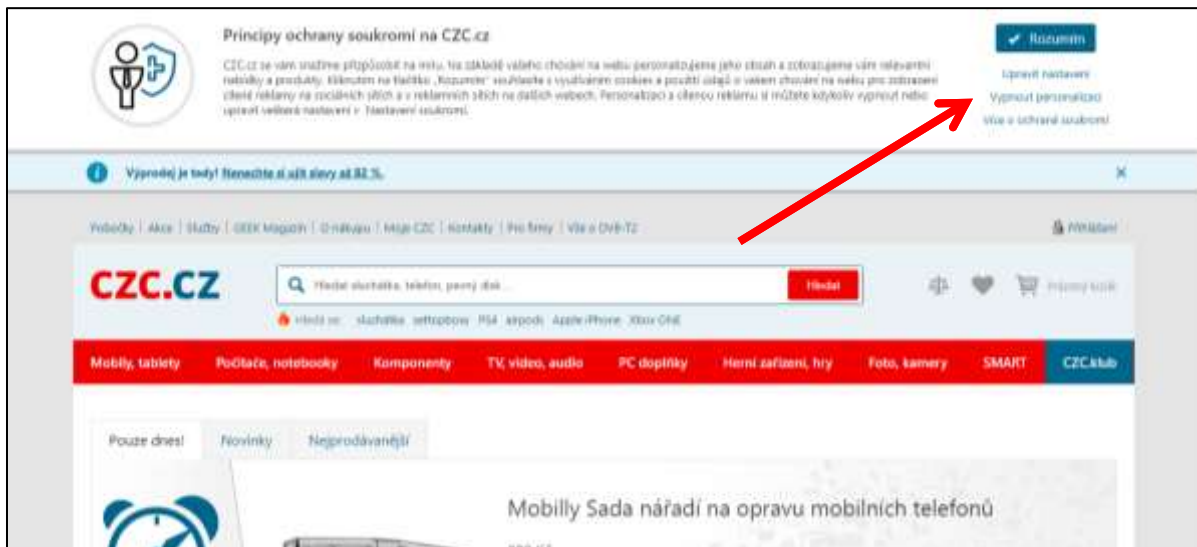

Obrázok č. 1

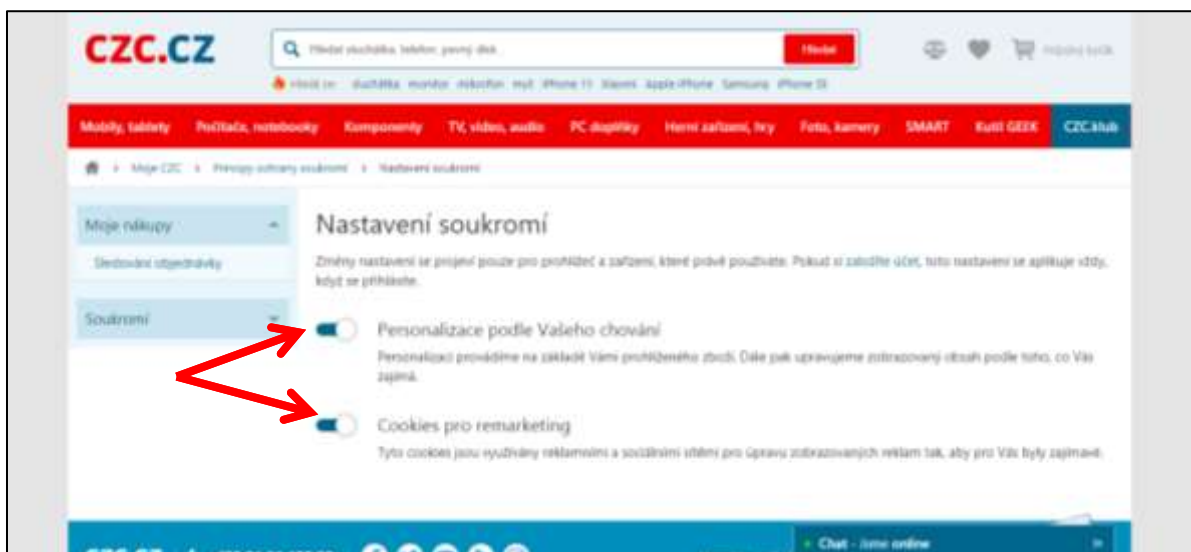
Internetový obchod: UrbanStore (urbanstore.cz)

Ukážka možnosti dozvedieť sa viac informácii o spracúvaní cookies na informačnej lište, ktorá je rozmerovo a graficky neekvivalentná k možnosti udelenia súhlasu so spracúvaním (viď Obrázok č. 1).

Príloha č. 8

Obrázok č. 1

Obrázok č. 2

Internetový obchod: CZC (czc.cz)

Ukážka individuálneho odmietnutia spracúvania cookies (viď Obrázok č. 1). Po rozkliknutí odkazu Upraviť nastavenie sa genericky dajú odmietnuť cookies slúžiace pre personalizáciu podľa správania používateľa a taktiež cookies pre remarketing slúžiace primárne pre reklamné a sociálne siete (viď Obrázok č. 2).

Príloha č. 10

Obrázok č. 1

Internetový obchod Datart: (datart.cz)

Ukážka toho, že prevádzkovateľ webovej stránky nevyužíva informačnú lištu k informovaniu o spracúvaní súborov cookies, a preto sa používateľ musí dostať k odkazu smerujúcemu k informovaniu o cookies až na päte webovej stránky (vid' Obrázok č. 1).

Príloha č. 11

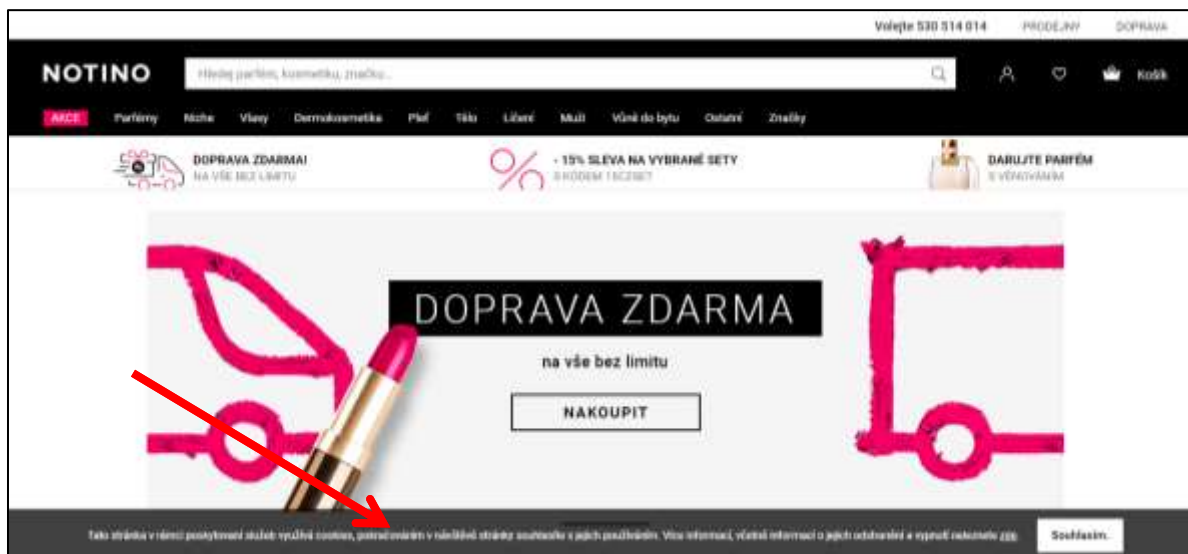

Obrázok č. 1

Spravodajský portál: Hospodářské noviny (ihned.cz)

Ukážka informovania používateľ'a o účeloch spracúvania súborov cookies na informačnej lište (viď Obrázok č. 1).

Príloha č. 12

Obrázok č. 1

Internetový obchod: Notino (notino.cz)

Ukážka konkludentného súhlasu používateľa so spracúvaním cookies (viď Obrázok č. 1).

Príloha č. 13

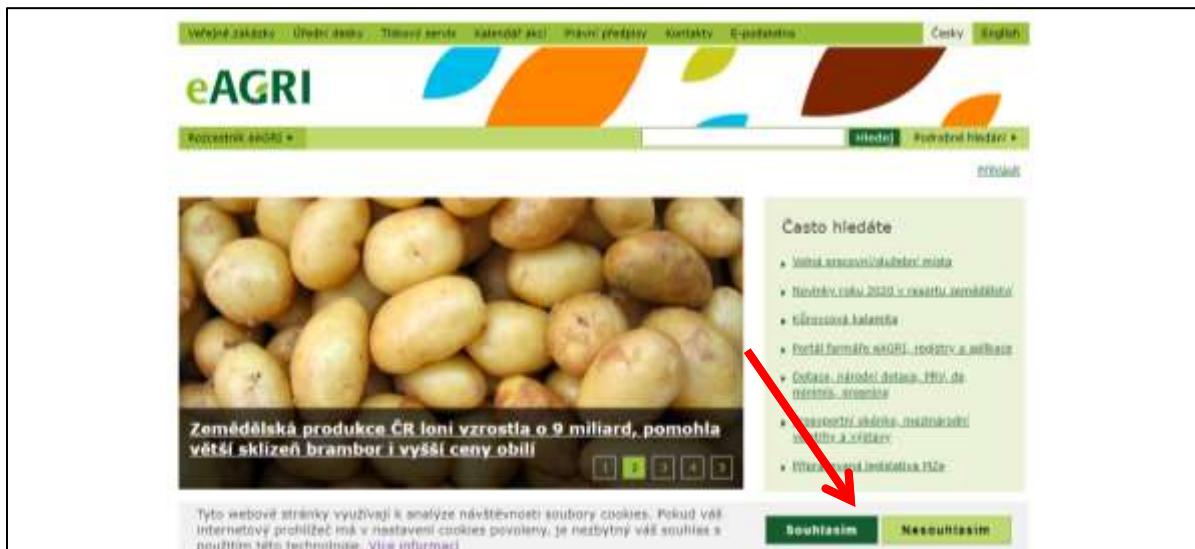

Obrázok č. 1

Ústredný orgán štátnej správy ČR: Ministerstvo kultury (mkcr.cz)

Ukážka toho, ako ústredný orgán štátnej správy informuje používateľa o používaní cookies 3. strán (viď Obrázok č. 1).

Príloha č. 14

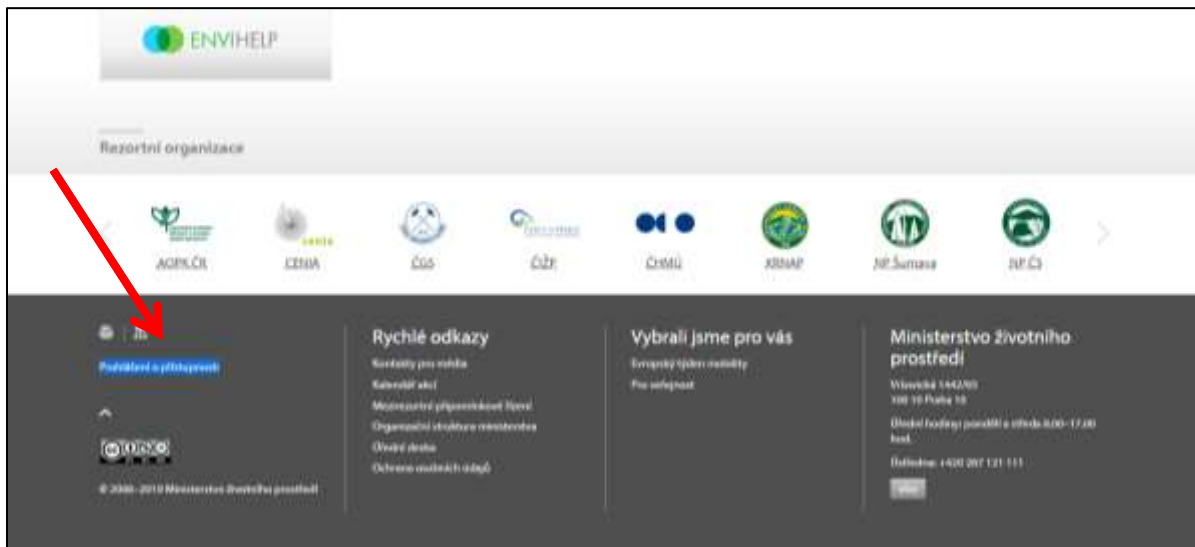

Obrázok č. 1

Ústředný orgán štátnej správy ČR: Ministerstvo zemědělství (eagri.cz)

Ukážka toho, ako ústredný orgán štátnej správy umožňuje používateľovi odmietnuť spracúvanie cookies priamo na webovej stránke (viď Obrázok č. 1).

Príloha č. 15

Obrázok č. 1

Ústředný orgán štátnej správy ČR: Ministerstvo životního prostředí (mzp.cz)

Ukážka toho, ako má ústredný orgán štátnej správy v päte webovej stránky umiestnený odkaz na Prehlásenie o prístupnosti, ktorým sa zaväzuje k nevyužívaniu cookies na svojej webovej stránke (viď Obrázok č. 1).

Príloha č. 16

Obrázok č. 1

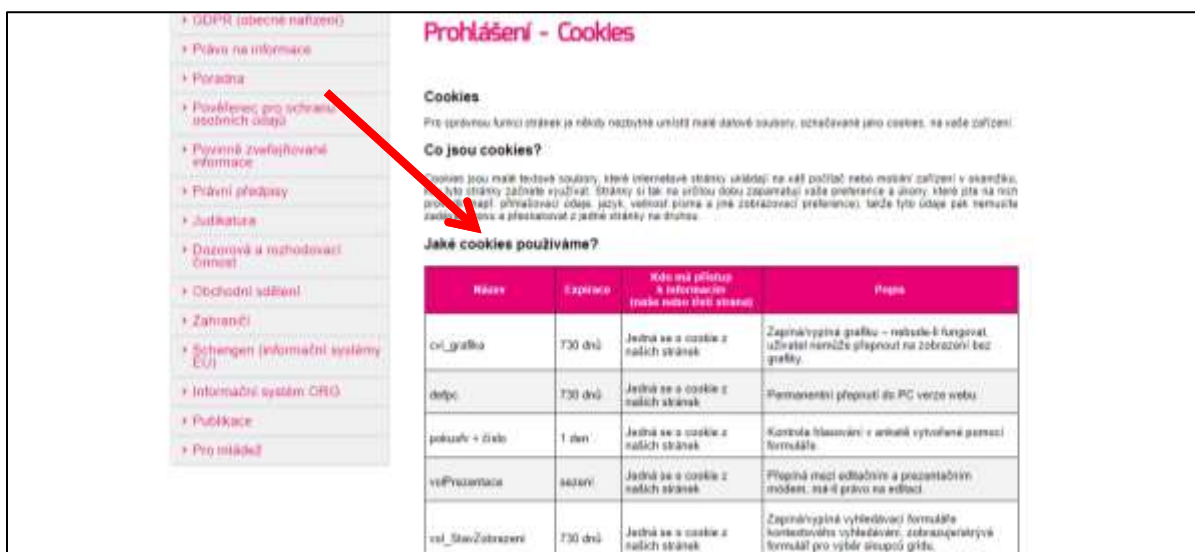
Ústredný orgán štátnej správy ČR: Ministerstvo financí (mfcz.cz)

Ukážka Prehlásenia o prístupnosti a informovaní používateľa o tom, že daná webová stránka nepracuje so súbormi cookies (viď Obrázok č. 1).

Príloha č. 17

Obrázok č. 1

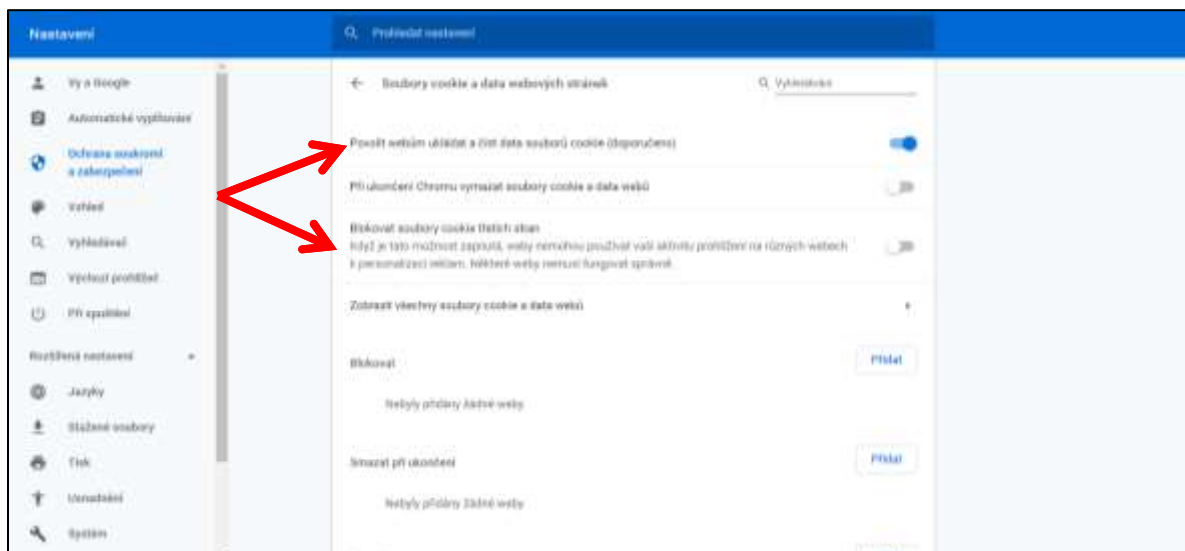

Obrázok č. 2

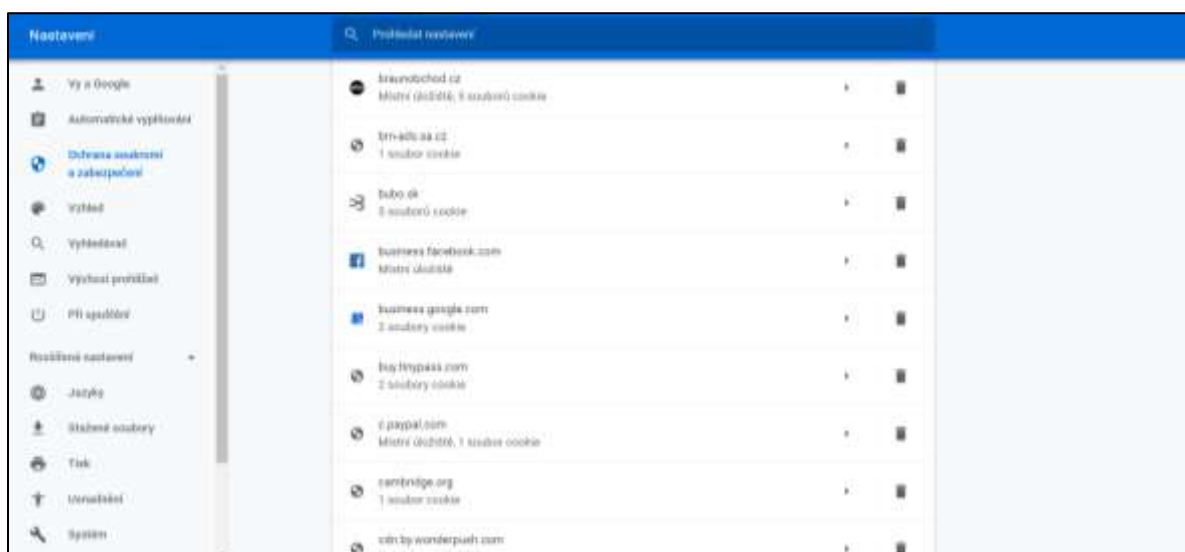
Ústřední orgán štátnej správy ČR: Úřad pro ochranu osobních údajů (uoou.cz)

Ukážka toho, ako ústredný orgán štátnej správy nepoužíva informačnú lištu ako spôsob informovania používateľa o spracúvaní súborov cookies, ale informuje formou odkazu na bližšie informácie o cookies v spodnej časti webovej stránky (vid' Obrázok č. 1). Zároveň možno vidieť to, ako ústredný orgán štátnej správy detailne informuje používateľa o jednotlivých cookies, ktoré používa na svojej webovej stránke (vid' Obrázok č. 2).

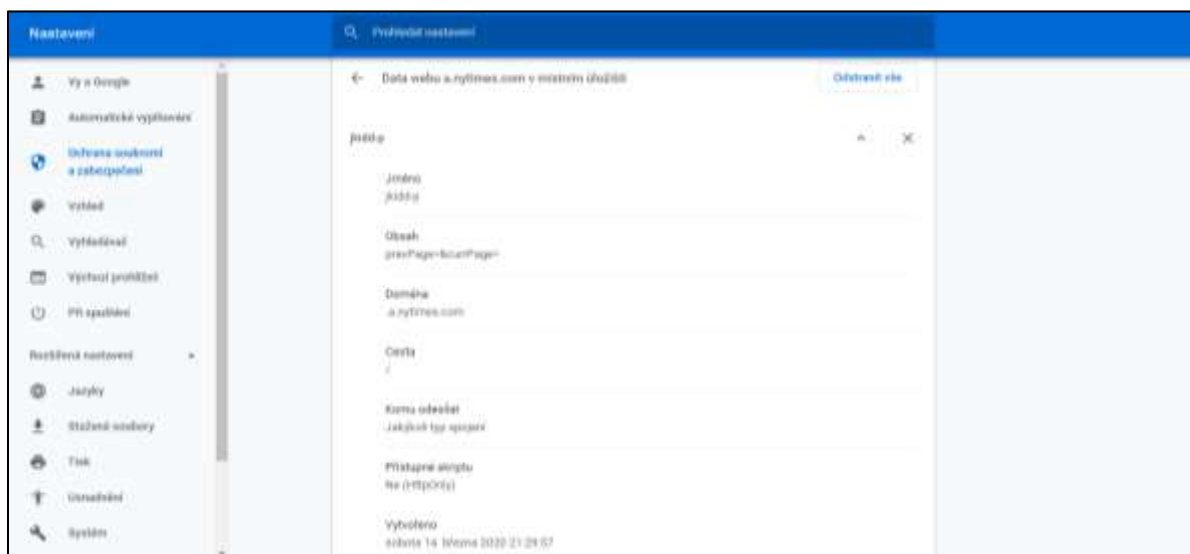
Príloha č. 18

Obrázok č. 1

Obrázok č. 2

Obrázok č. 3

Nastavenie internetového prehliadača Google Chrome: blokovanie používania cookies

Na Obrázku č. 1 možno vidieť, že preddefinované nastavenie daného prehliadača povoľuje súbory cookies a taktiež neblokuje používanie cookies 3. strán. Ďalej, na Obrázku č. 2 možno vidieť ukážku zoznamu všetkých súborov cookies, ktoré sú uložené v zariadení používateľa. Na to úzko nadväzuje Obrázok č. 3, ktorý je detailným zobrazením jedného typu súboru cookie.

Zoznam použitých zdrojov

1. Zoznam použitej literatúry

BLUME, Lawrence E., EASLEY David. Rationality. In: The New Palgrave Dictionary of Economics. 2. vyd. Londýn: Palgrave Macmillan, 2008. ISBN 978-0-333-78676-5.

DONÁT, Josef, TOMÍŠEK, Jan. Právo v síti: průvodce právem na internetu. 1. vyd, Praha: C.H.Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-610-4.

FIALOVÁ, Eva. Bezkontaktní čipy a ochrana soukromí. Praha: Leges, 2016. ISBN 978-80-7502-150-2.

FILIP, Jan. Úvodní poznámky k problematice práva na soukromí. In: Vojtěch ŠIMÍČEK, ed. Právo na soukromí. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-6449-3.

GUTWIRTH, Serge. Privacy and the Information Age. Oxford: Rowman and Littlefield Publishers, 2002. ISBN 978-07-4251-746-2.

CHUDOMELOVÁ, Zuzana, BERAN, Marek, JADRNÝ, Vratislav, NĚMEČKOVÁ, Šárka, NOVÁK, Jaromír. Zákon o elektronických komunikacích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-100-2.

JANEČKOVÁ, Eva. Cookies jako osobní údaj. Daně a právo v praxi. 2018, roč. 23, č. 4.

KUČEROVÁ, Alena a kol. Zákon o ochraně osobních údajů: komentář. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-226-0.

KUHN, Zdeněk. Transformace pojmu soukromí na počátku třetího milénia. Jurisprudence. 2017, roč. 26, č. 2.

LÉVY, Pierre. Kyberkultura. Praha: Karolinum. 2001. ISBN 80-246-0109-5.

SELTENREICH, Radim. Právo na soukromí v kontextu ústavního vývoje USA. Právník. 2000, roč. 139, č. 1.

THALER, Richard H., SUSTEIN, Cass R. Nudge: Improving Decisions about Health, Wealth and Happiness. Yale: Yale University Press, 2008. ISBN 978-0-14-311526-7.

TOMÍŠEK, Jan. Cookies a GDPR. *Právní rozhledy*. 2018, roč. 20.

URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-724-9.

VLACHOVÁ, Barbora; MAISNER, Martin. *Zákon o zpracování osobních údajů: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-760-6.

VOJTKO, Jakub. Automatizované rozhodovanie a profilovanie v pracovnoprávných vzťahoch podľa Všeobecného nariadenia o ochrane údajov. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2017, roč. 25, č. 2.

WAGNEROVÁ, Eliška, ŠIMÍČEK, Vojtěch, LANGÁŠEK, Tomáš, POSPÍŠIL, Ivo a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-750-6.

WESTIN, Alan F. *Privacy and Freedom*. Londýn: The Bodley Head, 1970. ISBN 978-03-7001-325-1.

2. Zoznam použitých internetových zdrojov

ACQUISTI, Alessandro, CRANOR, Lorrie, EGELMAN, Serge, TSAI, Janice Y. The Effect of Online Privacy Information on Purchasing Behavior: An Experimental Study. *Information Systems Research*. 2011, roč. 22, č. 2. In [jstor.org](http://www.jstor.org) [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23015560?seq=1>.

ACQUISTI, Alessandro, GROSSKLAGS, Jens. Privacy and Rationality in Individual Decision Making. *IEEE Security and Privacy*. 2005, roč. 3, č. 1. In [heinz.cmu.edu](http://www.heinz.cmu.edu) [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <http://www.heinz.cmu.edu/~acquisti/papers/acquisti.pdf>.

ACQUISTI, Alessandro, JOHN, Leslie K., a LOEWENSTEIN, George. What Is Privacy Worth?. *Journal of Legal Studies*. 2013, roč. 42, č. 2. In [hbs.edu](http://www.hbs.edu) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://www.hbs.edu/faculty/Publication%20Files/AcquistiJohnLoewenstein13_334936d-e-38a8-4d99-b90c-c3c02dae48b2.pdf.

ACQUISTI, Alessandro, TAYLOR, Curtis R., a WAGMAN, Liad. The Economics of Privacy. *Journal of Economic Literature*. 2016, roč. 52, č. 2. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2580411.

BORGESIUS, Frederik. Consent to behavioural targeting in European Law: What are the policy implications of insights from behavioural economics? Amsterdam Law School Research Paper. 2013, roč. 43. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com) [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2300969.

BURIAN, David, RADIČOVÁ, Zuzana. Profilování ve světle nového obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). In [epravo.cz](https://www.epravo.cz) [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/profilovani-ve-svetle-noveho-obecneho-narizeni-o-ochrane-osobnich-udaju-gdpr-104926.html>.

CAMBRIDGE DICTIONARY. Status quo. In dictionary.cambridge.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/status-quo>.

CASTRO, Daniel. How an Opt In Privacy Regime Would Undermine the Internet Ecosystem. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/05/26/how-opt-in-privacy-regime-would-undermine-internet-ecosystem>.

COASE, Ronald H. The Problem of Social Cost. *The Journal of Law & Economics*. 1960, roč. 3. In [jstor.org](https://www.jstor.org) [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/724810?origin=JSTOR-pdf&seq=1>.

DREIER, Thomas. Opt in and opt out mechanisms in the Internet era – towards a common theory. *Computer law & Security review*. 2010, roč. 26, č. 2. In [sciencedirect.com](https://www.sciencedirect.com) [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364910000245>.

EURÓPSKA ÚNIA. Nariadenia, smernice a ďalšie akty. In europa.eu [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_sk.

GALLAGHER, Susan E. The Right to Privacy: A Digital Critical Edition. University of Massachusetts Press. In [uml.edu](http://faculty.uml.edu) [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: http://faculty.uml.edu/sgallagher/harvard__law__review.htm.

GANTI, Akhilesh. Rational Choice Theory. In investopedia.com [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/r/rational-choice-theory.asp>.

GOOGLE. Jak Google využívá soubory cookies. In policies.google.com [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://policies.google.com/technologies/cookies?hl=cs>.

CHAPPELOW, Jim. Coase Theorem. In investopedia.com [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/c/coase-theorem.asp>.

JENSEN, Carlos, POTTS, Colin, JENSEN, Christian. Privacy practices of Internet users: self-reports versus observed behavior. International Journal of Human-Computer Studies. 2005, roč. 63, č. 1. In sciencedirect.com [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1071581905000650>.

KARTNER, Martin, PROUZA, Jiří. Právní regulace cookies v České republice. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-regulace-cookies-v-ceske-republice-98406.html>.

KOPEČKOVÁ, Andrea. Právní povaha cookies. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-povaha-cookies-98982.html>.

MCQUINN, Alan. The Economics of Opt-Out Versus Opt-In Privacy Rules. In itif.org [online]. [cit. 2019-12-11]. Dostupné z: <https://itif.org/publications/2017/10/06/economics-opt-out-versus-opt-in-privacy-rules>.

MEDIA GURU. Zpravodajské weby: V první desítce i Echo, v blízkosti také Forum 24. In mediaguru.cz [online]. [cit. 2019-12-08]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/09/zpravodajske-weby-v-prvni-desitce-i-echo-v-blizkosti-take-forum-24>.

MERIAM-WEBSTER. Status quo. In meriam-webster.com [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/status%20quo>.

MÍŠEK, Jakub. Souhlas se zpracováním osobních údajů za časů Internetu. Revue pro právo a technologie. 2014, roč. 5, č. 9. In journals.muni.cz [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/5017/pdf>.

MORÁVEK, Daniel. Opravdu už cookies lišta není na webu nutná? Úřad je v rozporu s Google a spol. In podnikatel.cz. [online]. [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/opravdu-uz-cookies-lista-neni-na-webu-nutna-urad-je-v-rozporu-s-google-a-spol/>.

SCHWARTZ, John. Giving Web a Memory Cost Its Users Privacy. In nytimes.com. [online]. [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2001/09/04/business/giving-web-a-memory-cost-its-users-privacy.html>.

SOLOVE, Daniel J. Privacy Self-Management and the Consent Dilemma. Harvard Law Review. 2013, roč. 126, č. 7. In semanticscholar.org [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/809c/bef85855e4c5333af40740fe532ac4b496d2.pdf>.

STANFORD ENCYCLOPEDIA OF PHILOSOPHY. Paternalism. In plato.stanford.edu [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/paternalism/>.

STANFORD ENCYCLOPEDIA OF PHILOSOPHY. Privacy and Information Technology. In plato.stanford.edu [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/it-privacy/>.

SUSTEIN, Cass R. The Storrs Lectures: Behavioral Economics and Paternalism. The Yale Law Journal. 2013, roč. 122, č. 7. In yalejournal.org [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.yalelawjournal.org/feature/the-storrs-lectures-behavioral-economics-and-paternalism>.

TANG, Huan. The Value of Privacy: Evidence from Online Borrowers. In economics.princeton.edu [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://economics.princeton.edu/wp-content/uploads/2020/01/TangHuan-JMP.pdf>.

TECHOPEDIA. Status bar. In techopedia.com [online]. [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.techopedia.com/definition/4366/status-bar>.

WARREN, Samuel D., BRANDEIS, Louis D. The Right to Privacy. Harvard Law Review. 1890, roč. 4, č. 5. In jstor.org [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: www.jstor.org/stable/1321160.

WINEGAR, Angela G. a SUNSTEIN, Cass R. How Much Is Data Privacy Worth? A Preliminary Investigation. Journal of Consumer Policy. 2019, roč. 42. In [ssrn.com](https://papers.ssrn.com) [online]. [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3413277.

YOUR ONLINE CHOICES. Slovník pojmov. In [youronlinechoices.com](http://www.youronlinechoices.com) [online]. [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <http://www.youronlinechoices.com/cz/slovník-pojmu>.

3. Zoznam použitých právnych predpisov

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Dohovor Rady Európy č. 108 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov.

Charta základných práv Európskej únie.

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES zo dňa 12. júla 2002 o spracúvaní osobných údajov a ochrane súkromia v odvetví elektronických komunikácií.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb, smernica 2002/58/ES týkajúca sa spracúvania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií a nariadenie (ES) č. 2006/2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

Ústavný zákon č. 1/1993 Sb., Listina základných práv a svobod, ve znění pozdějších ústavních zákonů.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů.

Všeobecná deklarácia ľudských práv.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

4. Zoznam použitej judikatúry

Nález Ústavního soudu zo dňa 20. decembra 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/11.

Nález Ústavního soudu zo dňa 22. marca 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10.

Rozsudok Najvyššieho súdu USA zo dňa 4. júna 1928 Olmstead v. U.S., 277 U.S. 438.

5. Zoznam ostatných zdrojov

Metodický pokyn k vyhlášce č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti).

Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Pokyny k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu pre účely nariadenia 2016/697.

Pracovná skupina pre ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Stanovisko 2/2010 k internetovej reklame zameranej na správanie.

Pracovní skupina pro ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Stanovisko č. 4/2012 k výnimke z požiadavky na súhlas s cookies.

Pracovní skupina pro ochranu údajov zriadená podľa článku 29. Stanovisko č. 6/2014 k pojmu oprávněných záujmů prevádzkovatěľa údajov podľa článku 7 smernice 95/46/ES.

Úřad pro ochranu osobních údajů. Doporučení k zpracování cookies a obdobných prostředků sledování od 25. května 2018.

Ochrana súkromia na internete pohľadom práva a ekonómie

Abstrakt

Témou diplomovej práce je ochrana súkromia na internete, ktorá sa následne bližšie špecializuje na problematiku udelenia súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním cookies so zreteľom na ekonomickú a právnu stránku. Cieľom tejto práce je zodpovedať otázku, či súčasná právna úprava udelenia súhlasu so spracúvaním cookies je dostačujúca a používateľsky prívetivá. Diplomová práca na zodpovedanie tejto otázky vychádzala z interpretácie výsledkov prieskumu používania cookies na vybraných českých webových stránkach v kategóriách ako ústredné štátne orgány Českej republiky, české spravodajské portály a české internetové obchody. Zároveň práca navrhuje konkrétne zmeny v súčasnej právnej úprave spracúvania cookies.

Vďaka transpozícii smernice o súkromí a elektronických komunikáciách do českého právneho poriadku sa zmenil režim udeľovania súhlasu so zhromažďovaním a spracúvaním osobných údajov z pôvodného režimu opt-out na režim opt-in. Súčasný režim opt-in si vyžaduje predchádzajúci súhlas používateľa. V diplomovej práci dochádzam k záveru, že aplikovaním režimu opt-in sa znížilo užívateľsky prívetivé nastavenie a taktiež k tomu, že nedošlo k zvýšeniu ochrany súkromia. Jedným kliknutím, či zotrvaním na webovej stránke môže síce používateľ udeliť súhlas, ale opačne to už neplatí. Prakticky, odmietnuť spracúvanie cookies predstavuje pri súčasnej právnej úprave pre používateľa značné transakčné náklady v podobe času. Preto v diplomovej práci konštatujem, že síce de iure ide o režim opt-in, ale de facto sa uplatňuje režim opt-out.

V diplomovej práci navrhujem ako možné riešenie znovu sa vrátiť k pôvodnému režimu udeľovania súhlasu. Režim opt-out by vychádzal z paternalistického prístupu štátu a zároveň by umožňoval prevádzkovateľom naďalej si individuálne upravovať ochranu súkromia na webových stránkach pri splnení určitých podmienok.

Kľúčové slová:

cookies, ochrana osobných údajov, ochrana súkromia

The Protection of Privacy on the Internet: a Law and Economics Perspective

Abstract

The topic of this thesis is protection of privacy on the Internet, further narrowed down to the matter of granting consent to store and process cookies and looking at it specifically from the perspective of law and economics. The aim of this paper is to answer the question of whether the current legislation of granting permission to process cookies is sufficient and user-friendly. To answer this question, the thesis was based on interpretation of the results of a survey about using cookies, conducted on selected Czech websites, namely those of central authorities of the Czech Republic, Czech news portals and Czech online shopping stores. Furthermore, the thesis proposes specific changes within current legislation of processing cookies.

Because of the transposition of Directive on privacy and electronic communications into the legal order of the Czech Republic, the policy of granting consent to the storing and processing of personal data has changed from the original opt-out policy to the current opt-in policy. The current opt-in policy requires a preceding user's consent. In this thesis, I conclude that applying this opt-in policy has lowered the user-friendly settings and that it did not lead to any improvement of protection of privacy. The user may grant consent by a single click or by staying on the website. However, this does not apply the other way round. With the current legislation, disagreeing to processing cookies presents substantial transaction costs in terms of time. That is why I state that, even though, it seems to be – de jure – an opt-in policy, it is, de facto, an opt-in policy.

In the diploma thesis, I suggest returning to the original policy of granting consent. The opt-out policy would be based on a paternalistic approach by the state. This would also allow web operators to continue to individually adjust the privacy policies on their websites under certain conditions.

Key words:

cookies, protection of personal data, protection of privacy